

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

1. de stichting Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, gevestigd te 's-Gravenhage,
2. A.C. Rutgers Smit, wonend te 's-Gravenhage,
3. J.J. van den Tillaard en P.G. Baas-van den Tillaard (hierna tezamen en in enkelvoud: Van den Tillaard), wonend te 's-Gravenhage,
4. K.R. van der Graaf, wonend te 's-Gravenhage,
5. R.H. Coops en M.J. Badrian-Olive (hierna tezamen en in enkelvoud: Coops), wonend te 's-Gravenhage,
6. D.A. Schoorel en O.E. Schoorel-van Rees (hierna tezamen en in enkelvoud: Schoorel), wonend te 's-Gravenhage,
7. de stichting Stichting Wijkoverleg Zorgvliet, gevestigd te 's-Gravenhage, en anderen,
8. C. de Koning, wonend te 's-Gravenhage,
9. T.G. Kannegieter en P.J. Huisman, wonend te 's-Gravenhage, appellanten,

en

de raad van de gemeente Den Haag,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 5 juli 2012 heeft de raad het bestemmingsplan "Zorgvliet (Eurojust)" vastgesteld en besloten geen exploitatieplan vast te stellen.

Tegen dit besluit hebben Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, Rutgers Smit, Van den Tillaard, Van der Graaf, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen en Kannegieter en Huisman beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

Van der Graaf en de raad hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 18 december 2012, waar Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, vertegenwoordigd door R.P. van der Helm, Van den Tillaard, vertegenwoordigd door mr. E.R. Koster, Van der Graaf, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, vertegenwoordigd door mr. M.H. Fleers, advocaat te 's-Gravenhage, De Koning, Kannegieter en Huisman, vertegenwoordigd door mr. A.M.H. Dellaert, en de raad, onder meer vertegenwoordigd door mr. E.C.M. Schippers en mr. J.A. Spee, advocaten te Den Haag, zijn verschenen.

Buiten bezwaren van de betrokken partijen heeft de raad op verzoek van de Afdeling na zitting een stuk in het geding gebracht. Daarna is het onderzoek gesloten.

Overwegingen

Het plan

1. Het plan maakt kantoren met bijbehorend erf en tuin mogelijk aan de Jan Willem Frisolaan te Den Haag ten behoeve van de vestiging van Eurojust, een internationale organisatie die zich bezighoudt met de coördinatie van nationale opsporings- en vervolgingsactiviteiten tegen ernstige (grensoverschrijdende) criminaliteit. Het plan maakt voorts ondergrondse parkeerruimte mogelijk.

Intrekking beroepsgronden

2. Ter zitting zijn de door de Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, De Koning en Van der Graaf aangevoerde beroepsgronden over de planregels met betrekking tot het peil en de bouwhoogte ingetrokken.

Toepasselijkheid Crisis- en herstelwet

3. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, De Koning en Van der Graaf betwisten het standpunt van de raad dat de Crisis- en herstelwet (hierna: de Chw) van toepassing is op het bestreden besluit, nu het plangebied volgens hen niet is gelegen in het World Forum gebied.

3.1. Ingevolge artikel 1.1, eerste lid, onder a, van de Chw is afdeling 2 van toepassing op alle besluiten die krachtens enig wettelijk voorschrift zijn vereist voor de ontwikkeling of verwezenlijking van de in bijlage II bij deze wet bedoelde ruimtelijke en infrastructurele projecten.

In bijlage II wordt onder 25 genoemd: "Den Haag Internationale Stad (onderdeel Worldforum). Vestigingsplaats voor internationale bedrijven + bereikbaarheid".

In bijlage II bij de Chw, onder 25, wordt de ligging van het onderdeel World Forum gebied omschreven als "bij het Statenkwartier". Daarbij is voor de vindplaats van dit project verwezen naar het MIRT projectenboek 2009, p. 145, en de Nota Ruimte Uitvoeringsbudget 2007-2014, p. 26 en 27. In het MIRT projectenboek 2009 is vermeld dat de gemeente Den Haag zich met het project "Den Haag Internationale Stad" richt op het creëren van een aansprekend vestigingsmilieu voor internationale organisaties van recht, vrede en bestuur. Als onderdeel 2. van dit project wordt genoemd de gebiedsontwikkeling World Forum Gebied. Volgens voornoemde Nota behoort tot de ruimtelijke opgaven van het project "Den Haag Internationale Stad" de herstructurering van het Worldforum-gebied.

3.2. De Afdeling stelt vast dat de ligging van het World Forum gebied als bedoeld in de Chw niet is beperkt tot het Statenkwartier, gelet op de omschrijving "bij het Statenkwartier". Het plangebied ligt in de directe nabijheid van het Statenkwartier. Het plan maakt de vestiging van Eurojust, een internationale organisatie op het gebied van criminaliteitsbestrijding, mogelijk. De Afdeling concludeert uit het voorgaande dat het plangebied betrekking heeft op het project "Den Haag Internationale Stad (onderdeel Worldforum)", vermeld in bijlage II van de Chw, onder A, nummer 25, zodat afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Chw van toepassing is.

Het betoog faalt in zoverre.

Ontvankelijkheid

4. De raad stelt dat het beroep van Stichting Wijkoverleg Statenkwartier niet-ontvankelijk dient te worden verklaard, omdat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het gebied waarvoor zij zich op grond van haar statutaire doelstellingen inzet.

4.1. Ingevolge artikel 8.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: de Wro), voor zover hier van belang, kan een belanghebbende bij de Afdeling beroep instellen tegen een besluit omtrent de vaststelling van een bestemmingsplan.

Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

Ingevolge het derde lid worden ten aanzien van rechtspersonen als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

4.2. Ingevolge artikel 2 van de statuten van de Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, hebben de activiteiten van de stichting betrekking op het gebied gelegen te 's-Gravenhage tussen de President Kennedylaan, Johan de Wittlaan, Scheveningseweg, Duinstraat, Doornstraat, Van Boetzelaerlaan, Willem de Zwijgerlaan en Kranenburgweg, dat bekend staat als het Statenkwartier.

Ingevolge artikel 3, eerste lid, heeft de stichting ten doel: in overleg met de bewoners een goed woon- en leefklimaat in de wijk te bevorderen en in stand te houden, alsmede het cultuurhistorische karakter van de wijk te behouden.

4.3. Vast staat dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het Statenkwartier. Wel maakt het Statenkwartier evenals het plangebied deel uit van het beschermde stadsgezicht Zorgvliet. Voorts overweegt de Afdeling dat niet op voorhand valt uit te sluiten dat het plan geen gevolgen heeft voor het verkeer op de Johan de Wittlaan, die een deel van de grens vormt van het Statenkwartier. Gelet op de doelstellingen van Stichting Wijkoverleg Statenkwartier ten aanzien van het bevorderen van het woon- en leefklimaat binnen de wijk en het behoud van het cultuurhistorische karakter van de wijk zoals omschreven in haar statuten, is de Afdeling gezien het voorgaande van oordeel dat niet op voorhand valt uit te sluiten dat Stichting Wijkoverleg Statenkwartier met het plan rechtstreeks wordt getroffen in belangen die zij in het bijzonder behartigt. Het standpunt van de raad kan dan ook niet worden gevolgd. Het beroep is ontvankelijk.

Procedurele bezwaren

5. De Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat de bekendmaking en de terinzagelegging van het plan in strijd met het gemeentelijke beleid gedurende de vakantieperiode heeft plaatsgevonden. Zij verwijzen in dit verband naar de aangenomen motie van de raad van 8 juni 2004. Volgens hen is de kans groot dat één of meerdere belanghebbenden niet of niet tijdig op de hoogte zijn geraakt van de wettelijke beroepstermijn.

5.1. De raad stelt dat voornoemde motie ziet op de inspraakmogelijkheden van inwoners bij de planvorming en derhalve uitsluitend betrekking heeft op de terinzagelegging van het ontwerpplan. Nu het ontwerpplan buiten de vakantieperiode ter inzage heeft gelegen, is volgens de raad niet in strijd met het gemeentelijk beleid gehandeld.

5.2. De Afdeling overweegt dat, daargelaten of de door appellanten genoemde motie van toepassing is, deze beroepsgrond betrekking heeft op een mogelijke onregelmatigheid van na de datum van het bestreden besluit en reeds om die reden de rechtmatigheid van het besluit niet kan aantasten. Het betoog ter zitting dat het besluit tot vaststelling van het plan en de bekendmaking daarvan zodanig zijn verweven dat deze niet los van elkaar kunnen worden gezien, volgt de Afdeling niet. Deze mogelijke onregelmatigheid kan dan ook geen grond vormen voor de vernietiging van het bestreden besluit.

Beschermd stadsgezicht

6. Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, Rutgers Smit, Van den Tillaard, Van der Graaf, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, De Koning en Kannegieter en Huisman betogen dat het plan leidt tot een aantasting van het beschermd stadsgezicht Zorgvliet. Volgens hen passen de bouwhoogte en het bouwvolume van het door het plan mogelijk gemaakte kantoorgebouw niet binnen het beschermd beeld van Zorgvliet, dat zich onder meer kenmerkt door laagbouw. Rutgers Smit, Van den Tillaard, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning voeren aan dat het plan in strijd is met de stedenbouwkundige uitgangspunten van Dudok en de uitgangspunten van het in 2004 vastgestelde bestemmingsplan "Zorgvliet en omgeving". Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat de in voornoemd bestemmingsplan neergelegde zware beschermingsmaatregelen haaks staan op het thans in geding zijnde plan. Rutgers Smit betoogt voorts dat de uitbreiding van het kantooroppervlak een bedreiging vormt voor de historische en kleinschalige structuur van Zorgvliet. Stichting Wijkoverleg Statenkwartier vreest voor een verdergaande negatieve beïnvloeding van de randen van het beschermd stadsgezicht als gevolg van de massale bouw langs die randen. Volgens haar beschermt het plan de aanblik van de wijk het Statenkwartier onvoldoende.

Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het deel van Zorgvliet dat in het besluit tot aanwijzing van het rijksbeschermd stadsgezicht van 31 oktober 1996 (hierna: het Aanwijzingsbesluit) is uitgesloten van bescherming. Volgens hen vertoont het in opdracht van de raad door SteenhuisMeurs B.V. verrichte cultuurhistorische onderzoek "Den Haag – vestiging Eurojust Cultuurhistorisch onderzoek en aanbevelingen" van oktober 2011 (hierna: het cultuurhistorisch onderzoek) gebreken, nu daarin niet is beoordeeld of het plan passend is in het rijksbeschermd stadsgezicht Zorgvliet. Zij verwijzen in dit verband naar het rapport dat door Scala architecten Den Haag is opgesteld.

Coops, De Koning en Schoorel betogen dat de in het plan opgenomen mogelijkheid voor een tweede kantoor voor Eurojust nog een extra aanslag op de kwaliteit van het beschermd stadsgezicht vormt. Van der Graaf, De Koning en Coops betogen dat de in het plan voorziene mogelijkheid voor het plaatsen van hekken van 2,5 m hoog niet in overeenstemming is met het uitgangspunt dat wordt gestreefd naar een harmonieuze doorkijk vanaf de Johan de Wittlaan naar een wijk met een landgoed- en villaparksfeer. Kannegieter en Huisman betogen dat geen rekening is gehouden met de mogelijkheden die het plan biedt in onder meer artikel 5, leden 5.2.1, onder f en g, 5.3, onder c, 5.4, onder c en d, artikel 7, leden 7.2.1, onder e en f, 7.3 en artikel 16, lid 16.1, aanhef en onder a, van de planregels.

6.1. De raad stelt dat met een aanwijzing van een beschermd stadsgezicht geen bevestiging van de bestaande situatie wordt beoogd, maar dat het er om gaat dat ontwikkelingen binnen een beschermd stadsgezicht op zodanige wijze plaatsvinden dat het beschermd stadsgezicht niet, dan

wel zo min mogelijk, wordt aangetast. Op grond van het aanwijzingsbesluit zijn volgens de raad geen waarden in het plangebied als beschermd aangewezen en worden beschermde waarden derhalve niet aangetast. De raad stelt voorts dat de aanbevelingen ten aanzien van situering, schaal, maat en uitvoering uit het cultuurhistorisch onderzoek als uitgangspunten zijn gehanteerd voor de vormgeving van het kantoorgebouw voor Eurojust en zijn vertaald in zowel de planregels als de verbeelding. Volgens de raad is dan ook op zorgvuldige wijze aansluiting gezocht bij de cultuurhistorische waarden van het plangebied.

6.2. Het plangebied ligt binnen het beschermd stadsgezicht Zorgvliet zoals neergelegd in het Aanwijzingsbesluit. Uit de plantoelichting en de toelichting van de raad ter zitting is het volgende naar voren gekomen.

Door onder andere de sterke scheidslijn - opgeworpen door de Johan de Wittlaan - is het deel van de oorspronkelijke wijk Zorgvliet, dat loopt tot aan de Stadhouderslaan (Pres. Eisenhowerlaan) zodanig veranderd van karakter dat het niet meer past binnen het stadsbeeld van het te beschermen gezicht. Uitsluitend het groen tussen de Verlengde Tolweg en de Scheveningseweg is gewaardeerd als "belangrijke duinstructuur". Op de bijbehorende Waarderingskaart wordt het plangebied en zijn omgeving voor het overige omschreven als: "gebouwen/gebieden van na 1940 die afwijken van het oorspronkelijk weefsel", waarover in de toelichting van het aanwijzingsbesluit niets wordt bepaald.

De formuleringen uit de toelichting bij de aanwijzing tot rijksbeschermd stadsgezicht tonen dan ook een lacune in de bepaling van cultuurhistorische waarden van het plangebied en haar omgeving. Om deze lacune weg te nemen is in overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voornoemd cultuurhistorisch onderzoek verricht.

6.3. In het cultuurhistorisch onderzoek zijn de mogelijkheden van het plangebied bekeken binnen de cultuurhistorische waarden van dit gebied en zijn omgeving. In het cultuurhistorisch onderzoek staat dat deze cultuurhistorische waarden in de historische gelaagdheid van het plangebied en zijn omgeving gelegen zijn. Uit vier tijdspannen is telkens met een nieuwe bril aan dit gebied gebouwd, gesleuteld en aangehaakt. De constante factoren die nog altijd in meer of mindere mate het karakter bepalen zijn het vele groen en een hoogwaardig ingerichte openbare ruimte.

De aanbevelingen in het cultuurhistorisch onderzoek beantwoorden twee vragen: welke elementen uit deze verschillende tijdspannen hun waarde hebben behouden en op welke wijze het gebied waarop het Eurojustkantoor geprojecteerd is een zo vanzelfsprekend mogelijk onderdeel kan worden van deze ruimtelijke compositie. De eerste vraag wordt beantwoord met de aanbeveling om de groene scheg te herstellen. De tweede vraag wordt globaal beantwoord door het Eurojustgebouw onderdeel te laten vormen van de routebeleving van de Johan de Wittlaan. Dat betekent een terugliggend volume met een groene voorruimte langs de Johan de Wittlaan, dat onder een hoek van circa 45° ten opzichte van deze laan staat. Zo blijft de compositie van een reeks van gebouwen met een terugliggende rooilijn intact. Daarnaast dient de veiligheidszone rond het gebouw vanaf het begin integraal met het gebouw als een

landschapsarchitectonische opgave te worden onderzocht.

Naast het routeontwerp van de Johan de Wittlaan loopt de route door zijn historische gelaagdheid langs architectonisch bijzondere gebouwen: het Gemeentemuseum, het Congresgebouw en het Joegoslaviëtribunaal, zo staat in het cultuurhistorisch onderzoek. Het ontwerp voor Eurojust zou volgens het onderzoek ook in deze reeks een logische schakel moeten vormen. Daarbij dient het zich wat betreft uitstraling en ingetogenheid te verhouden tot de koele grandeur van deze drie gebouwen en zou het achterste volume zich moeten verhouden tot de sfeer van het villapark. Dat betekent in materiaal en kleur aansluiten op de bestaande bebouwing.

6.4. Voornoemde aanbevelingen uit het cultuurhistorische onderzoek zijn vertaald in het plan door onder meer:

- het bouwvlak te omgeven door de bestemming "Tuin", ten behoeve van een voorziene hoogwaardige invulling van groen;
- het bouwvlak te situeren in overeenstemming met de aanbeveling;
- wat betreft schaal en maatvoering aan te sluiten bij de aanbevelingen;
- de toekenning van de bestemming "Waarde-Cultuurhistorie" aan het plangebied, waardoor het ingevolge artikel 12, lid 12.1, van de planregels mede bestemd is voor het behoud en bescherming van cultuurhistorische waarden van het rijksbeschermd stadsgezicht.

6.5. De Afdeling overweegt dat, anders dan in het rapport van Scala architecten wordt gesteld, in het cultuurhistorisch onderzoek wel naar de invulling van het beschermd stadsgezicht vanaf 1970 is gekeken. Nu het cultuurhistorisch onderzoek in overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is verricht en deze bij brief van 6 december 2012 te kennen hebben gegeven de uitkomsten van het cultuurhistorisch onderzoek te onderschrijven, ziet de Afdeling in hetgeen appellanten hebben aangevoerd, waaronder het rapport van Scala architecten, geen aanleiding voor het oordeel dat het cultuurhistorisch onderzoek zodanige gebreken bevat dat de raad zich hierop bij de vaststelling van het plan niet in redelijkheid heeft kunnen baseren. De raad heeft zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat het plan voldoende rekening houdt met het beschermd stadsgezicht Zorgvliet, nu de aanbevelingen ten aanzien van situering, schaal, maat en uitvoering uit het cultuurhistorisch onderzoek als uitgangspunten zijn gehanteerd voor de vormgeving van het kantoorgebouw voor Eurojust en zijn vertaald in zowel de planregels als op de verbeelding. Gelet hierop heeft de raad zich voorts in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat het voorziene kantoorgebouw aansluit bij de routebeleving van de Johan de Wittlaan.

6.6. Voor zover appellanten zich beroepen op de regeling in het vorige plan, overweegt de Afdeling dat aan een geldend plan geen blijvende rechten kunnen worden ontleend en de raad op grond van gewijzigde inzichten en na afweging van alle betrokken belangen andere bestemmingen en regels voor gronden kan vaststellen.

Ten aanzien van hekwerken overweegt de Afdeling als volgt. Ingevolge artikel 7, lid 7.2.2, onder b, van de planregels mogen op gronden met de bestemming "Tuin" erfafscheidingen tot een hoogte van maximaal

1 m worden gebouwd. Een hogere erfafscheiding tot 3 m is op grond van lid 7.3, onder b, slechts mogelijk indien blijkt dat het veiligheidsniveau van Eurojust anders onvoldoende kan worden gegarandeerd en daarnaast het zicht op de beplantingen vanaf de openbare weg gewaarborgd blijft. Gelet hierop heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de in het plan opgenomen mogelijkheid tot het realiseren van hekwerken geen afbreuk doet aan de cultuurhistorische waarden van het plangebied. Overigens heeft de raad ter zitting toegelicht dat de uitvoering van het hekwerk in het kader van de omgevingsvergunning voor bouwen moet worden afgewogen waarbij het, mede gelet op de welstandsvereisten, denkbaar is dat voor uitvoering in transparante materialen wordt gekozen.

Voor zover Kannegieter en Huisman wijzen op diverse uitbreidingsmogelijkheden die het plan biedt, overweegt de Afdeling als volgt. Voornoemde mogelijkheden betreffen onderscheidenlijk het realiseren van onder meer parkeerplaatsen en verkeersruimten in 3 lagen onder het peil, het doortrekken van de buitengevels met dien verstande dat geen extra bouwlaag ontstaat, de wijziging van de situering van het gebouwencomplex in verband met windhinder, het plaatsen van lichtmasten, het bouwen van erfafscheidingen en het afwijken van de voorgeschreven maten ten aanzien van perceelsafstanden met maximaal 15%. Onder meer gezien het ondergronds realiseren van parkeerruimten, de situering van het bouwvlak op de verbeelding, de in de planregels opgenomen maximale bouwhoogte, is de Afdeling van oordeel dat de door Kannegieter en Huisman genoemde mogelijkheden die het plan biedt relatief geringe afwijkingen betreffen, waarvan niet aannemelijk is dat deze kunnen leiden tot een wezenlijk ander beeld van de in het plan voorziene ontwikkelingen. Gelet hierop bestaat evenmin aanleiding voor het oordeel dat het plan op deze punten rechtsonzeker is.

Ten aanzien van de door appellanten genoemde uitbreidingsbehoefte van Eurojust, overweegt de Afdeling als volgt. De raad heeft ter zitting toegelicht dat het plan voorziet in de actuele behoefte van Eurojust, die is gesteld op een brutovloeroppervlakte van 18.000 m², en dat geen concrete aanwijzingen bestaan dat Eurojust niet zou passen binnen deze actuele behoefte. Het gedeelte van het plangebied met de bestemming "Kantoor-2" heeft deze bestemming gekregen vanwege reeds in vorige plannen opgenomen bestemmingen ten behoeve van kantoren en is thans ook in gebruik door een kantoor. In het plan is niet voorzien in een uitbreiding van Eurojust, buiten het geval dat dit binnen de grenzen van de bestemming "Kantoor-2" zou plaatsvinden, en dient voor een eventuele verdere uitbreiding een nieuw plan te worden vastgesteld.

Gelet op het thans aanwezige gebouw en de maximale bouwhoogte van 17 m die geldt voor gronden met de bestemming "Kantoor-2", ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de voornoemde bestemming een onevenredige aantasting vormt van het beschermde stadsgezicht.

De betogen falen.

Servituten

7. Coops, Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen betogen dat de gevestigde servituten ten laste van een deel van de beoogde locatie een belemmering vormen voor de te realiseren nieuwbouw ten behoeve van Eurojust. Deze servituten houden volgens Van der Graaf in dat ter plaatse slechts een villa of een schoolgebouw mag worden gerealiseerd. Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen betogen dat opheffing of wijziging van een servituut alleen civielrechtelijk mogelijk is en de raad zich derhalve ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat de servituten zijn komen te vervallen na de onteigening van de desbetreffende erven ingevolge het Algemene Vorderingsbesluit van 1940. De servituten zoals verbonden aan onder meer het perceel van Van der Graaf zijn dan ook rechtsgeldig waardoor het plan volgens Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen niet uitvoerbaar is.

7.1. De raad stelt dat de servituten niet in de weg staan aan de uitvoering van het plan. De Eurojust-locatie is volgens de raad in 1942 (bekrachtigd in 1944, 1945 en 1950) en in 1951 onteigend, laatstelijk ten name van de gemeente. Deze onteigeningen hebben volgens de raad tot gevolg gehad dat alle beperkte rechten op deze locatie, waaronder de servituten, zijn komen te vervallen. Er kan dan ook geen beroep meer worden gedaan op de servituten waardoor geen sprake is van een evidente privaatrechtelijke belemmering voor de uitvoering van het plan, aldus de raad.

7.2. De Afdeling stelt voorop dat volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling (vgl. bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 14 juli 2010 in zaak nr. 200903222/1/R3 (www.raadvanstate.nl)) voor het oordeel van de bestuursrechter dat een privaatrechtelijke belemmering aan de vaststelling van een bestemmingsplan in de weg staat, slechts aanleiding is wanneer deze een evident karakter heeft. De burgerlijke rechter is immers de eerst aangewezen om de vraag te beantwoorden of een privaatrechtelijke belemmering in de weg staat aan de uitvoering van een activiteit, waarbij de bewijslast wordt beheerst door de in die procedure geldende regels.

7.3. Bij akten is de voorziene Eurojust-locatie, althans delen daarvan, bezwaard met verschillende erfdiensbaarheden, de servituten. Deze servituten zagen vooral op een groot aantal bepalingen over het bouwen van villa's (of een schoolgebouw) en de daarbij toegestane bouwhoogten.

In 1942 is de Eurojust-locatie ten name van de staat gevorderd (onteygend) op basis van het Algemeen Vorderingsbesluit van 1940 en het Besluit op de Bezettingschaden uit 1942. De Nederlandse regering in ballingschap heeft bij het Besluit Bezettingsmaatregelen van 17 september 1944 bepaald dat onder meer het besluit tot vordering van de Eurojust-locatie voorlopig in stand bleef. Het Besluit op de Materiële Oorlogsschaden uit 1945 bekrachtigde het vorderingsbesluit uit 1942. De in 1942 gevorderde onroerende zaken, welke, anders dan Van der Graaf heeft gesteld, blijken het door de raad overgelegde kadastrale onderzoek ook het voormalige perceel 6731 omvatten, bleven daarmee in eigendom van de

staat. Ter bevordering van de wederopbouw is de Eurojust-locatie in 1951 door de staat in eigendom overgedragen aan de gemeente Den Haag. In het daartoe strekkende Besluit van toewijzing van 17 januari 1951, in bewaring genomen door het kadaster op 28 februari 1951, staat dat de genoemde, inmiddels vernummerde percelen zoals te zien in het door de raad overgelegde kadastrale onderzoek, waaronder de Eurojust-locatie, in volle en onbezwaarde eigendom worden toegewezen aan de gemeente.

Gelet op het voorgaande geeft het aangevoerde geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat geen sprake is van een evidente privaatrechtelijke belemmering die aan de verwezenlijking van het plan in de weg staat.

Het betoog faalt.

Verkeer

8. Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Rutgers Smit, Coops, Schoorel, De Koning en Van den Tillaard vrezen gelet op het aantal te verwachten werknemers bij Eurojust voor een aanzienlijke toename van het aantal verkeersbewegingen. Stichting Wijkoverleg Statenkwartier betoogt dat de verkeerstoename leidt tot een toename van de milieubelasting en tot een verdere barrièrewerking voor het Statenkwartier. Coops betoogt dat het sluiten van de tweede uitweg van de wijk naar de Johan de Wittlaan richting de Scheveningseweg tevens voor een toename van het aantal verkeersbewegingen zal zorgen. Van den Tillaard betoogt dat, gelet op de afsluiting van het plantsoen en de daarom heen lopende weg, de verkeersontwikkeling als gevolg van het plan sterk wordt belemmerd.

Van den Tillaard en Schoorel voeren aan dat het verkeer naar en van de woningen in de omgeving als gevolg van het plan ernstig zal worden belemmerd. Coops betoogt dat de toegang tot het appartementencomplex "De Wildernisse" door de te verwachten toename van het verkeer in de verdrukking zal komen.

8.1. De raad stelt dat de medewerkers en bezoekers van Eurojust niet door de wijk rijden, nu de ingang van de parkeergarage zal worden gerealiseerd aan de westzijde van het kantoorgebouw aan de Johan de Wittlaan. Gelet op het huidige geringe verkeersaanbod in de wijk zullen de bouw van het kantoorgebouw ten behoeve van Eurojust en de herinrichting van de Jan Willem Frisolaan volgens de raad geen problemen voor de verkeersafwikkeling geven.

De raad stelt voorts dat de bereikbaarheid van de woningen geenszins in gevaar komt, nu de verkeersdrukte in de wijk niet toeneemt. Voorts zal volgens de raad de Johan de Wittlaan na uitvoering van het plan goed bereikbaar blijven, zij het met een geringe omweg via de Willem Lodewijklaan. Ook via de Verlengde Tolweg kan de wijk verlaten worden, aldus de raad.

8.2. Ingevolge artikel 7, lid 7.1, onder e, sub 3, van de planregels, dient de erfontsluitingsweg voor de ondergrondse parkeergarage ten behoeve van de bestemming "Kantoor 1" te worden ontsloten ter hoogte van de westelijke bestemmingsgrens van de bestemming "Tuin".

8.3. In de plantoelichting staat dat in het kantoorgebouw ten behoeve van Eurojust ongeveer 500 mensen werkzaam zullen zijn. Voorts staat in de plantoelichting dat de Johan de Wittlaan een stedelijke hoofdweg vormt en doorgaand autoverkeer in de woonwijken niet welkom is, reden waarom deze wegen zodanig worden ingericht dat zij een minder dominante positie voor autoverkeer vormen. De raad heeft ter zitting toegelicht dat het door de op korte afstand gelegen aansluiting op de Johan de Wittlaan aannemelijk is dat het bestemmingsverkeer niet van de wegen in de wijk gebruik zal maken, nu deze de ondergrondse parkeergarage als bestemming hebben en derhalve vanaf de Johan de Wittlaan direct deze parkeergarage in zullen rijden. In het belang van een vlotte doorstroming en de verkeersveiligheid op de Johan de Wittlaan (als hoofdontsluitingsweg) is geen extra aansluiting op deze weg vanuit het plangebied geprojecteerd.

Gelet op het aantal werknemers en het aantal mogelijk gemaakte parkeerplaatsen ten behoeve van het voorziene kantoorgebouw van maximaal 275 en gezien de functie van de Johan de Wittlaan als stedelijke hoofdweg, geeft het aangevoerde geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat geen sprake zal zijn van een onaanvaardbare toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van het plan. Voorts heeft de raad naar het oordeel van de Afdeling aannemelijk kunnen achten dat gezien de op korte afstand gelegen aansluiting van het plangebied op de Johan de Wittlaan, het bestemmingsverkeer niet van de wegen in de wijk gebruik zal maken. De Afdeling ziet in hetgeen appellanten hebben aangevoerd dan ook geen aanleiding voor het oordeel dat de raad had moeten oordelen dat het verkeer naar en van de woningen in de omgeving als gevolg van het plan ernstig zal worden belemmerd.

De betogen falen.

Parkeren

9. Rutgers Smit, Van den Tillaard, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf, De Koning en Kannegieter en Huisman vrezen, gelet op de thans heersende parkeerdruk, voor parkeerproblematiek als gevolg van het plan. Volgens Kannegieter en Huisman is de berekening van het aantal benodigde parkeerplaatsen onvoldoende inzichtelijk en is voorts onduidelijk hoeveel parkeerplaatsen verloren gaan en welke parkeernormen zijn gehanteerd. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen betogen dat met onjuiste parkeernormen is gerekend en onvoldoende duidelijk is of het genoemde aantal van 275 parkeerplaatsen toereikend zal zijn.

9.1. De raad stelt dat, doordat de voor Eurojust benodigde parkeerplaatsen volledig op eigen terrein worden gerealiseerd en het aantal vervallen parkeerplaatsen zal worden gecompenseerd, is gegarandeerd dat de parkeerdruk in de wijk niet zal toenemen.

9.2. De raad heeft uiteengezet dat het aantal benodigde parkeerplaatsen is berekend volgens de gemeentelijke parkeernormen die van kracht waren ten tijde van de vaststelling van de Nota van uitgangspunten Huisvesting Eurojust op 14 april 2011. Deze normen houden in dat voor werknemers

1 parkeerplaats per 2 werknemers (250 parkeerplaatsen) en voor bezoekers 1 parkeerplaats per 20 werknemers (25 parkeerplaatsen), derhalve in totaal 275 parkeerplaatsen dienen te worden gerealiseerd.

Gelet op het voorgaande heeft de raad voldoende inzichtelijk gemaakt welke parkeernormen zijn gehanteerd en hoeveel parkeerplaatsen benodigd zijn voor de werknemers en bezoekers van Eurojust. Voor zover Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen betogen dat met de nieuwe Nota Parkeernormen Den Haag had moeten worden gerekend, overweegt de Afdeling dat de raad inzichtelijk heeft gemaakt dat het aantal benodigde parkeerplaatsen op basis van die normen aanzienlijk lager zou zijn uitgevallen, zodat dit betoog geen aanleiding geeft voor het oordeel dat het plan in onvoldoende parkeerruimte voorziet.

De betogen falen.

10. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen achten de realisatie van het aantal benodigde parkeerplaatsen onvoldoende gewaarborgd door het plan. Rutgers Smit voert aan dat de parkeergelegenheid in de openbare ruimte zal afnemen met 45 parkeerplaatsen, terwijl onduidelijk is waar, op welke afstand en hoe nieuwe parkeerplaatsen zullen worden gerealiseerd. Van den Tillaard en Coops betogen dat onvoldoende inzichtelijk is hoe de parkeerproblematiek zal worden opgelost. Volgens Van den Tillaard kan de raad dit probleem niet doorschuiven zonder concrete oplossing en wordt de buurt nu ten onrechte geconfronteerd met de parkeerproblematiek.

10.1. De raad stelt dat het aantal te realiseren parkeerplaatsen van 275 planologisch is gewaarborgd in de planregels en dat bij de aanvraag van de omgevingsvergunning hieraan zal worden getoetst. De omgevingsvergunning zal volgens de raad slechts worden verleend indien voldaan wordt aan het in het plan voorgeschreven minimum aantal te realiseren parkeerplaatsen.

De raad stelt voorts dat de 45 parkeerplaatsen die vervallen in de openbare ruimte zullen worden gecompenseerd binnen het plangebied, zodat er uiteindelijk 116 parkeerplaatsen aanwezig zullen zijn. Om voornoemd aantal planologisch te garanderen is volgens de raad in de gebruiksregels voor de bestemming "Verkeer-Straat" vastgelegd dat niet minder dan 116 parkeerplaatsen aanwezig zullen zijn. Deze parkeerplaatsen zullen verspreid over de gronden met voornoemde bestemming worden aangelegd. Volgens de raad zal de Verlengde Tolweg hiertoe worden heringericht, hetgeen mogelijk is op grond van de bestemming "Verkeer – Straat".

10.2. Ingevolge artikel 7, lid 7.2.1, aanhef en onder d, van de planregels, voor zover hier van belang, gelden de volgende regels voor het bouwen van gebouwen:

er mogen niet minder dan 275 overdekte gebouwde parkeerplaatsen gebouwd worden ten behoeve van de bestemming "Kantoor 1" en voor de bestemming "Kantoor 2" in totaliteit niet minder dan 32 en niet meer dan 42 parkeerplaatsen binnen de bestemming "Kantoor 2" en binnen de onderhavige bestemming ter plaatse van de functieaanduiding "parkeergarage" gebouwd mogen worden.

Ingevolge artikel 9, lid 9.1, aanhef en onder d zijn de voor "Verkeer – Straat" aangewezen gronden bestemd voor parkeren op parkeerplaatsen.

Ingevolge lid 9.3 betreft het gebruik als bedoeld in 9.1, onder d, voor parkeren op parkeerplaatsen niet minder dan 116 parkeerplaatsen.

Ingevolge artikel 15, onder b, van de planregels moet, indien de ligging, de omvang of een bestemming van een gebouw daartoe aanleiding geeft, volgens de parkeernormen en -kaart zoals opgenomen in bijlage 1 van de regels ten behoeve van het parkeren of stallen van personenauto's ruimte zijn aangebracht in, op of onder dat gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein bij dat gebouw behoort, tenzij in de regels anders is bepaald.

10.3. Uit het bepaalde in artikel 7, lid 7.2.1, aanhef en onder d, in samenhang gelezen met artikel 15, onder b, van de planregels volgt dat het plan voorziet in een regeling om realisatie van de voorziene parkeerplaatsen ten behoeve van Eurojust te waarborgen. Gelet hierop ziet de Afdeling in het aangevoerde geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het realiseren van de voorziene parkeerplaatsen ten behoeve van Eurojust voldoende gewaarborgd is in het plan.

Ten gevolge van het realiseren van Eurojust zullen 45 parkeerplaatsen verdwijnen, welke in de openbare ruimte dienen te worden gecompenseerd. De raad heeft ter zitting verklaard dat de gronden met de bestemming "Verkeer-Straat" in eigendom zijn van de gemeente en dat zal worden voldaan aan de verplichting om ingevolge artikel 9, lid 9.3, van de planregels het benodigde aantal parkeerplaatsen te realiseren. Gelet hierop acht de Afdeling voldoende gewaarborgd dat de benodigde 45 parkeerplaatsen worden gerealiseerd.

De betogen falen.

Geluid

11. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen betogen dat ten onrechte geen akoestisch onderzoek is verricht naar de geluidbelasting als gevolg van het kantoorgebouw van Eurojust op de omliggende woningen. Hierdoor is volgens hen onvoldoende inzichtelijk of het plan niet leidt tot een toename van de geluidbelasting bij geluidgevoelige objecten en of voldaan kan worden aan de eisen die genoemd staan in onder meer artikel 2.17, tweede lid, van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (thans: Activiteitenbesluit milieubeheer).

11.1. De raad stelt dat een concrete toets aan de normen zoals neergelegd in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit milieubeheer pas kan geschieden op het moment dat het kantoorgebouw daadwerkelijk is gerealiseerd. Volgens de raad staat, mede gelet op de afstand van het kantoorgebouw tot de omliggende woningen, niet op voorhand vast dat het in het plan voorziene kantoorgebouw niet aan de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer zal gaan voldoen en was er dan ook geen aanleiding om nader onderzoek te doen naar de geluidbelasting vanwege het voorziene kantoorgebouw op de gevels van de omliggende woningen.

11.2. In de plantoelichting staat dat het plan niet leidt tot een toename van de geluidbelasting bij geluidgevoelige objecten. Een van de normen in

artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit milieubeheer is dat de geluidbelasting die gedurende de dagperiode door de betreffende inrichting op omliggende geluidgevoelige objecten wordt veroorzaakt, niet hoger is dan 50 dB(A). Gelet op de afstand van minimaal ongeveer 30 m tussen het kantoorgebouw ten behoeve van Eurojust en de dichtstbijgelegen woningen acht de Afdeling een overschrijding van voornoemde norm niet aannemelijk.

Gelet op het voorgaande ziet de Afdeling in hetgeen Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen hebben aangevoerd dan ook geen aanleiding voor het oordeel dat de raad niet in redelijkheid op voorhand ervan heeft kunnen uitgaan dat voldaan zal kunnen worden aan de normen zoals neergelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd.

Het betoog faalt.

12. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen vrezen voor gezondheidsklachten als gevolg van laagfrequente geluiden en betogen dat ten onrechte geen onderzoek hiernaar is verricht. Zij verwijzen in dit verband naar de gezondheidsklachten die omwonenden van Europol ervaren in het nabijgelegen Statenkwartier.

12.1. De Afdeling ziet in de niet nader onderbouwde stelling van Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat geen sprake zal zijn van gezondheidsrisico's als gevolg van laagfrequente geluiden.

Het betoog faalt.

Veiligheid

13. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat onvoldoende aandacht is besteed aan de veiligheid van omwonenden als gevolg van het vestigen van Eurojust. Volgens hen houdt de raad rekening met aanslagen en terrorisme en is onduidelijk of, en zo ja, op welke wijze de veiligheid van omwonenden wordt gegarandeerd. Zij vragen zich af hoe het voorgaande zich verhoudt met artikel 21 van de Grondwet.

13.1. De raad stelt dat de aan te leggen stand off-zone niet alleen zal worden aangelegd ten behoeve van de veiligheid van het Eurojustgebouw, maar tevens de veiligheid van omwonenden ten goede komt. Door de hantering van deze stand off-zone en andere veiligheidsmaatregelen worden volgens de raad eventuele bedreigingen zoveel als mogelijk tegen gegaan. De raad stelt voorts dat de formulering van artikel 21 van de Grondwet zich niet leent voor een rechtstreekse toetsing door de rechter.

13.2. In de plantoelichting staat dat om het kantoor ten behoeve van Eurojust heen een stand off-zone van 30 m wordt gerealiseerd, een zone die uit veiligheidsoverwegingen bebouwingsvrij dient te blijven. Ten behoeve van de realisering van de stand off-zone is de bestemming "Tuin" toegekend rondom het voorziene kantoorgebouw. Dit zorgt voor een bepaald beschermingsniveau van de locatie, aldus de plantoelichting.

Gelet hierop hebben appellanten niet aannemelijk gemaakt dat de raad onvoldoende gewicht heeft toegekend aan veiligheidsaspecten bij de besluitvorming over het plan. Voorts heeft de raad aannemelijk gemaakt dat de veiligheid van omwonenden in voldoende mate is betrokken bij de besluitvorming ten aanzien van het plan.

13.3. In artikel 21 van de Grondwet is neergelegd dat de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Zoals de Afdeling in haar uitspraak van 30 mei 2012 in zaak nr. 201111765/1/R1 (www.raadvanstate.nl) onder verwijzing naar de uitspraak van 4 december 2002 in zaak nr. 200201931/1 heeft overwogen lenen bepalingen inzake sociale grondrechten zoals artikel 21 van de Grondwet zich in beginsel niet voor rechtstreekse toetsing door de rechter. Niet is gebleken van bijzondere omstandigheden die ertoe moeten leiden dat het bestreden besluit - in aanvulling op de toetsing aan de toepasselijke wetgeving, waaronder de Wro - desondanks in aanmerking komt voor rechtstreekse toetsing aan artikel 21 van de Grondwet.

Het betoog faalt.

14. Van den Tillaard, Coops en De Koning betogen dat onvoldoende inzichtelijk is welke veiligheidsmaatregelen ten behoeve van Eurojust zullen worden genomen en wat de effecten van deze maatregelen zijn voor de omwonenden. Coops en De Koning vrezen dat de te treffen veiligheidsmaatregelen zullen leiden tot een vermindering van privacy en woongenot. Volgens hen moeten ten behoeve van hun woonomgeving vanwege de vestiging van Eurojust veiligheidsmaatregelen worden getroffen waar het plan niet in voorziet.

14.1. De raad stelt dat het karakter van de wijk niet drastisch zal veranderen omdat zoveel mogelijk aansluiting is gezocht bij het bestaande beeld van de wijk. Onderdeel van deze inpassing is volgens de raad een hoogwaardige en groene invulling van de stand off-zone. De raad stelt voorts dat de in de stand off-zone te gebruiken veiligheidsmaatregelen alleen betrekking zullen hebben op de zone zelf en niet op de omgeving daarvan. De desbetreffende veiligheidsmaatregelen zullen de privacy en het woongenot van de omwonenden dan ook niet aantasten, aldus de raad.

14.2. Gelet op de in het plan gewaarborgde stand off-zone en de afstand van ongeveer 75 m tot de dichtstbijzijnde woning van Van den Tillaard, Coops en De Koning, acht de Afdeling het, gezien het standpunt van de raad en de niet nader onderbouwde stellingen van appellanten hierover, niet aannemelijk dat de te treffen veiligheidsmaatregelen leiden tot een onaanvaardbare vermindering van privacy en woongenot. Het aangevoerde geeft voorts geen aanleiding voor het oordeel dat onvoldoende inzicht is geboden in de veiligheidsmaatregelen.

De betogen falen.

Stand off-zone

15. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat in het plan op meerdere plaatsen wordt afgeweken

van de afstandsnorm van 30 m als stand off-zone, nu bestaande bebouwing aan de Jan Willem Frisolaan binnen een kortere afstand van de bouwvlakken voor Eurojust ligt. Het is volgens hen onduidelijk waarom op voornoemde plaatsen niet behoeft te worden voldaan aan de eis van 30 m. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen vragen zich dan ook af waarom voornoemde eis als reden is aangevoerd voor de afwijzing van alternatieve locaties.

15.1. De raad stelt dat de stand off-zone weliswaar op een klein deel ten noordoosten van het voorziene kantoorgebouw van Eurojust niet de volledige 30 m zal bestrijken. Echter, de raad acht deze inperking van de stand off-zone acceptabel omdat de veiligheidssituatie hier goed te controleren is. Volgens de raad wil deze inperking niet zeggen dat op andere plaatsen ook kan worden volstaan met een kleinere zone.

15.2. De raad heeft ter zitting toegelicht dat bedoelde beperkte inperking van de stand-off zone de situatie betreft waarin een bestaand appartementencomplex aan de Jan Willem Frisolaan op ongeveer 25 m van het voorziene kantoorgebouw is gesitueerd en daarmee op een klein gedeelte niet wordt voldaan aan de afstandsnorm van 30 m.

Gelet op de relatief geringe afwijking van de afstandsnorm vanwege bestaande bebouwing, welke door de raad nadrukkelijk is betrokken bij de belangenafweging ten behoeve van de besluitvorming van het plan, ziet de Afdeling in hetgeen appellanten op dit punt hebben aangevoerd geen aanleiding voor het oordeel dat de raad vanwege voornoemde afwijking het plan niet heeft mogen vaststellen.

Het betoog faalt.

16. Stichting Wijkoverleg Statenkwartier vreest voor een negatieve ruimtelijke uitstraling op het aangezicht van de wijk als gevolg van de inrichting en begrenzing van de stand off-zone. Volgens haar dient de in het plan opgenomen afwijkingsbevoegdheid ten behoeve van hogere afscheidingen gekoppeld te worden aan verplichte inschakeling van de raad dan wel de desbetreffende raadscommissie. Rutgers Smit vreest dat het karakter van haar woonomgeving, mede gelet op de stand-off zone, zodanig zal veranderen dat haar woon- en leefklimaat ernstig wordt aangetast.

16.1. De raad stelt dat uitgangspunt voor de invulling van de stand off-zone is dat het plaatsen van hekken hoger dan 1 m, met een maximumhoogte van 3 meter, zoals in de planregels mogelijk gemaakt, in de uitvoering zoveel als mogelijk zal worden voorkomen. Dit uitgangspunt is volgens de raad vertaald door een duinachtig landschap te creëren, waarbij door hoogteverschillen in het landschap natuurlijke barrières worden opgeworpen, welke het plaatsen van hekwerken overbodig moet maken. De raad stelt voorts dat, zoals hiervoor reeds in relatie tot het beschermd stadsgezicht aangehaald in 6.6, de uitvoering van het hekwerk in het kader van de omgevingsvergunning voor bouwen moet worden afgewogen waarbij, mede gelet op de welstandsvereisten, denkbaar is dat voor uitvoering in transparante materialen wordt gekozen.

16.2. In de plantoelichting staat dat de stand off-zone met veel groen zal worden ingericht. De stand off-zone is daartoe grotendeels bestemd als "Tuin". Voorts staat in de plantoelichting dat de breedte van de veiligheidszone voldoende waarborg biedt voor de veiligheid van het gebouw. Het plaatsen van hogere erfafscheidingen is om deze reden en om redenen van cultuurhistorie alleen mogelijk door middel van een afwijkingsmogelijkheid in het plan indien dat uit een oogpunt van veiligheid noodzakelijk blijkt.

Gelet op de bestemming "Tuin" die een groene inrichting mogelijk maakt en de in de planregels opgenomen mogelijkheid tot het realiseren van hekwerken, hebben Stichting Wijkoverleg Statenkwartier en Rutgers Smit naar het oordeel van de Afdeling niet aannemelijk gemaakt dat de stand off-zone leidt tot een onevenredig negatieve ruimtelijke uitstraling op de wijk dan wel een ernstige aantasting van het woon- en leefklimaat van omwonenden. Het betoog faalt.

Overigens is het verlenen van omgevingsvergunningen een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders en kunnen daartegen rechtsmiddelen worden aangewend.

Omvang

17. De Koning vreest dat de in het plan opgenomen omvang van 18.000 m² kantooroppervlakte ten behoeve van de realisering van Eurojust te weinig is en dat uitbreiding nodig zal zijn vanwege de verwachte groei van Eurojust. Volgens haar zal dit leiden tot een verdere inbreuk op het woongenot van de omwonenden en de leefbaarheid van de omgeving.

17.1. De raad stelt dat bij het bepalen van de locatie voor het nieuwe kantoor van Eurojust rekening is gehouden met een eventuele toekomstige uitbreiding van deze organisatie. Volgens de raad wordt in het onderhavige plan niet in voornoemde uitbreiding voorzien en dient daarvoor een nieuw bestemmingsplan te worden vastgesteld, behoudens de situatie dat die uitbreiding wordt gerealiseerd op de gronden met de bestemming "Kantoor-2". In die eventuele toekomstige bestemmingsplanprocedure dienen de door De Koning genoemde factoren te worden afgewogen, aldus de raad.

17.2. Ingevolge artikel 5, lid 5.2.1, onder b, van de planregels moeten op gronden met de bestemming "Kantoor-1" de bedrijfsgebouwen worden gebouwd binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak met dien verstande dat het totale brutovloeroppervlak boven peil niet meer dan 18.000 m² mag bedragen.

17.3. Gelet op het bepaalde in de planregels kan op gronden met de bestemming "Kantoor-1" boven het peil niet meer dan 18.000 m² aan bedrijfsgebouwen worden gerealiseerd. Buiten de mogelijkheden die de bestemming "Kantoor-2" hiertoe biedt, kan een uitbreiding hiervan, zoals ook overwogen in 6.6, derhalve niet binnen het plan worden gerealiseerd. Nu het onderhavige plan niet in de uitbreiding voorziet, ligt deze thans niet ter toetsing voor en kan deze beroepsgrond voor het overige inhoudelijk niet worden besproken.

De bestemming "Tuin"

18. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat in de planregels ten onrechte geen maximale maatvoering is opgenomen van de ontsluitingswegen, welke mogelijk worden gemaakt door de bestemming "Tuin". Voorts achten zij de omschrijving "Tuin" misleidend, nu de gronden met deze bestemming in belangrijke mate kunnen worden bebouwd dan wel zullen worden verhard met straatstenen en/of asfalt.

18.1. De raad stelt dat gelet op de omvang van het terrein, ook na de realisering van het aantal toegestane bouwwerken, voldoende ruimte overblijft om als tuin in te richten.

18.2. Ingevolge artikel 7, lid 7.1, onder e, van de planregels, voor zover hier van belang, zijn de voor "Tuin" aangewezen gronden bestemd voor de ontsluiting van deze bestemming en de bestemmingen "Kantoor 1" en/of "Kantoor 2" met dien verstande dat:

1. het aantal erfontsluitingswegen niet meer dan vier mag bedragen;
2. de erfontsluitingswegen geen aansluiting geven op de Johan de Wittlaan;
3. de erfontsluitingsweg voor de ondergrondse parkeergarage ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 1' dient te worden ontsloten ter hoogte van de westelijke bestemmingsgrens van deze bestemming.

In artikel 1.25 van de planregels is het begrip "erf" omschreven als een al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw.

18.3. In de plantoelichting staat dat de bestemming "Tuin" is gericht op het aanbrengen van beplantingen. Uitzondering daarop zijn de vier toegestane erfontsluitingswegen met twee portiergebouwtjes, de laad- en losplaats en de ondergrondse parkeergarage ten behoeve van Eurojust. In de planregels wordt geen maximale maatvoering gegeven voor erfontsluitingswegen. Nu het hier gaat om een erfontsluitingsweg, een weg die naar zijn aard uitsluitend tot doel heeft een erf zoals bedoeld in de planregeling te ontsluiten en daardoor een beperkte breedte kent, is de Afdeling van oordeel dat de raad in redelijkheid heeft kunnen afzien van het opnemen van een maximale maatvoering voor erfontsluitingswegen in de planregels.

Gelet op de oppervlakte van de gronden met de bestemming "Tuin" en de gelimiteerde bouw mogelijkheden in artikel 7, lid 7.2, van de planregels, ziet de Afdeling in hetgeen appellanten hebben aangevoerd geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat voldoende ruimte aanwezig is om de gronden met de bestemming "Tuin" als tuin in te richten en als zodanig te gebruiken.

De betogen falen.

Groen

19. Van den Tillaard, Coops en De Koning betogen dat het plan leidt tot een kwantitatieve en kwalitatieve achteruitgang van de groenvoorzieningen. Rutgers Smit en De Koning betogen dat ten onrechte het plantsoen in de Jan Willem Frisolaan zal verdwijnen, waardoor het groene en rustieke karakter van hun woonomgeving ernstig zal worden aangetast. De Koning vreest voorts dat de groenstrook aan de Verlengde Tolweg zal verdwijnen. Van den Tillaard vreest dat als gevolg van het realiseren van parkeerplaatsen nog meer groen in de omgeving zal verdwijnen.

19.1. De raad stelt dat slechts het plantsoen aan de Jan Willem Frisolaan zal verdwijnen en dat ter compensatie hiervan een nieuw plantsoen direct voor de Chinese ambassade zal worden gerealiseerd. De raad stelt voorts dat de groenstrook aan de Verlengde Tolweg niet zal verdwijnen en het plan hierin dan ook niet voorziet. De raad wijst er op dat het plangebied in de huidige situatie een weinig groene uitstraling kent en per saldo juist groen wordt toegevoegd aan het plangebied. De aanwezige bomen in het plangebied worden zoveel mogelijk behouden en voor de bomen die toch gekapt moeten worden, geldt een herplantplicht. Voorts wordt zicht op de beplanting rondom het kantoorgebouw ten behoeve van Eurojust vanaf de openbare weg gewaarborgd in de planregels, aldus de raad.

19.2. In het plan zijn een groenstrook en een plantsoen opgenomen met de bestemming "Groen". Voorts heeft een groot gedeelte van het plangebied de bestemming "Tuin". De voor beide bestemmingen bestemde gronden zijn ingevolge onderscheidenlijk artikel 4 en artikel 7 van de planregels onder meer aangewezen voor beplantingen. Gelet op het door voornoemde bestemmingen mogelijk gemaakte groen, het thans aanwezige schoolgebouw met verharde speelplaats, alsmede gezien de stedelijke omgeving heeft de raad zich naar het oordeel van de Afdeling in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat in de belangenafweging die ten grondslag ligt aan het plan aan het belang van groenvoorzieningen voldoende gewicht is toegekend.

De betogen falen.

Bezonnning

20. Rutgers Smit betoogt dat de raad onvoldoende gewicht heeft toegekend aan de vermindering van zonuren die zal optreden bij haar woning als gevolg van het plan. Van den Tillaard betoogt dat de straat waaraan hij woont beduidend minder daglicht zal ontvangen. Volgens Rutgers Smit en Van den Tillaard leidt de vermindering van de bezonnning tot een verslechtering van hun woon- en leefklimaat.

20.1. De raad stelt dat uit het door Peutz opgestelde rapport "Bezonningsonderzoek Bestemmingsplan bouwenvelop Eurojust aan de Johan de Wittlaan te Den Haag" van 21 juni 2012 (hierna: het bezonningsonderzoek) blijkt dat nauwelijks sprake zal zijn van een afname van zonuren ter plaatse van de voorgevel van de woning van Rutgers Smit.

Volgens de raad wordt ruimschoots aan de gemeentelijke bezonningsnormen voldaan.

20.2. Rutgers Smit en Van den Tillaard wonen beiden aan het Jan Willem Frisohof. Volgens figuur 4 en tabel 1 van het bezonningsonderzoek zal ter plaatse van hun woningen nauwelijks sprake zijn van een afname van het aantal bezonningsuren. Zij hebben niet aannemelijk gemaakt dat het voorziene kantoorgebouw niettemin leidt tot zodanige afname van het aantal bezonningsuren ter plaatse van hun woningen dat de raad deze niet in redelijkheid aanvaardbaar heeft kunnen achten. De raad heeft zich dan ook in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat nauwelijks sprake zal zijn van een afname van het aantal bezonningsuren ter plaatse van de woningen van Rutgers Smit en Van den Tillaard.

De betogen falen.

Bescherming bestemmingsvlak

21. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat de in artikel 7, lid 7.1, van de planregels opgenomen zinsnede "de bescherming van het bestemmingsvlak (...)" (evenals in artikel 8 en 9 van de planregels) onvoldoende concreet is. Dit is volgens hen in strijd met het uitgangspunt dat toegelaten bebouwing zoveel mogelijk moet worden geconcretiseerd.

21.1. De raad stelt dat de locatie een bepaald beschermingsniveau dient te kennen en dat uit de planregels afdoende blijkt welke bebouwing ter plaatse kan worden gerealiseerd. Volgens de raad waren de feitelijke maatregelen ten tijde van de vaststelling van het plan nog niet bekend, maar is ook niet vereist dat deze in het plan worden gespecificeerd.

21.2. Ingevolge artikel 7, lid 7.1, onder f, van de planregels zijn de voor "Tuin" aangewezen gronden bestemd voor de bescherming van het bestemmingsvlak "Kantoor 1".

Ingevolge artikel 7, lid 7.2, gelden voor het bouwen van gebouwen ten behoeve van de bestemming in lid 7.1 de volgende regels:

- a. er mogen geen gebouwen gebouwd worden;
- b. in uitzondering op het bepaalde in lid 7.2.1.a mogen niet meer dan twee portiersgebouwen gebouwd worden waarvan de gezamenlijke totale grondoppervlakte niet meer dan 60 m² en de bouwhoogte niet meer dan 4 meter mag bedragen;
- c. in uitzondering op het bepaalde in lid 7.2.1.a mag niet meer dan één expeditiegebouw gebouwd worden waarvan de grondoppervlakte niet meer dan 150 m² en de bouwhoogte niet meer dan 5 meter mag bedragen;
- d. in uitzondering op het bepaalde in lid 7.2.1.a mogen niet minder van 275 overdekte gebouwde parkeerplaatsen gebouwd worden ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 1' en voor de bestemming 'Kantoor 2' in totaliteit niet minder dan 32 en niet meer dan 42 parkeerplaatsen binnen de bestemming 'Kantoor 2' en binnen de onderhavige bestemming ter plaatse van de functieaanduiding 'parkeergarage' gebouwd mogen worden;
- e. de overdekte gebouwde parkeerplaatsen en de daarbij behorende

verkeersruimten mogen - met uitzondering van de in- en uitritten, toegangsportalen en beluchtingsmiddelen - niet hoger dan 0,8 meter beneden peil en in niet meer dan 3 lagen gebouwd worden;
f. de overdekte gebouwde laad- en losplaats en de daarbij behorende verkeersruimten mogen - met uitzondering van de in- en uitritten, toegangsportalen en beluchtingsmiddelen - niet hoger dan 0,8 meter beneden het peil en in niet meer dan 3 lagen gebouwd worden.

21.3. Gelet op de bouwregels zoals neergelegd in artikel 7, lid 7.2, is voldoende duidelijk welke bouwwerken binnen de bestemming "Tuin" mogen worden gerealiseerd. Feitelijke maatregelen, zoals het door de raad genoemde aan het kantoorgebouw bevestigen van camera's, behoeften niet te worden opgenomen in het plan, nu daarbij geen sprake is van het realiseren van gebouwen.

Het betoog faalt.

Financiële uitvoerbaarheid

22. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat geen inzicht is geboden in de uitkomsten van het onderzoek naar de financiële uitvoerbaarheid en de elementen die daarbij zijn betrokken. Voorts is volgens Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen gelet op de uitspraak van de Afdeling van 15 februari 2012 in zaak nr. 201008192/1/R1 (www.raadvanstate.nl) ten onrechte geen planschaderisico-analyse ter inzage gelegd. Rutgers Smit betoogt dat, mede gelet op de economische crisis, de financiële uitvoerbaarheid van het plan twijfelachtig is. Volgens haar is niet inzichtelijk waar de financiële middelen vandaan komen om de realisatiekosten van 80 tot 100 miljoen euro te dragen.

22.1. De raad stelt voorop dat de realisering van de nieuwbouw ten behoeve van Eurojust een rijksproject is. Het rijk vergoedt, overeenkomstig de tussen de betrokken partijen gemaakte afspraken, alle kosten die de gemeente maakt in het kader van de voorbereiding en vaststelling van het plan, verwerving of onteigening van gronden en het bouwrijp opleveren daarvan. Deze vergoeding geschiedt volgens de raad doordat het rijk een marktconforme prijs zal betalen voor de aan hem uit te geven gronden. Hiervoor is door het rijk voldoende budget gereserveerd, aldus de raad.

22.2. In het kader van een beroep tegen een bestemmingsplan kan een betoog dat ziet op de uitvoerbaarheid van dat plan, waaronder ook de financieel-economische uitvoerbaarheid is begrepen, slechts leiden tot vernietiging van het bestreden besluit indien en voor zover het aangevoerde leidt tot de conclusie dat de raad op voorhand in redelijkheid had moeten inzien dat het plan niet kan worden uitgevoerd binnen de planperiode van in beginsel tien jaar.

De raad heeft ter zitting toegelicht dat in de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en het rijk, als formalisering van eerder gemaakte afspraken, is opgenomen dat het rijk de bouwkosten en planschade vergoedt en dat daarvoor budget is gereserveerd door het ministerie van Veiligheid en Justitie. De raad heeft voorts toegelicht

dat de gemeente de gronden verwerft en deze bouwrijp maakt en dat ten behoeve hiervan een gemeentelijke grondexploitatie is opgesteld.

Gelet op de toelichting van de raad op de door het rijk toegezegde bijdrage, en nu appellanten niet aannemelijk hebben gemaakt dat het rijk onvoldoende budget beschikbaar kan stellen om de gemaakte kosten op te vangen, en voorts door de raad ter zitting is verklaard dat de gemeentelijke exploitatie op een positief saldo uitkomt, heeft de raad naar het oordeel van de Afdeling niet op voorhand in redelijkheid moeten inzien dat het plan financieel en economisch niet uitvoerbaar is.

22.3. Voor zover Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen verwijzen naar de uitspraak van de Afdeling van 15 februari 2012 overweegt de Afdeling dat, nu in dit geval, zoals ter zitting door de raad onweersproken gesteld, geen planschaderisico-analyse is opgesteld, deze ook niet ter inzage behoefde te liggen en de verwijzing dan ook geen doel treft.

De betogen falen.

Afweging alternatieve locaties

23. Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, Van den Tillaard, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat de informatie ten aanzien van de afweging van alternatieve locaties richting de bewoners onduidelijk en onvoldoende was en de raad onvoldoende is ingegaan op de bezwaren van omwonenden. De Koning betoogt dat de totstandkoming van het plan in strijd is met de beginselen van behoorlijk bestuur.

23.1. De raad stelt dat de omwonenden, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en de nabij gehuisveste ambassades al in een vroegtijdig stadium, namelijk najaar 2010, zijn geïnformeerd over het voornemen om Eurojust aan de Jan Willem Frisolaan te vestigen. In dat verband zijn volgens de raad diverse informatie- en consultatiebijeenkomsten gehouden, waarbij omwonenden in de gelegenheid zijn geweest om aandachtspunten aan de gemeente kenbaar te maken. Voorts is voldaan aan de wettelijke vereisten in het kader van vooroverleg en terinzagelegging van het ontwerpplan. De belangen van omwonenden zijn dan ook zorgvuldig meegewogen en van onbehoorlijk bestuur is geen sprake geweest, aldus de raad.

23.2. Er is voldaan aan de wettelijke vereisten ter zake van de kennisgeving en de terinzagelegging van het ontwerpplan. Voorts staat in de plantoelichting dat in 2011 twee consultatieavonden met de buurtbewoners hebben plaatsgevonden. Daarbij zijn onder meer het cultuurhistorisch onderzoek en mogelijke verkeers- en parkeermaatregelen besproken. Verder is bekeken op welke manier bij de uitwerking van de locatie rekening kon worden gehouden met de wensen van de inwoners.

In de overwegingen van het bestreden besluit is ingegaan op de ingediende zienswijzen. Naar aanleiding van de zienswijzen is in de plantoelichting bij het vastgestelde plan een paragraaf opgenomen over de afweging van de alternatieve locaties. Uit het bestreden besluit is derhalve op te maken wat de afwegingen van de raad hieromtrent zijn geweest.

Gelet op het voorgaande ziet de Afdeling geen aanleiding voor het

oordeel dat de bewoners onvoldoende zijn geïnformeerd en door de raad onvoldoende is ingegaan op de aangedragen bezwaren van omwonenden.

De betogen falen.

24. Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, Rutgers Smit, Van den Tillaard, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning kunnen zich niet verenigen met de in het plan beoogde locatie voor de vestiging van Eurojust. Zij voeren hiertoe aan dat de raad niet inzichtelijk heeft gemaakt hoe de afweging van de diverse alternatieven heeft plaatsgevonden en daarmee of de keuze voor de onderhavige locatie op de juiste manier tot stand is gekomen.

Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, Rutgers Smit, Van den Tillaard, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat alternatieve locaties voor de vestiging van Eurojust, bijvoorbeeld aan het Verhulstplein, beschikbaar zijn en de raad deze locaties onvoldoende heeft onderzocht. Voorts is volgens hen geen rekening gehouden met de negatieve ontwikkeling van de kantorenmarkt en zijn reeds veel leegstaande kantoorpanden binnen Den Haag te vinden. Coops en Schoorel wijzen in dit verband op het in juni 2012 gesloten convenant tussen de gemeente Den Haag en de Rijksgebouwendienst.

24.1. De raad stelt dat aan de keuze om Eurojust aan de Jan Willem Frisolaan te vestigen een onderzoek naar alternatieven vooraf is gegaan. Vanwege de bijzondere aard van de organisatie moest volgens de raad bij het locatieonderzoek rekening worden gehouden met een aantal specifieke veiligheidseisen. Nu het beleid van de gemeente er op is gericht om internationale organisaties voor vrede en recht zoveel mogelijk bij elkaar te concentreren, betrof het zoekgebied de zogeheten Internationale Zone, aldus de raad. De raad heeft vanuit een oogpunt van zorgvuldigheid niettemin ook andere locaties bekeken, zoals het Verhulstplein. Uit onderzoek bleek volgens de raad echter dat voor de vestiging van Eurojust op deze locatie in totaal twee appartementencomplexen, twee kantoorgebouwen en een tankstation zouden moeten wijken. Vanwege de hoge kosten die dit met zich zou brengen, was het Verhulstplein geen reëel alternatief, aldus de raad. Uit onderzoek kwam volgens hem voorts naar voren dat de bekeken leegstaande kantoren ongeschikt waren voor de vestiging van Eurojust.

De raad stelt dat op de vestigingslocatie aan de Jan Willem Frisolaan bijna volledig kan worden voldaan aan de benodigde omvang van de stand off-zone en dat deze locatie financieel haalbaar is.

24.2. Uit de plantoelichting komt het volgende naar voren over de afweging van de alternatieve locaties. De gemeente Den Haag wil internationale instellingen voor vrede en recht zoveel mogelijk concentreren in het World Forum gebied. Het is de wens van Eurojust om, vanwege de nauwe samenwerking met Europol, in de directe nabijheid van deze organisatie te worden gehuisvest. In de periode van 2007 tot 2009 zijn uit zorgvuldigheid ook locaties buiten het World Forum gebied onderzocht. Zo is bijvoorbeeld gekeken naar de locatie Verhulstplein. Deze locatie is in een

vroeg stadium afgefallen omdat het programma van eisen hier niet volledig kan worden gerealiseerd en het financieel niet haalbaar is gebleken. De hoge kosten hebben te maken met de benodigde aankoop van gebouwen, waaronder appartementencomplexen en kantoren, teneinde de vereiste stand-off zone te kunnen realiseren. Tevens moet daarbij rekening gehouden worden met de aanleg van een ecologische verbindingzone rond de Haagse Beek en met de verplaatsing van een motorbrandstoffenverkoopspunt met LPG. Ook andere locaties zijn onderzocht en op basis van verschillende criteria afgefallen.

In oktober 2009 is vervolgens aan Eurojust een bidbook overhandigd met drie mogelijke vestigingslocaties: het gebouw waar het International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (hierna: ICTY) in gevestigd is, het gebouw dan wel de locatie aan de Eisenhowerlaan waar KPMG is gevestigd en een locatie aan de Jan Willem Frisolaan, waarbij een school, een naastgelegen appartementenvilla en kantoor waren betrokken. In opdracht van Eurojust zijn toen de locaties van het bidbook onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat om verschillende redenen de locaties niet haalbaar waren. De kosten voor de aankoop en het vervolgens geschikt maken van de bestaande gebouwen van het ICTY en KPMG waren te hoog, waardoor de huisvesting van Eurojust op deze locaties financieel niet haalbaar was. Op de KPMG-locatie was bovendien het benodigde programma voor Eurojust niet realiseerbaar en op zowel de KPMG-locatie als de ICTY-locatie was onvoldoende ruimte voor een goede inpassing van de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen.

De locatie Jan Willem Frisolaan, waar het programma van Eurojust inclusief veiligheidsmaatregelen kon worden gerealiseerd, bleek in de voorgestelde omvang financieel niet haalbaar. Gemeente en rijk hebben toen afgesproken de haalbaarheid van een verkleinde versie van de locatie Jan Willem Frisolaan te onderzoeken. De raad heeft toegelicht dat in de kleinere uitvoering niet reeds ruimte werd geschapen voor een eventuele toekomstige uitbreiding van Eurojust, waardoor het totale bruto-vloeroppervlakte van 25.000 m² naar 18.000 m² ging. In deze verkleinde uitvoering behoefde het naastgelegen bestaande kantoor waarin het Octrooibureau is gehuisvest, gelegen in het plangebied met de bestemming "Kantoor-2", niet te worden verworven. Daardoor was realisatie van het nieuwe kantoor voor Eurojust, gelegen in het plandeel met de bestemming "Kantoor-1", financieel haalbaar. Ook in het ten behoeve van het plan opgestelde document "Eurojust-locatie Jan Willem Frisolaan, stedenbouwkundige uitgangspunten" van november 2010 is vermeld dat uit financiële overwegingen de verwerving van het naast gelegen kantoorgebouw buiten de herontwikkeling is gelaten, maar dat op termijn rekening wordt gehouden met mogelijke verwerving door het Rijk om eventuele uitbreiding mogelijk te maken. Op basis van de uitkomsten hiervan heeft Eurojust voor de locatie Jan Willem Frisolaan gekozen. Naar aanleiding van de keuze van Eurojust is verder onderzocht of deze vestiging in deze omgeving gelet op de gangbare eisen van deze instelling zoals de stand-off zone van 30 meter en het ondergronds parkeren naast het kantoorgebouw, de mogelijkheden van deze omgeving, beleidsstukken en relevante wetten inpasbaar is. Uit het onderzoek is gebleken dat dit het geval is, zo staat in de plantoelichting.

De raad heeft voorts ter zitting toegelicht dat ook leegstaande bestaande kantoren zijn onderzocht op de mogelijkheid om Eurojust daarin te huisvesten. Geen van deze panden bleek geschikt, onder meer vanwege de beperkingen die zijn verbonden aan de monumentale status van een van de leegstaande kantoorpanden.

24.3. De raad dient ten aanzien van de locatie een afweging te maken van alle belangen die betrokken zijn bij de vaststelling van het plan. Daarbij heeft de raad beleidsvrijheid. De voor- en nadelen van de alternatieve locaties dienen in die afweging te worden meegenomen.

Gelet op het hiervoor weergegevene heeft de raad in het kader van de voorbereiding van dit plan onderzoek verricht naar verschillende mogelijke locaties. De door appellanten als alternatief aangedragen locatie aan het Verhulstplein is daarbij ook in ogenschouw genomen. De raad heeft niet voor vestiging op deze locatie gekozen, omdat in verband met de stand-off zone van 30 meter die omwille van de veiligheid om het gebouw van Eurojust moet worden aangehouden, twee appartementencomplexen, twee kantoorgebouwen en een tankstation zouden moeten wijken. Voorts is gekeken naar leegstaande kantoren die geschikt zouden zijn voor de vestiging van Eurojust. Vanwege onvoldoende ruimte voor de inpassing van de benodigde veiligheidsmaatregelen, zoals de realisatie van de stand off-zone en de mogelijkheid tot het realiseren van een ondergrondse parkeergarage naast het kantoorgebouw, en de hoge kosten voor het geschikt maken van de kantoren (onder meer vanwege de monumentale status van een van de gebouwen) waren deze kantoren geen reëel alternatief. Niet aannemelijk is gemaakt dat dit onjuist is. De raad heeft de genoemde nadelen van de alternatieve locaties in redelijkheid mogen betrekken bij de keuze voor het onderhavige alternatief.

Gelet op het voorgaande geeft het aangevoerde de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad niet in redelijkheid voor dit alternatief heeft kunnen kiezen.

De betogen falen.

Maatschappelijk draagvlak

25. Rutgers Smit betoogt dat de raad ten onrechte het plan heeft vastgesteld terwijl geen maatschappelijk draagvlak bestaat voor het plan. Volgens haar had de raad een zwaarder gewicht moeten toekennen aan de aantasting van het woon- en leefklimaat van de omwonenden dan aan het in het plan voorziene project.

25.1. De raad komt beleidsvrijheid toe bij het besluit omtrent het vaststellen van een bestemmingsplan. Dat de raad een andere keuze heeft gemaakt dan overeenkomt met de wens van een deel van de omwonenden, betekent niet zonder meer dat de raad het plan niet had mogen vaststellen.

De Afdeling overweegt dat de raad terecht stelt dat het belang van deze omwonenden slechts één van de belangen is die bij een belangenafweging dienen te worden betrokken en dat deze belangen in de voorbereiding van het plan zijn meegewogen. De raad kon in redelijkheid meer gewicht toekennen aan de belangen die met de verwezenlijking van

Eurojust zijn gediend.
Het betoog faalt.

Zienswijze

26. Coops, Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen hebben zich in het beroepschrift voor het overige beperkt tot het verwijzen naar de inhoud van hun zienswijzen. In de overwegingen van het bestreden besluit is ingegaan op deze zienswijzen.

Coops, Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen hebben in het beroepschrift, noch ter zitting, redenen aangevoerd waarom de weerlegging van de desbetreffende zienswijzen in het bestreden besluit onjuist zou zijn.

Het besluit om geen exploitatieplan vast te stellen

27. Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betogen dat niet inzichtelijk is gemaakt waarom geen exploitatieplan behoeft te worden vastgesteld en hoe het kostenverhaal anderszins is verzekerd.

27.1. De raad stelt dat het kostenverhaal anderszins is verzekerd zodat geen exploitatieplan behoefde te worden vastgesteld.

27.2. Ingevolge artikel 6.12, eerste lid, van de Wro stelt de gemeenteraad een exploitatieplan vast voor gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen.

Ingevolge het tweede lid, aanhef en onder a, voor zover hier van belang, kan de gemeenteraad, in afwijking van het eerste lid, bij een besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan besluiten geen exploitatieplan vast te stellen, indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins is verzekerd.

Ingevolge artikel 8.2, eerste lid, aanhef en onder h, voor zover hier van belang, kan een belanghebbende bij de Afdeling beroep instellen tegen een besluit omtrent vaststelling van een exploitatieplan voor gronden, begrepen in een gelijktijdig vastgesteld bestemmingsplan.

Ingevolge het vijfde lid, voor zover hier van belang, wordt als belanghebbende bij een besluit als bedoeld in artikel 6.12, eerste en tweede lid, in elk geval aangemerkt degene die een grondexploitatieovereenkomst heeft gesloten met betrekking tot de in het desbetreffende besluit opgenomen gronden, of die eigenaar is van die gronden.

Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

27.3. De beroepen van Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning zijn in zoverre gericht tegen het niet vaststellen van delen van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.13, eerste lid, en artikel 6.18 van de Wro.

Indien de raad in dit geval een exploitatieplan zou hebben vastgesteld, zouden Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg

Zorgvliet en anderen, behoudens A.H. Colijn (hierna: Colijn), niet als belanghebbenden kunnen worden aangemerkt bij het exploitatieplan. Daartoe is van belang dat Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, behoudens Colijn, geen eigenaar zijn van gronden in het exploitatiegebied en evenmin een grondexploitatieovereenkomst als bedoeld in artikel 8.2, vijfde lid, van de Wro hebben gesloten met betrekking tot gronden in het exploitatiegebied.

Gelet hierop en nu ook anderszins niet is gebleken van belangen van Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, behoudens Colijn, die rechtstreeks betrokken zouden zijn bij de vaststelling van de desbetreffende delen van een exploitatieplan, kunnen zij evenmin worden aangemerkt als belanghebbenden bij het niet vaststellen van de desbetreffende delen van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.13, eerste lid, en artikel 6.18 van de Wro.

De beroepen van Van der Graaf, De Koning en Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, behoudens voor zover ingesteld namens Colijn, zijn in zoverre niet-ontvankelijk.

28. Ingevolge artikel 1.9 van de Chw, zoals dit luidde ten tijde van belang, dient de bestuursrechter een besluit niet te vernietigen op de grond dat het in strijd is met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel, indien deze regel of dat beginsel kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van degene die zich daarop beroept.

28.1. De Afdeling begrijpt het betoog van Colijn aldus dat zij zich richt tegen het niet vaststellen van financiële delen van een exploitatieplan en dat zij zich in dit verband beroept op artikel 6.12, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wro. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat Colijn geen gronden in het bestemmingsplangebied in eigendom heeft waarop ingevolge het bestemmingsplan bouwplannen zijn voorzien als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Bro. Daarom had zij ook in het geval dat de raad wel een exploitatieplan zou hebben vastgesteld, niet kunnen worden geconfronteerd met een verhaal van kosten verbonden aan de exploitatie van de gronden gelegen in het exploitatiegebied. De Afdeling verwijst hiertoe naar artikel 6.17, eerste lid, van de Wro. Verder kan op basis van de stukken en het verhandelde ter zitting worden vastgesteld dat Colijn ook anderszins niet rechtstreeks gevolgen zal ondervinden van het door haar bestreden besluit tot het niet vaststellen van financiële delen van een exploitatieplan. Hieruit en uit het beroep leidt de Afdeling af dat de beroepsgrond met betrekking tot artikel 6.12, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wro in wezen niet is gericht tegen het niet vaststellen van een exploitatieplan zelf, maar tegen de gevolgen daarvan voor de financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan (vgl. de uitspraak van 15 februari 2012 in zaak nr. 201011643/1/R2 (www.raadvanstate.nl)).

De Afdeling ziet zich derhalve voor de vraag gesteld of voornoemd artikel mede strekt tot bescherming van de belangen van Colijn bij de financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Hiertoe is van belang dat artikel 6.12, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wro, strekt tot bescherming van de financiële belangen van de gemeente en van de

belangen van degenen die, indien een exploitatieplan zou zijn vastgesteld, rechtstreeks met het verhaal van kosten verbonden aan de exploitatie van in het betrokken gebied opgenomen gronden te maken hadden kunnen krijgen. Artikel 6.12, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wro strekt dan ook kennelijk niet tot bescherming van de belangen van Colijn bij de financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Gelet hierop en in aanmerking genomen hetgeen de Afdeling heeft overwogen in overweging 2.4.3. van haar uitspraak van 19 januari 2011, zaak nr. 201006426/1/R2 (www.raadvanstate.nl), kan het beroep van Colijn op artikel 6.12, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wro ingevolge artikel 1.9 van de Chw er niet toe leiden dat het bestreden besluit om die reden wordt vernietigd. Gelet hierop laat de Afdeling dit betoog buiten beschouwing.

Conclusie

29. De beroepen van Van der Graaf, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, behoudens voor zover ingesteld namens Colijn, en De Koning zijn voor zover gericht tegen het niet vaststellen van een exploitatieplan niet-ontvankelijk. Het beroep van Colijn is in zoverre ongegrond.

29.1. In hetgeen Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, Rutgers Smit, Van den Tillaard, Van der Graaf, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, De Koning en Kannegieter en Huisman hebben aangevoerd tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat dit plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.

In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit in zoverre anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht.

De beroepen, voor zover gericht tegen het bestemmingsplan, zijn ongegrond.

Proceskosten

30. Ten aanzien van Stichting Wijkoverleg Statenkwartier, Rutgers Smit, Van den Tillaard, Coops, Schoorel, Stichting Wijkoverleg en Kannegieter en Huisman bestaat geen aanleiding voor een proceskostenveroordeling.

De Afdeling ziet aanleiding de raad te gelasten het door Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, Van der Graaf en De Koning betaalde griffierecht te vergoeden. De raad dient voorts op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten van Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen te worden veroordeeld. De Afdeling overweegt hiertoe dat door hen is gewezen op een op de zaak betrekking hebbend stuk dat de raad aanvankelijk heeft nagelaten toe te zenden en eerst na zitting de Afdeling heeft doen toekomen om te betrekken bij de beoordeling van het bestreden besluit.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

- I. verklaart de beroepen van K.R. van der Graaf, de stichting Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, behoudens voor zover ingesteld namens A.H. Colijn, en C. de Koning niet-ontvankelijk voor zover hun beroep is gericht tegen het niet vaststellen van een exploitatieplan;
- II. verklaart de beroepen, voor zover onvankelijk, ongegrond;
- III. veroordeelt de raad van de gemeente Den Haag tot vergoeding van bij de stichting Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 944,00 (zegge: negenhonderdvierenveertig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de anderen;
- IV. gelast dat de raad van de gemeente Den Haag aan appellanten het door hen voor de behandeling van de beroepen betaalde griffierecht ten bedrage van € 310,00 (zegge: driehonderdtien euro) voor de stichting Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en anderen, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de anderen, € 156,00 (zegge: honderdzesenvijftig euro) voor K.R. van der Graaf en € 156,00 (zegge: honderdzesenvijftig euro) voor C. de Koning vergoedt.

Aldus vastgesteld door mr. J.E.M. Polak, voorzitter, en mr. M.A.A. Mondt-Schouten en mr. E. Helder, leden, in tegenwoordigheid van mr. W. van Steenbergen, ambtenaar van staat.

w.g. Polak
voorzitter

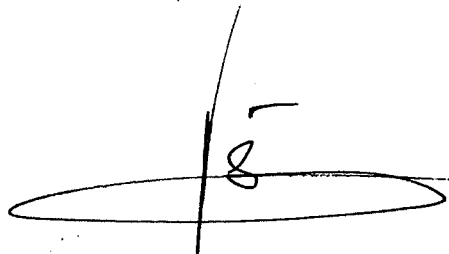
w.g. Van Steenbergen
ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 30 januari 2013

528-690.

Verzonden: 30 januari 2013

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

A handwritten signature in black ink. It features a large, horizontal oval loop. A vertical line crosses the middle of the oval. To the right of the vertical line, there is a small, stylized mark that resembles a lowercase 'e' or a similar character. Above the oval, there is a short horizontal line segment.

mr. H.H.C. Visser

Raadsbesluit 57

De raad van de gemeente Den Haag,

Gezien het voorstel van het college van 19 juni 2012,

Gelet op de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening,

Gelet op de Crisis- en herstelwet,

Besluit:

met overneming van de door het college in het hiervoor vermelde voorstel aangegeven overwegingen, welke worden geacht deel uit te maken van dit besluit:

- I. de zienswijzen in het bij dit besluit behorende voorstel onder “Ingekomen zienswijzen” opgenomen ontvankelijk te verklaren;
- II. de zienswijze van TenneT TSO B.V. (Ra 2011.234) en Stedin Netbeheer B.V. (Ra 2011.255) voor kennisgeving aan te nemen;
- III. de zienswijzen , in het bij dit besluit behorende voorstel onder “Ingekomen zienswijzen” opgenomen,
W.H. Groenenberg met de nummers 42.1, 42.3 en 42.5,
Th.J. van Selm met de nummers 43.1, 43.2 en 43.4,
K.R. van der Graaf met de nummers 44.1, 44.2, 44.4, 44.5, 44.6, 44.7 en 44.10,
P.C.E.Z. Zuiddgeest met de nummers 46.4 en 46.5,
F. van der Dussen met het nummer 47.3,
R.H. Coops met de nummers 48.2, 48.3, 48.5, 48.7, 48.9 , 48.14 en 48.15,
R.Leopold met de nummers 49.1 en 49.2,
A.C. Rutgers-Smit met het nummer 52.3,
P.J. Huisman met de nummers 54.2, 54.3, 54.5 en 54.6,
P.G. Baas-van den Tillaard en J.J. van den Tillaard met de nummers 58.4 en 58.5,
J.L.T. Graziosi-de Hey met de nummers 59.2 en 59.3,
Stichting Wijkoverleg Statenkwartier met de nummers 63.1 en 63.4,
D.A.Schoorel met de nummers 69.5, 69.6 en 69.7,
Loyens & Loeff namens M.W. van der Heijden met de nummers 70.1, 70.2 en 70.3,
R.H.I. de Jong met het nummer 73.1,
L.B.M. Tummers en M. de Groot met de nummers 79.1, 79.2, 79.4, 79.8 en 79.9,
Steins Bisschop & Schepel namens de Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en mevrouw A.H. Colijn met de nummers 80.6, 80.7, 80.8, 80.13, 80.14, 80.21, 80.24, 80.25, 80.26, 80.27, 80.28,
SRK Rechtsbijstand namens T.G. Kannegieter met de nummers 81.2 en 81.4,
gegrond te verklaren;
- IV. de overige ingebrachte zienswijzen ongegrond te verklaren;
- V. tot herziening van de op het plangebied Zorgvliet (Eurojust) betrekking hebbende bestemmingsplannen:
  - Bestemmingsplan Zorgvliet e.o., vastgesteld bij raadsbesluit 51, d.d. 15 april 2004;
  - Parapluherziening Seksinrichtingen, vastgesteld bij raadsbesluit 199, d.d. 25-11-2004;
  - Parapluherziening Detailhandel Vuurwerk, vastgesteld bij raadsbesluit 207, d.d. 25-11-2004;
  - Parapluherziening Archeologie, vastgesteld bij raadsbesluit 100, d.d. 23-09-2010;
- VI. met in achtneming van de Staat van wijzigingen vast te stellen het Bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust), bestaande uit de kaart NL.IMRO.0518.BP0249DZorgvltEur.dgn met ondergrond NL.IMRO.0518.BP0249DZorgvltEur-ondergrond.dgn, en regels, zoals deze bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bescheiden zijn aangegeven, toegelicht en beschreven;
- VII. dat bij het bestemmingsplan voor Zorgvliet (Eurojust) geen exploitatieplan wordt vastgesteld. Het kostenverhaal is via de grondexploitatie volledig verzekerd.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 5 juli 2012.

De griffier,

mr. H.G.L. Seuren

De voorzitter,

J.J. van Aartsen

Voorstel van het college inzake vaststelling bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

INLEIDING

Bij raadsmededeling van 21 maart 2012 (rm 2011.076-RIS 247626) heeft het college aan de raad het ontwerp-bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust) toegezonden.

- Begrenzing plangebied

Het bestemmingsplangebied van Zorgvliet (Eurojust) ligt in het stadsdeel Scheveningen, aan de noordzijde van het Landgoed Zorgvliet. De begrenzing van het plangebied is als volgt:

- a. de rijstroken van de Johan de Wittlaan;
- b. de oostzijde van langzaamverkeerroute tussen de Jan Willem Frisolaan en de Johan de Wittlaan;
- c. aansluitend de oostelijke rand van de oostelijke tak van de Jan Willem Frisolaan tot aan de Verlengde Tolweg;
- d. de randen van de Verlengde Tolweg en
- e. de zuidelijke respectievelijk westelijke rand van Willem Lodewijklaan.

- Aanleiding en doel bestemmingsplan

Aan het opstellen en in procedure brengen van het bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust) ligt de instemming met het collegebesluit van 22 november 2011 van het Projectdocument Huisvesting Eurojust Jan Willem Frisolaan ten grondslag. Dit document wijst de gronden tussen de Willem Lodewijklaan, de Jan Willem Frisohof en Johan de Wittlaan als nieuwe locatie voor het kantoor van Eurojust aan. Daarin is ook een groot deel van de Jan Willem Frisolaan begrepen. Het geldend bestemmingsplan laat deze ontwikkeling niet toe. Het noopt tot de vaststelling van dit bestemmingsplan waarin de vestiging van Eurojust mogelijk gemaakt wordt.

Het doel van bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust) is de vestiging van Eurojust aan de Jan Willem Frisolaan. Dit is als volgt gestalte gegeven.

- a. Het bestemmingsplan maakt de projectie van kantoren met bijbehorend erf en tuin mogelijk aan de Jan Willem Frisolaan op de terreinen van een schoolgebouw met dienstwoning en een appartementen villa. Een groot deel van de Jan Willem Frisolaan en een plantsoen dat daarin ligt zijn eveneens in deze projectie betrokken.
- b. Als gevolg van de projectie wordt de bestemmingsregeling voor het naastgelegen kantoor aangepast. Het bestaande kantoor met de aanpassingen in het erf daarvan is in dit bestemmingsplan opgenomen. Het parkeren wordt daar alleen buiten de stand-off zone toegelaten, in het belang van de juridische uitvoering van deze zone wordt het voorerf de bestemming 'Tuin' aangewezen en verworven.
- c. Als gevolg van de projectie vervallen parkeerplaatsen in de openbare ruimte ten behoeve van het gebiedseigen parkeren. Het bestemmingsplan regelt vervangende parkeerplaatsen op een aantal locaties. Het kantooreigen parkeren vindt in de bestemming voor de tuin rond Eurojust ondergronds plaats.
- d. De ontsluiting van Zorgvliet en van Eurojust noopt tot verlegging van een klein deel van de Willem Lodewijklaan ter hoogte van de Chinese ambassade. Dat is in dit bestemmingsplan eveneens opgenomen.
- e. Het plangebied is gelegen op gronden die zijn aangewezen tot beschermd stadsgezicht als bedoeld in artikel 35 van de Monumentenwet. Op grond van artikel 36 van de Monumentenwet dient dit bestemmingsplan dat beschermd stadsgezicht te beschermen. Dit bestemmingsplan waarborgt deze bescherming.
- f. Beleidsuitspraken omtrent de ruimtelijke ontwikkeling van het plangebied en de geprojecteerde functies worden afgewogen en in het bestemmingsplan vertaald. Dat geldt ook voor de randvoorwaarden die vanuit sectorwetgeving en de provinciale Verordening ruimte worden gesteld.

PROCEDURE

- Inspraakprocedure

Bij besluit van burgemeester en wethouders, d.d. 20 maart 2012, kenmerk DSO/2012.321, heeft het college besloten inspraak te laten plaatsvinden ter gelegenheid van de zienswijzenprocedure als bedoeld in art. 3.8 Wro. Paragraaf 7.1.

van de Toelichting bij bestemmingsplan bevat de rapportage daarvan. Op 16 april 2012 vond een informatiebijeenkomst huisvesting Eurojust plaats. Het verslag vormt een bijlage bij dit raadsvoorstel.

- Terinzagelegging ontwerp-bestemmingsplan

Op 26 maart 2012 is de kennisgeving van de terinzagelegging het ontwerp-bestemmingsplan toegestuurd aan overlegpartners, waaronder de Provincie Zuid-Holland, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, het Hoogheemraadschap van Delfland, de wijk- en belangenverenigingen en overige bij het plan betrokken instanties. Het ontwerp-bestemmingsplan heeft van 29 maart t/m 9 mei 2012 ter inzage gelegen. Het ontwerp-bestemmingsplan was in te zien op www.ruimtelijkeplannen.nl en www.denhaag.nl/bestemmingsplannen. Op 16 april 2012 is een informatiebijeenkomst gehouden.

Het college biedt de raad hierbij het ontwerp ter vaststelling aan. Het plan bestaat uit de plankaart met kenmerk NL.IMRO.0518.BP0249DZorgvltEur-41ON en regels, en gaat vergezeld van een toelichting. Ter besparing van de kosten is het de raad eerder toegezonden plan niet opnieuw bijgevoegd. De plankaart is al aangepast.

INGEKOMEN REACTIES BRO / ZIENSWIJZEN (WRO)

<u>Reg-nr.</u>	<u>Naam indiener zienswijze</u>
DSO_SO/2012.2112	TenneT TSO B.V.
Ra 2012.42	W.H. Groenenberg
Ra 2012.43	Th.J. van Selm
Ra 2012.44	K.R. van der Graaf
Ra 2012.46	P.C.E.Z. Zuidgeest
Ra 2012.47	F. van der Dussen
Ra 2012.48	R.H. Coops, mede namens M.J. Badrian-Olive
Ra 2012.49	Mr. R. Leopold
Ra 2012.52	A.C. Rutgers-Smit
Ra 2012.53	C.W. v.d. Vegt en E. Frederiks
Ra 2012.54	P.J. Huisman
Ra 2012.58	J.J. van den Tillaard en P.G. Baas-van den Tillaard
Ra 2012.59	J.L.T. Graziosi-de Heij
Ra 2012.63	Wijkoverleg Statenkwartier
Ra 2012.68	R.P. Blom
Ra 2012.69	D.A. Schoorel
Ra 2012.70	Loyens & Loeff namens M.W. van der Heijden
Ra 2012.73	R.H.I. de Jong
Ra 2012.74	C. de Koning en J. Houweling
Ra 2012.78	Smithuijsen Winters & De Vries namens L.J.F. a Campo en E.H.S. Hyllner-a Campo
Ra 2012.79	L.B.M. Tummers en M. de Groot
Ra 2012.80	Steins Bisschop & Schepel namens de Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en mw. A.H. Colijn
Ra 2012.81	SRK Rechtsbijstand namens T.G. Kannegieter

Ontvankelijkheid zienswijzen

De zienswijzen zijn tijdig ingekomen. Het college adviseert de gemeenteraad alle zienswijzen ontvankelijk te verklaren. Zij voldoen aan de wettelijke vereisten.

Instemmende reacties

DSO_SO/2012.2112 TenneT TSO B.V.

TenneT TSO B.V. geeft aan dat in het plangebied geen eigendommen van het bedrijf betrokken zijn. De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.

Behandeling zienswijzen

In de zienswijzen komen een bepaald aantal onderwerpen vaker naar voren. Deze onderwerpen, voorzien van hun gezamenlijke afdoening, staan hierna vermeld. In de afdoening van de afzonderlijke zienswijzen wordt hiernaar in voorkomend geval verwezen.

Gezamenlijke afdoening

1) Locatiekeuze

In haar besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Zorgvliet en omgeving' van 15 april 2004 constateerde de gemeenteraad dat de Johanna Westermannschool in de planperiode buiten gebruik zou kunnen raken. De locatie zou in dat geval mogelijk gebruikt gaan worden voor de vestiging van een internationale instelling.

Deze overwegingen gaven haar aanleiding de schoollocatie de bestemming 'Gemengde doeleinden' aan te wijzen. De locatie zou ook naast onderwijs, ook voor kantoren met het bijbehorende parkeren benut kunnen worden.

De gemeente Den Haag wil internationale instellingen voor vrede en recht zoveel mogelijk concentreren in het World Forum gebied. In maart 2007 heeft het college het manifest Huisvesting Eurojust vastgesteld. In dit manifest zijn afspraken vastgelegd tussen de gemeente en Rijk die moeten leiden tot een nieuw kantoor voor Eurojust in het World Forum gebied in de Internationale Zone van Den Haag. Ook is het de wens van Eurojust om, vanwege de nauwe samenwerking met Europol, om in de directe nabijheid van deze organisatie te worden gehuisvest. In de periode van 2007 tot 2009 zijn uit zorgvuldigheid ook locaties buiten het World Forum gebied onderzocht. Zo is bijvoorbeeld gekeken naar de locatie Verhulstplein. Deze locatie is in een vroeg stadium afgefallen omdat het programma van eisen hier niet volledig kan worden gerealiseerd en het financieel niet haalbaar is gebleken. De hoge kosten hebben te maken met de benodigde aankoop van gebouwen teneinde de vereiste stand-off zone te kunnen realiseren. In deze gebouwen bevindt zich een groot aantal woningen. Tevens moet daarbij rekening gehouden worden met de aanleg van een ecologische verbindingzone rond de Haagse Beek en met de verplaatsing van een motorbrandstoffenverkoop punt met LPG.

Ook andere locaties zijn onderzocht en zijn op basis van verschillende criteria afgefallen. In mei 2009 is door de gemeenteraad unaniem de nota van uitgangspunten Internationale Zone vastgesteld, waarmee besloten is dat internationale organisaties op het gebied van vrede en recht geconcentreerd worden in het World Forum gebied en omgeving in de Internationale Zone. In oktober 2009 is vervolgens aan Eurojust een bidbook overhandigd met drie mogelijke vestigingslocaties: het gebouw waar het ICTY is gevestigd is, het gebouw c.q. de locatie aan de Eisenhowerlaan waar KPMG is gevestigd en een locatie aan de Jan Willem Frisolaan, waarbij een school, een naastgelegen appartementenvilla en kantoor waren betrokken. In opdracht van Eurojust zijn toen de locaties van het bidbook onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat om verschillende redenen de locaties niet haalbaar waren. De kosten voor de aankoop en het vervolgens geschikt maken van de bestaande gebouwen van het ICTY en KPMG waren te hoog, waardoor de huisvesting van Eurojust op deze locaties financieel niet haalbaar was. Op de KPMG-locatie was tevens het benodigde programma voor Eurojust niet realiseerbaar en op zowel de KPMG-locatie en de ICTY-locatie was onvoldoende ruimte voor een goede inpassing van de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen. De locatie Jan Willem Frisolaan, waar het programma van Eurojust, inclusief veiligheidsmaatregelen, kon worden gerealiseerd bleek in de voorgestelde omvang financieel niet haalbaar. Gemeente en rijk hebben toen afgesproken de haalbaarheid van een verkleinde versie van de locatie Jan Willem Frisolaan te onderzoeken. Op basis van de uitkomsten hiervan heeft Eurojust voor de locatie Jan Willem Frisolaan gekozen. Om bij de uitvoering van ruimtelijke projecten om de economische crisis en haar gevolgen te bestrijden en om een goed en duurzaam herstel van de economische structuur van Nederland te bevorderen, heeft de Staten-Generaal besloten de procedures daartoe te versnellen. Daartoe heeft zij de Crisis- en herstelwet aangenomen. De wet behelst maatregelen voor een aantal projecten. Deze zijn vermeld in bijlage II bij de wet.

Een van deze projecten luidt: 'Den Haag Internationale Stad onderdeel Worldforum als vestigingsplaats voor internationale bedrijven en bereikbaarheid'.

Naar aanleiding van de keuze van Eurojust is verder onderzocht of deze vestiging in deze omgeving gelet op de gangbare eisen van deze instelling zoals de stand-off zone van 30 meter en het parkeren ondergronds buiten het kantoorgebouw, de mogelijkheden van deze omgeving, beleidsstukken en relevante wetten inpasbaar is. Daarvan is gebleken. Deze nadere achtergrond bij de locatiekeuze ontbrak in de Toelichting bij het bestemmingsplan. Zij wordt in paragraaf 3.2.4.5 opgenomen.

2) Rijksbeschermd stadsgezicht.

Op de waarderingskaart bij de toelichting bij de aanwijzing tot Rijksbeschermd stadsgezicht valt het onderzoeksgebied onder het kopje 'gebouwen/ gebieden die afwijken van het oorspronkelijk stedelijk weefsel'. Er worden geen uitspraken gedaan over de naoorlogse bebouwingslaag en hoe deze zich zou moeten verhouden tot het villagegebied of buitenplaats Zorgvliet. In paragraaf 3.3.1 van de Toelichting bij het bestemmingsplan is deze omschrijving vermeld. Dat vormt de lacune in de bepaling van cultuurhistorische waarden van het plangebied en haar omgeving. Het rapport 'Den Haag – Vestiging Eurojust - Cultuurhistorisch onderzoek en aanbevelingen' vult die lacune op. In de aanwijzing worden de oorspronkelijke beleidsdoelstellingen zoals geformuleerd in het Wederopbouwplan door W.M. Dudok gehanteerd. De Johan de Wittlaan ontwierp hij als een voorname route: een parkway met afwisselend grote gebouwen, boomgroepen en mooie doorkijkjes. Bewust bracht hij een contrast aan tussen de 'culturele' zijde met het cultuurcentrum in een strak aangelegde openbare ruimte en de 'natuurlijke zijde' van het voormalige landgoed met een lossere en dichtere beplanting. Dit deel van het plan oogde als onderdeel van het naastgelegen landgoed, door het fors te bebossen en enkele zichtassen op het landgoed vrij te houden van beplanting.

Wat van de stedenbouwkundige opzet van Dudok restte is de stedenbouwkundige opzet van losse blokken in een brede groene zoom langs de Johan de Wittlaan. Essentieel is de situering van de kopgevels van de gebouwen langs deze weg met een hoekverdraaiing van circa 45° ten opzichte van deze laan. De analyse van het stedenbouwkundige karakter van Zorgvliet acht aan de Johan de Wittlaan een hoog volume mogelijk, terwijl het bouwdeel aan de Willem Lodewijklaan zich in de schaal en maat als vanzelfsprekend kan voegen in genoemde sfeer van middelgrote volumes in het groen (paragraaf 3.3.1). Ze zijn daarmee in harmonie. In het vooroverleg is het ontwerp van het bestemmingsplan aan de Rijkdienst voor het Cultureel Erfgoed toegezonden. Deze zag daarin geen aanleiding om te reageren.

3) Parkeerbehoefte

De parkeerbehoefte van Eurojust wordt geheel op het terrein van deze instelling opgelost. De parkeergelegenheid in de openbare ruimte zal door de wegonttrekking afnemen. Deze wordt gecompenseerd op andere plekken in de openbare ruimte. Beide elementen zijn middels regels in het bestemmingsplan gewaarborgd. Het laatste is op minimaal 45 parkeerplaatsen gesteld in de bestemming 'Verkeer – Straat'. Echter, er worden 45 extra parkeerplaatsen aangelegd, zodat het totale aantal minimaal 116 parkeerplaatsen bedraagt en niet 45. Ook behoeft de juridische verplichting een andere formulering. Vervangen wordt in artikel 9.1.b 'minimaal 45' door: 'parkeren op' en toegevoegd wordt in artikel 9.3 Specifieke gebruiksregel: 'Het gebruik als bedoeld in artikel 9.1.d voor parkeren op parkeerplaatsen betreft niet minder dan 116 parkeerplaatsen.' In de Toelichting bij het bestemmingsplan wordt in paragraaf 5.3 tabel 5 rij 6 '45' door '116' vervangen.

De zienswijze is gegrond voor zover de aanpassing van de Toelichting bij het bestemmingsplan en van genoemde regels.

4) Veiligheid voor de omgeving

De hantering van de stand-off zone maakt een bedreiging van het Eurojustgebouw vanuit haar omgeving moeilijk. De veiligheidsmaatregelen en stand-off zone zijn ingegeven ter bescherming van de internationale instelling, maar tegelijkertijd waarborgen deze maatregelen de veiligheid van de omgeving.

5) Bouw van een kantoor

De Kantorenstrategie, zoals deze door gemeenteraad is vastgesteld (paragraaf 3.3.3), hanteert het uitgangspunt dat de vestiging van kantoren in het kader van het streven van Den Haag als Internationale stad van Vrede en Recht gewenst is. Een tweede uitgangspunt is dat de fysieke clustering van deze kantoren in de Internationale Zone plaatsvindt. Het plangebied behoort tot deze zone. Een derde uitgangspunt van de strategie is het voorkomen van leegstand. Dan geldt de voorwaarde dat bij nieuwe kantoorontwikkeling sprake is van een gebruiker. Daar is hier sprake van. Hierbij wordt opgemerkt dat Eurojust op de huidige locatie tijdelijk gehuisvest is.

6) Groenvoorziening

Het plantsoentje in de Jan Willem Frisolaan verdwijnt en zal gedeeltelijk tot stoep met parkeerplaatsen worden ingericht en gedeeltelijk onderdeel worden van de tuin rond het Eurojustgebouw. Het binnenterrein van de Jan Willem Frisohof en de groenvoorziening tussen de Verlengde Tolweg en de Scheveningseweg bieden evenzeer speelgelegenheid voor de kinderen. Gelet op het karakter van de stand-off zone is het in de onderhandelingen niet mogelijk gebleken om de bestemming 'Tuin' na de herinrichting openbaar toegankelijk te houden. Het verhard oppervlak bij de school en de openbare wegen en erven – die veelal de geldende onderwijs- en verkeersbestemmingen zijn aangewezen – worden eveneens in deze bestemming betrokken en tot tuin ingericht. De tuin heeft een diepte van circa 30 meter. Gelet op de wens tot een vanaf de openbare weg zichtbare groene inrichting van deze bestemming mag het bouwen van hogere erfafscheidingen in de 'Tuin'- bestemming slechts na afwijking in het bestemmingsplan plaatsvinden. Een aanlegvergunningstelsel reguleert het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, teneinde het tuinkarakter te bewaren. Deze bestemming loopt door tot aan de Johan de Wittlaan. De tuin laat beplantingen toe. Ze laat wel portiersgebouwen en een expeditiegebouw, erfontsluitingswegen en een ondergrondse parkeergarage toe, maar de gebouwen zijn gelimiteerd in omvang of in het geval van de parkeergarage niet boven het maaiveld zichtbaar.

Tegenover het verlies aan genoemd plantsoen staat de aanleg van een nieuw plantsoen voor de Chinese ambassade. De bestemming 'Groen' is aldaar aangewezen. Gezien deze achtergrond zal in het plangebied het areaal aan groenvoorzieningen vergroot worden. Het belang van het zicht op de beplantingen in de 'Tuin'- bestemming komt in de regels voor afwijkingsbevoegdheid te weinig tot uitdrukking. Artikel 7.3.b wordt aangevuld met: 'en het zicht op de beplantingen vanaf de openbare weg gewaarborgd blijft.'

7) Servituten

Terzake van de aanwezigheid van servituten ter plaatse van de Eurojustlocatie is door het advocatenkantoor Pels Rijcken & Drooglever Fortuijn een uitvoerig onderzoek verricht. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een notitie die tijdens een openbare vergadering van de raadscommissie ruimte is besproken. De notitie was als bijlage bij een commissiebrief bijgevoegd en als zodanig openbaar. Aan de hand van een zeer uitvoerig erfdienstbaarhedenonderzoek en kadastrale filiatie is gebleken dat in 1919 en daarna ten behoeve van de toenmalige herontwikkeling van het noordelijke gedeelte van het park Zorgvliet een aantal bouwservituten is gevestigd. Deze servituten kunnen als erfdienstbaarheden worden aangemerkt, waarbij onder meer de Eurojustlocatie als één van de dienende erven moet worden aangemerkt. Zoals bekend is onder meer de Eurojust-locatie in de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter gevorderd ten behoeve van de aanleg van een tankgracht.

De vordering vond plaats op grond het Algemeen Vorderingsbesluit van 1940 in welk kader de gevorderde eigendom overging vrij van alle lasten en rechten. Erfdienstbaarheden bleven slechts gevestigd met goedkeuring door of vanwege de betrokken Secretaris-Generaal. Van een dergelijke goedkeuring is niet gebleken. De onteigening van (de voorlopers) het Eurojust perceel ten tijde van de bezetting – waarbij overdracht met titelzuiverende werking plaatsvond -. Is na de bevrijding (uiteindelijk) bij wet bekrachtigd. De bouwerfdienstbaarheden waarmee het betreffende perceel aanvankelijk was bezwaard, zijn derhalve rechtsgeldig tenietgegaan. In het kader van de wederopbouw van Den Haag heeft de Staat na de Tweede Wereldoorlog een groot aantal percelen, die op grond van de oorlogswetgeving op zijn naam waren gesteld in volle en onbezwaarde eigendom aan de gemeente overgedragen. Eén van die percelen betrof de huidige Eurojustlocatie.

Deze overdracht vond plaats op grond van een besluit van toewijzing van 17 januari 1951, waarvan een afschrift werd ingeschreven in de openbare registers. Noch in dit besluit van toewijzing noch in de naar aanleiding hiervan opgesteld acte van toewijzing zijn de erfdienstbaarheden uit 1919 of van enig ander later jaartal op- en/of overgenomen. Evenmin wordt in deze of andere stukken melding gemaakt van een besluit tot goedkeuring tot handhaving van een of meerdere erfdienstbaarheden. Per saldo is de grond in volle en onbezwaarde eigendom in 1951 door de Staat aan de gemeente Den Haag overgedragen.

Van de zijde van de indieners wordt gesteld dat er andere juridisch experts zijn die over het gestelde in de notitie van Pels Rijcken en dus ook over de officiële documenten een andere opvatting hebben. Welke die opvatting is en op welke gronden die is gebaseerd wordt op geen enkele wijze uiteengezet. Ook worden geen documenten overgelegd waaruit zou blijken dat de locatie sinds 1951 nog steeds te boek staat als dienend erf. Of te wel dat de locatie niet in volle en onbezwaarde eigendom zou zijn overgedragen. Daarmee staat het aangehaalde servituut uit 1919 niet aan de herontwikkeling van de Eurojustlocatie in de weg. Het onderwerp is opgenomen in paragraaf 2.2. van de Toelichting bij het ontwerp van het bestemmingsplan.

8) Ontsluiting voor verkeer

Door de op korte afstand gelegen aansluiting op de Johan de Wittlaan ligt het voor de hand dat het bestemmingsverkeer van Eurojust niet van de wegen in de wijk gebruik zal maken. De Johan de Wittlaan blijft vanaf het Jan Willem Frisohof met een relatief geringe omweg via Willem Lodewijklaan goed bereikbaar. Voor het verkeer dat het gebied wil verlaten bestaan in de toekomstige situatie twee mogelijkheden of via de Willem Lodewijklaan naar de Johan de Wittlaan of via de Verlengde Tolweg en Adriaan Goedkooplaan. Gezien ook het huidige geringe verkeersaanbod zal dit geen problemen in de verkeersafwikkeling opleveren. De intentie is om de ingang van de ondergrondse parkeergarage kort bij de aansluiting op de Johan de Wittlaan te projecteren. Om die reden wordt in de bestemming 'Tuin' artikel 7.1.e.3 toegevoegd luidende: 'de erfontsluitingsweg voor de ondergrondse parkeergarage ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 1' dient te worden ontsloten ter hoogte van de westelijke bestemmingsgrens van deze bestemming.'

9) Waardedaling

Waardedaling van het woonpand is een onderwerp dat indiener in een separate procedure kan claimen. Het tijdstip waarop deze claim kan worden ingediend betreft het onherroepelijk worden van dit bestemmingsplan.

10) Afsluiting Jan Willem Frisolaan

Met de herinrichting tot een weg met één uitgang wordt alleen bestemmingsverkeer toegelaten. Het doorgaand verkeer zal hiervan geen gebruik meer maken. Wat betreft het bestemmingsverkeer wordt opgemerkt dat het aantal ontsluitingen niet toeneemt. De aan-rijroute naar het Jan Willem Frisohof wijzigt niet. Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt ermee rekening gehouden dat het bestemmingsverkeer op de Jan Willem Frisolaan voldoende ruimte heeft om te keren.

Gezien ook het huidige geringe verkeersaanbod zal dit geen problemen in de verkeersafwikkeling opleveren.

De afzonderlijke zienswijzen

Ra 2012.42 W.H. Groenenberg, Jan Willem Frisohof 35

De heer Groenenberg heeft de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

“Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik graag gebruik van de gelegenheid een zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust). Allereerst mijn bezwaar tegen het gebrek aan transparantie bij de procedure: het niet openbaar maken door het college van burgemeester en wethouders van de schriftelijke analyse van het bureau Fakton met betrekking tot de alternatieve locaties, waaronder het Verhulstplein en het niet openbaar maken van het Programma van Eisen wekt op zijn minst argwaan en wantrouwen naar een overheid die er voor de burgers wil zijn; kortom een onbetrouwbare overheid.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan. .

Ook de in het afgelopen jaar verspreide stukken (stedebouwkundige uitgangspunten) met de afmetingen, vorm en hoogte en bouwvolumebehoefte van Eurojust wekken op zijn zachtst gezegd de indruk van rupsje nooit genoeg:

- de stedebouwkundige aspecten, relatie tussen de bouwhoogte en het bouwvolume van de beoogde huisvesting van Burojust zijn van een monstrueuze omvang en niet in harmonie te krijgen in de bestaande bebouwing en het vigerende bestemmingsplan van de wijk Zorgvliet. Een gigabelasting voor de directe omgeving:

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2.)

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

- zo zal vrijwel alle parkeergelegenheid voor bewoners en bezoekers verdwijnen;

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting bij het bestemmingsplan.

- de ernstig bemoeilijkte bereikbaarheid van bv hulpdiensten als de grote brandweer/ladderwagens.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.4) Door de inkrimping van de huidige schoolkavel aan haar westzijde, wordt de knik bij de Chinese ambassade uit de Willem Lodewijklaan gehaald. Dit is geregeld in de bestemming 'Verkeer - Straat' De bereikbaarheid voor de hulpdiensten is daarmee verbeterd. Verder is in het bestemmingsplan geregeld bluswatervoorzieningen kunnen worden gebouwd.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Ook is er geen mogelijkheid voor verkeersafwikkeling ic doorstroming (doodlopende weg).

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels.

Voor Eurojust zijn pervide veiligheidsaspecten noodzakelijk; aan de veiligheidsaspecten voor de direct omwonenden zoals ondergetekende wordt volledig voorbijgegaan: onacceptabel.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.6) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 4.)

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

De effecten die een dermate bouwvolume (gevelmateriaalkeuze en stand van beglazing) heeft op geluidsreflecties en versterking van omgevingsgeluid veroorzaakt door lokaal verkeer en het verkeer van de Johan de Witlaan en Scheveningseweg, worden gladweg vergeten.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.7) Met de herinrichting tot een weg met één uitgang wordt alleen bestemmingsverkeer toegelaten. Het doorgaand verkeer zal hiervan geen gebruik meer maken, zodat die bron van wegverkeerslawaaï vervalt. De Scheveningseweg belast het Eurojustgebouw nagenoeg niet met geluid, omdat het daarvan wordt afgeschermd door het gebouw waarin de Zweedse ambassade gevestigd is. Daarvan vindt geen weerkaatsing plaats. De Johan de Wittlaan belast het Eurojustgebouw wel met geluid dat kan weerkaatsen, maar zowel het octrooibureau als de beide gebouwen aan de Johan Willem Frisohof aan de zijde van het octrooibureaugebouw schermen het van de woning van de inbrenger van de zienswijze af. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Ook zal het leefklimaat verslechteren door lawaai van luchtbehandelingsinstallaties en het laagfrequent gebrom veroorzaakt door machines in de kelders (zie bv de bestaande klachten in het Statenkwartier door Europol),

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.8) Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om de bronnen van dit geluid op de daken van hun omgeving af te sluiten, door de mogelijkheid van het doortrekken van de buitengevels. Daartoe strekt de gekozen ontwerpvisie. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Samenvattend: het woon- en leefklimaat in deze wijk wordt grondig verpest.

De kosten van de nieuwbouw voor het gebouw van Eurojust, uit belastinggelden van de gemeentelijke en nationale overheid te fourneren, in relatie tot de grootschalige leegstand van kantoren in Den Haag en zelfs binnen de internationale zone noopt te bezinning. Een besparing van 60 miljoen euro voor de keuze van de Verhulstplein locatie is direct te realiseren. In dit verband kan tevens de vraag gesteld worden of de bouw van een nieuw hoofdkantoor voor Eurojust gepast is onder de huidige economische omstandigheden.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

42.9) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Gelet op al het vorenstaande verzoek ik u het ontwerp bestemmingsplan NIET vast te stellen. Ik ben gaarne bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.”

Ra 2012.43 Th.J. van Selm, Jan Willem Frisohof 51

De heer Van Selm heeft de volgende zienswijze ingebracht (geciteerd):

“Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik graag gebruik van de gelegenheid een zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

De reden, dat wij hier zijn komen wonen, was onder meer het groene karakter van de wijk, inclusief het plantsoentje aan de Jan Willem Frisolaan, waar kinderen veilig kunnen spelen. Dit leefklimaat zal ernstig worden verstoord door de komst van Eurojust op de door de wethouder aangegeven locatie. Het plantsoentje verdwijnt en zal plaats maken voor parkeerplaatsen. Ook zal een deel van het groen aan de Verlengde Tolweg opgeofferd worden aan parkeren.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

43.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 6).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel.

Met het verdwijnen van de doorgang naar de Johan de Wittlaan, zal er via Verlengde Tolweg en Adriaan Goelooiplaan veel meer verkeer door de wijk moeten worden afgewikkeld.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

43.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels.

De geplande hoogbouw past helemaal niet in het karakter van de wijk

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

43.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Het is ons een raadsel waarom de locatie aan de Jan Willem Frisolaan gekozen is. Overal in Den Haag staan grote kantoren leeg. Andere locaties voor nieuwbouw zijn onderzocht (Verhulstplein) en geschikter en goedkoper bevonden. De omwonenden daar waren positief. Ook zijn wij zeer teleurgesteld in de houding van de wethouder in de discussies, die door het Wijkoverleg met de gemeente zijn gevoerd. Eenmaal ingenomen standpunten waren onwrikbaar, naar argumenten werd niet geluisterd.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

43.4) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Gelet op al het vorenstaande verzoek ik u het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen.

Ik ben graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.”

Ra 2012.44 K.R. van der Graaf, Willem Lodewijklaan 4a

De heer Van der Graaf heeft de volgende zienswijze (geciteerd):

“Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik graag gebruik van de mogelijkheid om mijn zienswijze in te dienen aangaande het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (hierna: OBZ).

1. Algemeen

Het OBZ, laat aan leesbaarheid te wensen over en lijkt een krampachtige poging om recht te praten wat krom is. Beknopte passages uit verschillende beleidsstukken worden opgevoerd om strijdigheden van het OBZ met andere — meer relevante — uitgangspunten weg te poetsen. De gemeente weigert bovendien, zonder enige motivering, om stukken aangaande wensen van en afspraken met het Rijk en Eurojust bekend te maken.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijzen gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

2. Uitgangspunten Internationale Zone (3.2.4)

Het “gebied van vrede en recht” kent 5 kerngebieden en, na afspraken van de gemeente met het Rijk, is aan Eurojust een bidbook overhandigd met 3 mogelijke vestigingslocaties. Vervolgens heeft Eurojust gekozen voor de locatie J.W. Frisolaan. Nadere gegevens en overwegingen hierover ontbreken. Studies hierover, zoals de analyse van het bureau Facton, worden achtergehouden en over de resultaten ervan weigert het college van B & W informatie te verstrekken.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijzen gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

3. Rijksbeschermd stadsgezicht (3.3.1)

In het OBZ staat dat gestreefd wordt naar een harmonieuze doorkijk vanaf de Johan de Wittlaan naar een te sparen wijk met een landgoed- en villaparksfeer. Daarbij moet de plaatsing van hekken worden vermeden, zeker die van hoge hekken. Bij dit alles wordt gerefereerd aan het wederopbouwplan van W.M. Dudok.

De planning van een grote en hoge kantoorkolom (22 - 50 m. + evt. 15% overschrijding) met hekken (na vergunning mogelijk tot 2,5 m.) valt hiermee moeilijk te rijmen. Het wordt niettemin mogelijk geacht. Daartoe wordt aangevoerd dat sprake zou zijn van een — niet nader aangegeven - lacune in de toelichting op de aanwijzing van Zorgvliet als beschermd stadsgezicht.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Voorts zouden de gemeentelijke nota “Haagse Verdichting” en de provinciale nota “Structuurvisie” massaliteit van bouwvolume rechtvaardigen en dient een overgangsfase te worden gecreëerd tussen het nieuwbouwgebied rond het Congresgebouw en de bestaande bebouwing. Er zou ook genoeg groen overblijven, met name aan de zijde van de Willem Lodewijklaan. Dat wordt echter een door Eurojust beheerde veiligheidszone, die niet voor het publiek toegankelijk is.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.4) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 6).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel.

Dat er naar verwachting geen (hoge) hekken zullen worden geplaatst is een fictie. In het kader van door een internationaal instituut gewenste veiligheidsvoorzieningen zal dat nauwelijks een punt van discussie kunnen zijn.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.5) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 6).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel.

4. Verkeer (2.3.2.)

Eurojust zal meer verkeer aantrekken. Voorts wordt de tweede uitweg van de wijk naar de Johan de Wittlaan gesloten. Dat brengt dus nog meer verkeersdruk met zich mee, met name in de richting van de Scheveningseweg.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.6) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de regels.

In de toelichting op het geldende bestemmingsplan wordt reeds gesproken over parkeeroverlast. In het kader van het OBZ is daarenboven sprake van verlies van 45 parkeerplaatsen. Dat moet dan worden gecompenseerd in de openbare ruimte binnen de wijk. Echter, niet blijkt van een plan om deze problemen op te lossen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.7) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting.

5. Leegstand (3.3.3.)

Dit is volgens het OBZ geen probleem, daar de nieuwbouw zal worden betrokken door Eurojust. Over de mogelijkheid om Eurojust elders onder te brengen in een van de vele leegstaande kantoorpanden in Den Haag wordt niet gerept. De huidige economische omstandigheden nopen er m.i. toe hier wel naar te kijken. Iedere burger, de gemeente Den Haag, de overheid en Europa (Eurojust) heeft in de huidige omstandigheden, in crisistijd, de verantwoordelijkheid onnodig geldslurpende projecten te vermijden.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.8) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

6. Servituten

Over eventuele problematiek met betrekking tot erfdienstbaarheden wordt niets vermeld. Het betreft een juridisch gecompliceerde kwestie, waarover het laatste woord nog niet gesproken is.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.9) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Conclusie

De werkelijke drijfveer van de gemeente voor de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan is niet gebaseerd op zuivere gronden van ruimtelijke ordening en een doelmatig financieel beheer, doch op prestige en de vurige wens om tegemoet te komen aan de verlangens van Eurojust met het oog op de bestendiging van de vestigingsplaats van het Instituut alhier en verhoging van het imago van Den Haag.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

44.10) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan. .

Gelet op al het vorenstaande verzoek ik u het OBZ niet vast te stellen.

Ik ben graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.”

De heer Zuidgeest heeft de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

“Als bewoner van de wijk Zorgvliet sta ik voor een groot deel achter de zienswijze van de stichting Wijkoverleg Zorgvliet over het ontwerp-bestemmingsplan Zorgvliet.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

46.1) De stichting Wijkoverleg Zorgvliet heeft een zienswijze ingebracht. De indiener maakt niet duidelijk welk deel hij van die zienswijze onderschrijft, zodat het niet mogelijk is de naam van de indiener als ondertekenaar daaraan te verbinden. Voor de afdoening van de stichting wordt daarnaar verwezen. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Maar ik wil u ook laten weten dat ik mij persoonlijk benadeeld voel als u het ontwerp bestemmingsplan goedkeurt, waardoor de bouw van Eurojust op de geplande plaats mogelijk wordt. Tien jaar geleden heb ik mijn appartement gekocht, niet alleen omdat het een mooie woning is, maar ook omdat de woonomgeving aantrekkelijk was. Een aantal facetten is:

- vanuit de woning een wijds uitzicht,
- een natuurlijke omgeving met wisselende accenten, afhankelijk van het jaargetij,
- geen overmatig druk maar wel een levendig verkeersaanbod in de straat,
- een heerlijk zonnig balkon, niet allen 's zomers maar juist ook in de winterperiode.

Het kantoorgebouw van Eurojust zal ongetwijfeld gerealiseerd worden als u het ontwerp bestemmingsplan goedkeurt. Er komt dan een kolossaal gebouw van ca. 20 meter hoog precies op de plaats van mijn wijds uitzicht.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

46.2) Het uitzicht strekt zich van de voorgevel van het gebouw van de Zweedse ambassade tot aan de het gebouw aan de Jan Willem Frisohof met huisnummer 6 tot en met 28 uit. Het plantsoentje verdwijnt en zal gedeeltelijk tot stoep met parkeerplaatsen worden ingericht en gedeeltelijk onderdeel worden van de tuin rond het Eurojustgebouw. De "Tuin"-bestemming waarborgt het onverharde en beplante karakter van deze terreinen met een diepte van circa 30 meter en zal het groene karakter vooral op plekken, die als schoolplein of openbare weg verhard waren, versterken. De weg die overblijft zal parkeerhavens gaan kennen. Het Eurojustgebouw zal op 63 meter van de gevel van de woning van de indienerbrenger gelegen zijn. Dat vormt slechts een geringe belemmering. Het zicht op de hoekflat aan de Johan de Wittlaan zal worden belemmerd, maar dat is op 130 meter afstand. Het geheel overziend zal het uitzicht ruim blijven. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Ook de natuurlijke omgeving en mijn zonnig balkon zal dan verdwijnen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

46.3) Ten behoeve van de geprojecteerde bebouwing van Eurojust is een onderzoek verricht naar de daarmee samenhangende schaduwshinder. Daaruit blijkt dat deze hinder slechts een paar uren per dag optreedt. Aan de bezonningsnorm wordt voldaan. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Tevens zal het complex, waartoe mijn woning behoort, alleen nog bereikbaar zijn via een doodlopende straat.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

46.4) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels.

Ongetwijfeld zal Eurojust een kantoorgebouw van deze tijd wensen en dat het in het gebied van de internationale zone komt. Het plan op het Verhulstplein zou dan een fantastische locatie kunnen zijn. Als u daar voor kiest dan bent u een grote groep inwoners van Den Haag ter wille.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

46.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan. .

Ik verzoek u met het bovenstaande rekening te houden en het ontwerp-bestemmingsplan in de huidige vorm niet vast te stellen. Daardoor kunnen zinvolle alternatieve plannen, die minder bezwaarlijk voor de omgeving en de bewoners zijn, worden ontwikkeld.”

Ra 2012.47 *F. van der Dussen, Jan Willem Frisohof 21*

De heer Van der Dussen heeft de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

“Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik graag gebruik van de gelegenheid een zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

Uitwerking bezwaren:

- Het woon- en leefklimaat in de wijk zal drastisch in negatieve zin veranderen. De kenmerkende rust in de wijk zal verdwijnen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

47.1) In vergelijking met de huidige ruimtelijke situatie van de indiener van deze zienswijze vervalt een doorgaande weg. Dat leidt tot minder zichtbare verkeersbewegingen en het verdwijnen van de daarmee samenhangende geluidsbelasting. Verder vervalt een school met schoolplein die elk ook geluidsbelasting tot stand brengt. Een kantoorgebouw met een brede tuin komt daarvoor in de plaats. Zo'n gebouw levert een geringe mate aan geluidsbelasting op, ook omdat de ontsluiting met auto's van het Eurojust aan de zijde Chinese ambassade zal gaan plaatsvinden. Het aantal bronnen van geluid neemt daarmee af en de rust neemt toe. Het plantsoen verdwijnt, maar daarvoor komt een groene tuin rondom het Eurojustgebouw terug op plekken die als schoolplein of openbare weg verhard waren. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

- De hoogte en het volume van het Eurojust-gebouw detoneren sterk met het stedenbouwkundige karakter van Zorgvliet.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

47.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

- Verkeersafwikkeling en verkeersontsluiting zullen problematisch worden, doordat het ontwerp een cul-de-sac laat ontstaan.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

47.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels.

- De vele veiligheidsvoorzieningen geven aan, dat het Eurojust-gebouw een risicofactor is. Ik, als bewoner, voel me hierdoor niet veilig.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

47.4) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 4).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Gelet op het vorenstaande verzoek ik u het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen. Ik ben graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.”

Ra 2012.48 *R.H. Coops, Jan Willem Frisohof 43*

De heer Coops heeft de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

“Als bewoners van Zorgvliet maak ik graag gebruik van de gelegenheid een zienswijze in te dienen over het ontwerp-bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

Allereerst merk ik op dat het ontwerp van het bestemmingsplan (hierna: het OBZ) aan leesbaarheid te wensen overlaat. De redactie lijkt een krampachtige poging om recht te praten wat krom is. Beknopte passages uit verschillende beleidsstukken worden opgevoerd om strijdigheden van het OBZ met andere - meer relevante - uitgangspunten weg te poetsen.

Voor een degelijk commentaar zouden de in het OBZ aangehaalde beleidskaders en -plannen alsmede de wet op de Ruimtelijke Ordening (met jurisprudentie) nader moeten worden bestudeerd.

Uiteraard geldt dat ook voor de meer fundamentele uitspraak over de werking van de servituten in dit gebied van Zorgvliet. De redenatie dat het Duitse oorlogsrecht prevaleert lijkt mij alleen al om juridische redenen ongeloofwaardig.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Omdat de gemeente bij herhaling weigert om stukken over wensen van en afspraken met het Rijk en Eurojust bekend te maken is het vrijwel onmogelijk tot een adequate beoordeling van het OBZ en de consequenties daarvan te komen. Dat geldt ook voor het Fakton-rapport, waarin alternatieve locaties voor Eurojust zijn beschreven, waaronder het Verhulstplein/Conradkade.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

1. Uitgangspunten Internationale Zone

Het “gebied van vrede en recht” kent vijf kerngebieden en, na afspraken van de gemeente met het Rijk, is aan Eurojust een bidbook overhandigd met drie mogelijke vestigingslocaties. Vervolgens heeft Eurojust gekozen voor de locatie J.W. Frisolaan. Nadere gegevens en overwegingen hierover ontbreken. Daarbij blijft volstrekt duister of en op basis van welke uitgangspunten Eurojust kan uitbreiden en tot welke consequenties dat voor het plangebied leidt.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan..

2. Rijksbeschermd stadsgezicht

In het OBZ staat dat gestreefd wordt naar een harmonieuze doorkijk vanaf de J. de Wittlaan naar een te sparen wijk met een landgoed- en villaparksfeer. Daarbij moet de plaatsing van hekken worden vermeden, zeker die van hoge hekken. Bij dit alles wordt gerefereerd aan het wederopbouwplan van W.M. Dudok. De planning van een grote en hoge kantoorkolos (22 - 50 m. + evt. 15% overschrijding) met hekken (na vergunning mogelijk tot 2,5 m.) valt hiermee moeilijk te rijmen. Het wordt niettemin mogelijk geacht. Daartoe wordt aangevoerd dat sprake zou zijn van een niet nader aangegeven - lacune in de toelichting op de aanwijzing van Zorgvliet als beschermd stadsgezicht.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Voort zouden de gemeentelijke nota “Haagse Verdichting” en de provinciale nota “Structuurvisie” massaliteit van bouwvolume rechtvaardigen en dient een overgangsfase te worden gecreëerd tussen het nieuwbouwgebied rond het Congresgebouw en de bestaande bebouwing. Er zou ook genoeg groen overblijven, vooral aan de zijde van de W. Lodewijklaan. Dat wordt echter een door Eurojust beheerde veiligheidszone, die niet voor het publiek toegankelijk is.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.4) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 6).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel.

3. Verkeer

Eurojust zal meer verkeer aantrekken, hoewel het onduidelijk blijft wat de feitelijke consequenties zijn voor Zorgvliet en omringende wijken.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels.

Voorts wordt de tweede uitweg van de wijk naar de Johan de Wittlaan gesloten. Dat brengt dus nog meer verkeersdruk met zich, vooral in de richting van de Scheveningseweg.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.6) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels.

In de toelichting op het geldende bestemmingsplan wordt reeds gesproken over parkeeroverlast. In het kader van het OBZ is daarenboven sprake van verlies van 45 parkeerplaatsen.

Dat moet dan worden gecompenseerd in de openbare ruimte binnen de wijk. Echter, nergens blijkt van een plan om deze problemen op te lossen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.7) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting bij het bestemmingsplan.

4. Leegstand

Dit is volgens het OBZ geen probleem, daar de nieuwbouw zal worden betrokken door Eurojust. Dat daardoor het huidige kantoor op de Binckhorst leegkomt wordt daarbij niet betrokken. Over de mogelijkheid om Eurojust elders onder te brengen in een van de vele leegstaande kantoorpanden en bedrijfsterreinen in Den Haag wordt niet gerept. Er is inmiddels sprake van forse structurele en conjuncturele leegstand, die leidt tot economische schade, maar ook tot verloedering, zoals bij het Verhulstplein/Conradkade, een locatie die aan — voor zover bekend — alle eisen voor vestiging van Eurojust voldoet, daarbij fors goedkoper is — 60 miljoen euro — en ook nog eens op een positieve beoordeling van omwonenden mag rekenen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.8) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Het is gelet op de forse weerstand vanuit Zorgvliet en de claims die nog zullen volgen onvoorstelbaar dat er niet op een slimme manier wordt omgegaan met bestaande kantoorlocaties, zoals het voormalige KLM/Verkeer- en Waterstaatgebouw, de leegkomende departementen van Buitenlandse Zaken, Sociale Zaken, enkele kazernes en de in het bidboek genoemde Joegoslavië Tribunaal en KPMG-gebouw. De overbodige kosten van de geplande nieuwbouw zullen nu wederom door de gemeenschap moeten worden betaald.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.9) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan..

5. Externe veiligheid

Het is stuitend dat in het OBZ vrijwel uitsluitend aandacht wordt besteed aan medewerkers en bezoekers van Eurojust waar het gaat om veiligheid. Dat positie van omwonenden in dit verband niet wordt genoemd — terwijl al veel eerder is aangedrongen op een veiligheidseffectrapportage — heeft waarschijnlijk te maken met de positie van de gemeente. Ons land is verantwoordelijk voor de veiligheid als gastland, maar de harde eisen zullen worden afgedwongen door de BSB/KMAR die ongetwijfeld verdere eisen zal stellen aan de standoff-zone.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.10) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 4).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Dat er hekken zullen komen is onoverkomelijk, maar er zullen ook andere maatregelen worden genomen waar bewoners tot nu toe niets over hebben gehoord. De aanwezigheid van camera's, hitte- en bewegingssensoren, maar ook de maatregelen bij calamiteiten en dreiging leiden tot een vermindering van privacy en woongenot.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

48.11) De stand off-zone is voor het grootste deel ondergebracht in de bestemming 'Tuin'. Deze zal de tuin gaan vormen van de Eurojustvestiging en zal door zijn functie niet voor publiek toegankelijk zijn. Het kent beperkte bebouwingsmogelijkheden. Gelet op de aanmerkelijke breedte van de stand-off zone en de wens tot een vanaf de openbare weg zichtbare groene inrichting kan het bouwen van erfafscheidingen hoger dan 1 meter slechts na afwijking in het bestemmingsplan plaatsvinden. Een aanlegvergunningstelsel reguleert het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, teneinde het tuinkarakter te bewaren. De aanwezigheid van camera's, hitte- en bewegingssensoren is slechts op het terrein van Eurojust met inbegrip van haar tuin mogelijk. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

6. Servituten

Over eventuele problematiek wordt niets vermeld.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
48.12) *Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).*
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Het is mij bekend dat de landsadvocaat daarover een juridisch advies heeft uitgebracht, waaruit zou kunnen worden opgemaakt dat de servituten uit 1913 geen belemmering meer vormen voor de nieuwbouw van Eurojust in Zorgvliet, maar er zijn andere juridische experts die daarover een andere opvatting hebben; Zolang die discussie niet ten principale is gevoerd blijft het servituut naar mijn mening rechtsgeldig.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
48.13) *Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).*
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

De werkelijke drijfveer van de gemeente voor de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan is niet gebaseerd op zuivere gronden van ruimtelijke ontwikkeling, doch op de wens om tegemoet te komen aan de verlangens van Eurojust met het oog op de bestendiging van de vestigingsplaats van het instituut alhier en verhoging van het imago van Den Haag.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
48.14) *Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).*
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan. .

Dat daarbij procedures worden gevolgd die voor een belangrijk deel niet openbaar zijn, dat informatie wordt achtergehouden en dat burgers niet serieus worden betrokken bij een principiële discussie over vestigingslocaties “bewijst” bovenstaande stelling.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
48.15) *Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).*
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan. .

Er dreigt nu kostbare en maatschappelijk omstreden nieuwbouw gerealiseerd te worden die een prachtwijk als Zorgvliet ruïneert.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
48.16) *Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).*
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Het is daarbij een overbodige ingreep — die ook natuur-, archeologische, landschappelijke en architectonische schade oplevert — die uiteindelijk een suboptimale oplossing biedt voor Eurojust zelf en voor de omwonenden een directe aantasting van hun woongenot betekent. Financiële claims en een structurele verlaging van de WOZ-waarde zullen dan ook aan de orde zijn.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
48.17) *De natuur-, archeologische en landschappelijke aspecten zijn onderzocht, zoals uit de Toelichting bij het bestemmingsplan kan worden opgemaakt. .*
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Gelet op het vorenstaande verzoek ik u het ontwerp-bestemmingsplan niet vast te stellen. Uiteraard ben ik bereik om deze zienswijze ook nader mondeling toe te lichten.”
Mede namens M.J. Baduin – Olive

Ra 2012.49 R.Leopold, Jan Willem Frisohof 49
“Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik gaarne gebruik van de gelegenheid een zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

Er is hier sprake van het voornemen op de locatie Jan Wilem Frisolaan in de wijk Zorgvliet te komen tot de bouw van een kolossaal kantoorgebouw op een relatief klein perceel. Dit betekent noodzakelijkerwijs, dat het hier zal gaan om een buitengewoon hoog gebouw, buitengewoon ook in die zin, dat dit gebouw zal uittorenen boven alle andere gebouwen (kantoren en woningen) in de naaste omgeving. Anders gezegd: zal uittorenen boven de toegestane maximale hoogte in de betreffende wijk, zoals nog niet lang geleden vastgesteld in het thans vigerende bestemmingsplan voor de Wijk.

Dat bestemmingsplan voorziet niet voor niets in een relatief bescheiden bouwhoogte: hoge gebouwen passen gewoon niet in Zorgvliet en zouden het karakter van de betreffende wijk onherroepelijk vernietigen.

De bovengenoemde bouwplannen zouden er toe leiden, dat deze kleine wijk met slechts enkele straten een zeer groot probleem tegemoet zou kunnen zien, waar het betreft afwikkeling van een te voorziene grote groei van het verkeer en een te voorziene groei van de behoefte aan parkeerruimte. Ook deze aspecten zouden het woon- en leefklimaat in de wijk ingrijpend aantasten.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

49.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3 en 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en van de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Er dienen zich alternatieve locaties aan, die in véél mindere mate een aanslag op karakter, woon- en leefklimaat van de omgeving met zich zouden brengen. Hierbij zij bijvoorbeeld het Verhulstplein genoemd. De reactie van de gemeente met betrekking tot de locatie Verhulstplein alsook andere mogelijke locaties is tot dusver geweest, dat deze locaties gezien het programma van eisen niet in aanmerking komen. Dit laatste valt te bezien. Dit bedoel ik ook in letterlijke zin: dit programma van eisen is mij niet bekend, aangezien dit programma van eisen tot heden niet openbaar is gemaakt. Door dit gebrek aan transparantie bekruipt mij een kille argwaan, die uitmondt in de vraag: is dat programma van eisen nu wel écht prohibitief voor de locatie Verhulstplein óf voor andere locaties? Het rapport van het bureau Fakton met betrekking tot mogelijke alternatieve locaties zou een en ander wellicht duidelijker kunnen maken, maar ook dat rapport is niet openbaar gemaakt, sterker nog het bestaan van dit rapport was tot voor kort niet bekend!! Aldus vertoont iedere discussie over mogelijke alternatieve locaties een huiveringwekkende gelijkenis met het blindeman spelletje. Huiveringwekkend, omdat - het is al gezegd - in de gedachtenwisseling met de gemeente mijnerzijds wantrouwen en verdenking de kop opsteken. Het is zeer wel mogelijk, dat de uiteindelijke kosten voor de huisvesting van Eurojust op een andere locatie dan Zorgvliet beduidend lager uitkomen. Bovendien zou in bepaalde gevallen aldus nog een tweede probleem worden opgelost, nu sprake is van een spectaculaire leegstand van kantoren in Den Haag. Het Verhulstplein is hiervan een goed voorbeeld hier staan al jaren en jaren zeer grote kantoorgebouwen leeg.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

49.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

In al zijn algemeenheid kan de indringende vraag worden gesteld, of de bouw van een zo groot nieuw kantoorgebouw voor Eurojust wel gepast is, als tezelfdertijd van de Nederlandse samenleving in al haar geledingen grote offers worden gevraagd. Het is toch gewoon niet uit te leggen, dat er een reusachtig nieuw kantoorgebouw à raison van vele tientallen miljoenen gebouwd gaat worden, terwijl overal kantoorgebouwen leegstaan én een storm van bezuinigingen en lastenverzwaringen door de samenleving woedt!

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

49.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zeker wil ik ook niet onvermeld laten de erfdienstbaarheden, welke sedert lang op een aantal percelen in de betreffende wijk van toepassing zijn. Het is mij bekend, dat het gemeentebestuur van mening is, dat verscheidene van bedoelde erfdienstbaarheden sedert de Tweede Wereldoorlog niet meer van kracht zijn. Dit standpunt is echter gebaseerd op een argumentatie, die ten eerste discutabel kan worden geacht. Over deze kwestie is het laatste woord zeker nog niet gezegd!

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

49.4) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Gelet op al het vorenstaande verzoek ik U met klem het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust) niet vast te stellen.

Gaarne ben ik bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.”

Toen ik jaren geleden een appartement in de mooie groene en rustige wijk Zorgvliet kocht kon ik niet vermoeden dat er door de gemeente plannen zouden worden gemaakt om vlak voor de deur een enorm groot complex voor Eurojust neer te zetten.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

52.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Toen ik geruime tijd geleden een uitnodiging ontving van de gemeente om een informatie en inspraak bijeenkomst te komen bijwonen hoorde ik van deze plannen en mochten er vragen en eventuele bezwaren (schriftelijk) ingediend worden.

Van deze gelegenheid heb ik zeker gebruik gemaakt omdat ik er van overtuigd was dat het onze prettige leefomgeving veel schade zou doen.

Ik heb o.a. vragen gesteld over de verkeersproblematiek, het parkeren, het geluid, het verdwijnen van veel groen, waardevermindering van onze woning enz.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

52.2) In de Toelichting bij het bestemmingsplan is uitgebreid op het belang en de waarborging van van een goede leefomgeving ingegaan.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Tevens is naar voren gebracht dat er zeer veel leegstand van kantoren e.d. in Den Haag is en dat met name het Verhulstplein een goed alternatief zou zijn en een veel goedkopere oplossing.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

52.3) In de Toelichting bij het bestemmingsplan is uitgebreid op het belang en de waarborging van van een goede leefomgeving ingegaan. Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan..

Op al deze vragen heb ik nooit een antwoord gekregen. Wel blijkt thans dat er niet meer sprake is van 18000 vierkante meter maar 24- of zelfs meer dan 30000 vierkante meter.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

52.4) Het bestemmingsplan laat in de kantoorbestemming voor Eurojust maximaal 18.000 m² aan vloeroppervlak toe. Dit aantal past binnen de toevoeging en staat in een redelijke verhouding voor projectie op één locatie. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Gelet op al het vorenstaande verzoek ik u het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen maar het alternatief Verhulstplein nader te laten onderzoeken.

Toen wij jaren geleden een appartement in de mooie groene en rustige wijk Zorgvliet kochten konden wij niet vermoeden dat er door de gemeente plannen zouden worden gemaakt om vlak voor de deur een enorm groot complex voor Eurojust neer te zetten.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

53.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Toen wij geruime tijd geleden een uitnodiging ontvingen van de gemeente om een informatie en inspraak bijeenkomst te komen bijwonen hoorden wij van deze plannen en mochten wij vragen en eventuele bezwaren (schriftelijk) indienen.

Van deze gelegenheid hebben wij zeker gebruik gemaakt omdat wij er van overtuigd waren dat het onze prettige leefomgeving veel schade zou doen.

Wij hebben o.a. vragen gesteld over de verkeersproblematiek, het parkeren, het geluid, het verdwijnen van veel groen, waardevermindering van onze woning enz.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

53.2) In de Toelichting bij het bestemmingsplan is uitgebreid op het belang en de waarborging van een goede leefomgeving ingegaan. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Tevens is naar voren gebracht dat er zeer veel leegstand van kantoren e.d. in Den Haag is en dat met name het Verhulstplein een goed alternatief zou zijn en een veel goedkopere oplossing.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

53.3) Uit het verslag van de informatieavond is het stellen van deze vraag door indiener niet af te leiden. Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Op al deze vragen hebben wij nooit een antwoord gekregen. Wel blijkt thans dat er niet meer sprake is van 18000 vierkante meter maar 24- of zelfs meer dan 30000.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

53.4) Het bestemmingsplan laat in de kantoorbestemming voor Eurojust maximaal 18.000 m² aan vloeroppervlak toe. Dit aantal past binnen de toevoeging en staat in een redelijke verhouding voor projectie op één locatie. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Gelet op al het vorenstaande verzoeken wij u het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen maar het alternatief Verhulstplein nader te laten onderzoeken.

Ra 2012 54

P.J. Huisman, Jan Willem Frisohof 7

Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik graag gebruik van de gelegenheid een zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust). Bij de aankoop van het appartement aan de Jan Willem Frisohof in 1994 is mij door de makelaar medegedeeld dat ik niet bang hoefde te zijn voor hoogbouw in de wijk daar het hier een beschermd stadsgezicht betrof. Tot mijn verbazing komt de Gemeente nu met een plan voor de bouw van Eurojust wat veel te massaal is voor deze kleine ruimte. Dit zal het leefklimaat van de wijk niet bevorderen. Ik ben erg bang dat wij volledig geïsoleerd komen te wonen aan een doodlopende straat met nog minder parkeerplekken dan nu het geval is.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

54.1) Ten aanzien van het woon- en leefklimaat in de wijk wordt opgemerkt dat de omgeving van de te ontwikkelen locatie niet als een woonwijk kan worden omschreven. De aan één zijde gelegen woonbebouwing aan de Jan Willem Frisohof kent geen oriëntatie op de te ontwikkelen locatie, maar een daarvan afgewende hofjesstructuur. Met een hoogte van 19,5 meter op een afstand van 18 meter tot de geprojecteerde nieuwbouw van maximaal 22 meter hoog wordt een redelijke verhouding tussen de geprojecteerde en deze bouwmassa's bereikt. De geprojecteerde bebouwing met een hoogte van maximaal 50 meter ligt op grotere afstand van de betreffende woningen. De overige woonbebouwing ligt op veel grotere afstand. De woonomgeving wijzigt zich maar van een aantasting is geen sprake. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Tijdens kantooruren zal ik nagenoeg niemand meer kunnen ontvangen vanwege gebrek aan parkeerplekken. De geplande parkeerplekken zijn hard nodig voor medewerkers van de omliggende kantoren en dan spreek ik nog niet van de medewerkers van Eurojust.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

54.2) De woning van de indiener kent een ondergrondse parkeergarage. Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3). Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de toelichting bij het bestemmingsplan.

Bovendien wordt er veel te veel groen opgeofferd aan de parkeervoorziening en het geplande kantoorgebouw.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

54.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 6).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel.

Bovendien begrijp ik niet dat er voor nieuwbouw gekozen wordt terwijl er zoveel leegstand aan kantoorruimte is of in de nabije toekomst vrij komt. In deze moeilijke economische tijden zou ik mijn geld beter willen besteden.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

54.4) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Ik houd mijn hart vast voor de verkeersproblemen die zullen ontstaan tijdens de ochtendspits en de avondspits. Teveel auto's zullen op een kort tijdsbestek in of uit de wijk willen. De huidige infrastructuur zal dit zeker niet kunnen verwerken. Het is nu al een "crime" om tijdens de ochtendspits vanuit de Jan Willem Frisolaan op de Johan de Wittlaan te geraken.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

54.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de regels.

Het door de Wijkvereniging aangedragen alternatief "Verhulstplein" wordt door wethouder Mevrouw de Jong wel erg makkelijk terzijde geschoven.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

54.6) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Gelet op al het vorenstaande verzoek ik u het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen. Ik ben graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.

Ra 2012 58 P.G. Baas-van den Tillaard en J.J. van den Tillaard, Jan Willem Frisohof 39

Als bewoner van de wijk Zorgvliet dien ik een zienswijze in met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

De in het bestemmingsplan genoemde locatie is een aantasting van het woon- en leefklimaat van de wijk Zorgvliet. Deze aantasting wordt veroorzaakt door de ongeproportioneerde omvang van het gebouw dat van 18.000 vierkante meter is uitgebreid tot 25.000 vierkante meter en vermoedelijk zal het oppervlak nog groter worden.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

58.1) In de 'Nota van uitgangspunten Huisvesting Eurojust' waren globaal 11 stedenbouwkundige uitgangspunten geformuleerd. Negen uitgangspunten daarvan zijn in het bestemmingsplan verwerkt. De twee andere – de uitbreiding van het kantoorgebouw met een vloeroppervlak van 7.000 m² en de projectie van deze uitbreiding aan de zijde van het appartementcomplex aan de Jan Willem Frisohof – zijn buiten beschouwing gelaten. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Dat dit enorme consequenties heeft voor de verkeersafwikkeling in de wijk is evident.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

58.2)) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de regels.

Bovendien zullen de hoogbouw en de veiligheidsmaatregelen er verder toe bijdragen het stadsgezicht te vernielen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

58.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Terwijl tevens een groot deel van her openbaar groen verloren gaat.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

58.4) Gelet op het karakter van de stand-off zone is het in de onderhandelingen niet mogelijk gebleken om dit plantsoen na de herinrichting openbaar toegankelijk te houden. Tegenover het verlies aan gazon staat de aanleg van een nieuw gazon voor de Chinese ambassade. De bestemming 'Groen' is aldaar aangewezen. Daarenboven zal vrij veel verhard oppervlak – die veelal de geldende onderwijs- en verkeersbestemmingen is aangewezen – in onverharde staat betrokken zijn in de 'Tuin'-bestemming. Zij waarborgt het onverharde en beplante karakter van deze terreinen. En met een diepte van circa 30 meter. Wel mag het bouwen van hogere erfafscheidingen in de 'Tuin'-bestemming slechts na afwijking in het bestemmingsplan plaatsvinden. Dit gelet op de wens tot een vanaf de openbare weg zichtbare groene inrichting en de aanmerkelijke breedte van de stand-off zone.

Een aanlegvergunningstelsel reguleert het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, teneinde het tuinkarakter te bewaren. Gezien deze achtergrond zal in het plangebied het areaal aan groenvoorzieningen vergroot worden. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Tegen deze achtergrond is het onbegrijpelijk dat over het plan “Drijver” ten behoeve van de realisering van Eurojust aan het Verhulstplein nooit is gesproken. Dit plan, gesteund door de betrokkenen, werd door wethouder Mevrouw De Jong, D 66 (sic!) afgedaan met de opmerking: “Dit pad is niet meer begaanbaar”.

Het Fakton rapport waarin het Verhulstplein als mogelijk alternatief wordt genoemd, is nooit door de gemeente openbaar gemaakt. Nadat via de WOB openbaarmaking van dit rapport is afgedwongen bleek deze locatie wel degelijk genoemd te zijn.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

58.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan..

Tenslotte: het hele project Eurojust is gekenmerkt door een gebrek aan transparantie, misleidende voorlichting en minachting voor inspraak van betrokkenen.

Gelet op het voorstaande verzoek ik u het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen. Ik ben gaarne bereid deze zienswijze nader toe te lichten.

Ra 2012 59 J.L.T. Graziosi-de Hey, Jan Willem Frisohof 61

Als eigenaar en bewoner van een appartement gelegen in de wijk Zorgvliet wil ik bij deze gaarne gebruik maken van de gelegenheid om mijn zienswijze in te dienen bij de Raad aangaande het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

Het behoeft geen wetenschappelijke onderbouwing om te kunnen stellen dat het woon- en leefklimaat in de wijk ernstig verstoord zal worden met het realiseren van een gebouw van kolossale afmetingen als is voorzien.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

59.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

In het bijzonder vraag ik uw aandacht voor de problematiek voortvloeiend uit het minimaliseren van de verkeersafwikkeling en ontsluiting, zeker voor wat betreft hulpdiensten! als brandweer en ambulances ingeval van calamiteiten of persoonlijke omstandigheden. De reeds bestaande parkeerdruk en congestie op werkdagen zal verder oplopen, ondanks de toezeggingen van de planmakers dat daarin voorzien zal worden met oplossingen die overigens uitsluitend gebaseerd zijn op theoretische modellen die evenwel geen rekening houden met de realiteit van het alledaagse leven.

Naar het schijnt zouden eventueel andere bouwlocaties in aanmerking kunnen komen voor het verwezenlijken van een kantoorgebouw met de gewenste afmetingen. Het is frustrerend dat in dat opzicht de analyse van het Bureau Fakton met betrekking tot alternatieve locaties niet openbaar gemaakt is en dat de burger, die direkt of indirekt in zijn belangen getroffen wordt door de uit datzelfde rapport Fakton getrokken conclusies geen toegang kan krijgen tot de inhoud van dat rapport.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

59.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Mochten er op grond van voornoemde analyse van Bureau Fakton andere opties mogelijk zijn, als bv het Verhulstplein als alternatieve bouwlocatie, dan verzoek ik u, gelet op al het vorenstaande, het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

59.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Ra 2012 63 Stichting Wijkoverleg Statenkwartier

Het doel van het bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust) is het mogelijk maken van de vestiging van een kantoorgebouw voor Eurojust aan de Jan Willem Frisolaan, omdat het vigerende bestemmingsplan dat niet toelaat.

Het Wijkoverleg Statenkwartier heeft ernstige bezwaren tegen de vestiging van Eurojust op de nu voorgestelde locatie. Dit oordeel is enerzijds ingegeven door het volstrekt ondoorzichtige keuzeproces van de Friso-locatie en is anderzijds gebaseerd op een drietal inhoudelijke overwegingen ten aanzien van de beoogde locatie die voor onze wijk van belang zijn (grenzen World Forum gebied / beschermd stadsgezicht / intensivering autoverkeer Johan de Wittlaan). De locatiekeuze is jarenlang omgeven geweest door een grote mate van geheimzinnigheid (zie bijv. het lang geheim gebleven Bidbook en het Programma van Eisen en het Fakton-rapport die nooit openbaar zijn geworden). Ons is nooit duidelijk geworden op welke gronden welke afweging tussen welke alternatieven er heeft plaatsgevonden, waardoor gereede twijfels over de juistheid van de keuze alleen maar zijn aangewakkerd. Elke vraag naar openheid is steeds genegeerd en elke vraag naar alternatieven is stelselmatig afgekap met de mededeling dat de locatiekeuze die ineens naar buiten kwam definitief was en niet meer ter discussie stond.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

63.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Bovendien lijkt op geen enkele wijze rekening gehouden te zijn met de negatieve ontwikkeling van de kantorenmarkt, waardoor ook het gebied van de Internationale Zone een ander beeld toont met een toenemende leegstand van kantoorpanden.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

63.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Het World Forum gebied is omgeven door de beschermde stadsgezichten van Van Stolkpark, Zorgvliet en Statenkwartier en wordt (in het bestemmingsplan Congres gebouw e.o. uit 2007) gekenmerkt als een door wegen begrensde ‘campus’ met een stedelijk karakter (met een maximale bouwhoogte van 50 meter). Met de keuze voor de Friso-locatie wordt met grootschalige hoogbouw over de begrenzing van het World Forumgebied heen gesprongen. Het Wijkoverleg Statenkwartier acht dit geen goede ontwikkeling, omdat dit de deur openzet voor verdere ‘uitzaaiing’. De sprong over de grenzen van het World Forum gebied betekent volgens het Wijkoverleg Statenkwartier een aantasting van het beschermde stadsgezicht. De randen van het beschermde stadsgezicht van het Statenkwartier worden al negatief beïnvloed door de massale bouw langs de Eisenhowerlaan binnen het ‘eiland’, hetgeen nog extra wordt geaccentueerd door de veiligheidszone van het nieuwe Europol-gebouw (dat zich met blinde gevels, rampalen en hoge schermen van de wijk afkeert). De directe insteek in de wijk Zorgvliet gaat nog verder: bouwvolume en bouwhoogte passen ons inziens volstrekt niet in het villapark-beeld van Zorgvliet.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

63.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Ook in Zorgvliet dreigt de kennelijk vereiste stand off-zone het negatieve effect nog verder te versterken. Weliswaar wordt er steeds op gewezen dat deze zone niet afgezet zal worden met hekwerken e.d., maar daar wordt elke keer onmiddellijk de kwalificatie “op dit moment” aan toegevoegd en dat schept weinig vertrouwen voor de toekomst.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

63.4) *De kwalificatie komt in de betreffende regel niet voor. Het bouwen van hogere erfafscheidingen in de 'Tuin'- bestemming mag slechts na afwijking in het bestemmingsplan plaatsvinden. Dit gelet op de wens tot een vanaf de openbare weg zichtbare groene inrichting en de aanmerkelijke breedte van de stand-off zone. Hierbij geldt de voorwaarde: 'indien blijkt dat het vereiste veiligheidsniveau bij de bestemming 'Kantoor 1' anders onvoldoende kan worden gegarandeerd en het zicht op de beplantingen vanaf de openbare weg gewaarborgd blijft.'. Het betreft een kwalitatieve voorwaarde waaraan voldaan moet worden en niet een tijdstip. Het belang van het zicht op de beplantingen in de 'Tuin'- bestemming komt in de regels voor afwijkingsbevoegdheid te weinig tot uitdrukking. Artikel 7.3.b wordt aangevuld met: 'en het zicht op de beplantingen vanaf de openbare weg gewaarborgd blijft. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren.*

De claim dat het nieuwe bestemmingsplan voldoende bescherming biedt aan het rijksbeschermd stadsgezicht wordt door het Wijkoverleg van de hand gewezen.

Uit de Toelichting bij het bestemmingsplan komt heel duidelijk naar voren dat in de loop der jaren steeds meer is afgeweken van de oorspronkelijke beleidsdoelstellingen en dat vrijwel elke ingreep een verdere aantasting betekende. Het Wijkoverleg is van mening dat het nieuwe bestemmingsplan deze ongewenste trend doorzet. Wij zijn het dus niet eens met de conclusie van het cultuur-historisch onderzoek dat geen sprake is van een aantasting van het beschermde stadsgezicht, maar eerder van een “invulling” (sic).

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

63.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Deze gewrongen conclusie komt ook in een vreemd daglicht te staan door de eigen constatering dat sloop van de Rijkswaterstaatgebouwen langs de Johan de Witlaan (getypeerd als “ruimtelijk ongeluk” en als “breuk met verkavelingsrichting, schaal, bouwhoogte en materialisering”) een “droomgreep” zou zijn.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

63.6) De omschrijving ‘droomgreep’ volgt uit de onuitvoerbaarheid van deze ingreep zoals omschreven in de cultuurhistorische analyse met aanbevelingen. Het plegen van die ingreep wordt daarmee ‘een droom’.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

De grootschaligheid van de geplande nieuwbouw zal onvermijdelijk leiden tot een verdere verkeersbelasting van de Johan de Witt en dat betekent dat de negatieve milieu-uitstraling en de barrièrewerking voor het Statenkwartier worden versterkt.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

63.7) Dat een onderdeel van het geprojecteerde gebouw een maximale bouwhoogte van 50 meter zal kennen, vertekent het beeld omtrent haar omvang en daarmee samenhangend haar effecten.. Het herbergt 18.000 m² aan bruto vloeroppervlakte, hetgeen inpasbaar is. De toename aan geluidsbelasting in het Statenkwartier is niet merkbaar, de luchtkwaliteit verslechtert niet in betekende mate. De barrièrewerking van de Johan de Wittlaan wordt doorbroken door de oversteekpunten. Dit bestemmingsplan levert wat betreft hun aantal en omvang geen wijziging op. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Hoewel de precieze aantakking van de Friso-locatie aan de Johan de Witt ons niet bekend is, wagen wij ons op voorhand af hoe dat moet sporen met de ideeën-ontwikkeling over de stroomlijning van de Noord Westelijke Hoofdroute (binnen het kader van de Verkenning Internationale Ring West). Vooralsnog wordt in dat kader vooral gestreefd naar een ingrijpende beperking van in- en uitritten en oversteek- mogelijkheden

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

63.8) De ontsluiting is op de plankaart zichtbaar. Het betreft de bestemming ‘Verkeer – Straat’. In het belang van de vlotte doorstroming op de Johan de Wittlaan is geen extra aansluiting op deze weg vanuit het plangebied toegelaten. Dat is in de bestemming ‘Tuin’ opgenomen.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Het Wijkoverleg Statenkwartier dringt er bij uw Raad op aan het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust) niet vast te stellen, maar het College te verzoeken de locatie voor het Eurojust-gebouw te heroverwegen.

Ra 2012 68 R.P.Blom, Jan Willem Frisohof 23

Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik gaarne gebruik van de gelegenheid een zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

Het voorgestelde gigantische bouwvolume in een nota bene rijksbeschermd stadsgezicht is buiten alle proporties en absurd.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

68.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Er zijn goede en goedkopere alternatieven binnen de internationale zone die ook zouden kunnen bijdragen aan vermindering van de kantoorleegstand. Maar om onbegrijpelijke of onjuiste redenen worden deze door de gemeente genegeerd.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

68.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren..

In mijn specifieke woonsituatie zal bij uitvoering van dit plan sprake zijn van ernstige horizonvervuiling, verkeersoverlast en waardedaling van het woonpand.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

68.3) De woning van de indiener ligt op 95 meter afstand van het bouwvlak, het hoge gedeelte daarvan op 120 meter, op grond waarvan geconstateerd moet worden dat verandering van het uitzicht slechts in beperkte mate optreedt. Gezien de huidige verkeerscirculatie waarin zowel de Willem Lodewijklaan als de Jan Willem Frisolaan eenrichtingverkeer hebben in de richting van de Johan de Wittlaan, wijzigt de bereikbaarheid voor het Jan Willem Frisohof niet ingrijpend. De Johan de Wittlaan blijft vanaf het Jan Willem Frisohof met een relatief geringe omweg via Willem Lodewijklaan goed bereikbaar. De aan-rijroute naar het Jan Willem Frisohof wijzigt niet. Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt ermee rekening gehouden dat het bestemmingsverkeer op de Jan Willem Frisolaan voldoende ruimte heeft om te keren. Het Eurojustgebouw wordt via de Johan de Wittlaan ontsloten. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

68.4) Verder wordt verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 9 en 10).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Er zijn veel procedurele fouten gemaakt in de aanloop naar dit plan en er wordt onnodig veel een beroep gedaan op geheimhouding om veiligheidsredenen zodra om achtergrondgegevens (bvb. het Fakton rapport) wordt gevraagd. Over de veiligheidsaspecten betreffende de omwonenden wordt met geen woord gerept.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

68.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 4).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Alle echte belangen van de omwonenden worden überhaupt genegeerd met schijnvertoningen als informatiebijeenkomsten en pogingen om klankbordgroepen op te richten.

Het oorlogsverleden van dit specifieke deel van Zorgvliet is door de juridische adviseurs van de gemeente misbruikt om de op dit gebied rustende servituten te omzeilen en de bouw van een totaal niet passend project te rechtvaardigen. Bij een eventuele bodemprocedure zou heel wel kunnen blijken dat de servituten wel degelijk van toepassing blijven.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

68.6) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Cultuurhistorisch bezien zou uitvoering van dit plan de zoveelste architectonische blunder betekenen in dit fraaie gebied.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

68.7) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

De ecologische en milieutechnische gevolgen zijn onvoldoende onderzocht en niet te overzien.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

68.8) De ecologische en milieutechnische gevolgen zijn voldoende onderzocht, zo blijkt uit de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Gelet op al het vorenstaande verzoek ik u het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen. Ik ben graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.

Ra 2012 69 D.A.Schoorel Adriaan Goekooplaan 11

Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik graag gebruik van de gelegenheid om mede namens mijn vrouw onze zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (bouw Eurojust).

Wij hebben grote bezwaren tegen de voorgenomen nieuwbouw voor Eurojust op de in het bestemmingsplan aangewezen locatie. Deze bezwaren richten zich op de volgende aspecten:

- de nieuwbouw is zodanig grootschalig dat deze niet redelijk is in te passen in de beperkt aanwezige ruimte.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.1) *Zowel het gebouw als stand-off zone heeft in deze omgeving hun plaats gevonden. De indiener woont niet aan de aanliggende straten.*

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

- in alle varianten voor nieuwbouw is sprake van zeer hoge en massieve gebouwen die detoneren ten opzichte van andere gebouwen in de wijk.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.2) *Er is maar één variant in het bestemmingsplan opgenomen. De hoogten in de bestaande bebouwing zijn zodanig dat ze in harmonie met de hoogten van de geprojecteerde bebouwing gebracht kunnen worden. De analyse van het stedenbouwkundige karakter van Zorgvliet acht aan de Johan de Wittlaan een hoog volume mogelijk, terwijl het bouwdeel aan de Willem Lodewijklaan zich in de schaal en maat als vanzelfsprekend kan voegen in genoemde sfeer van middelgrote volumes in het groen (paragraaf 3.3.1). De indiener heeft vanuit zijn woning geen rechtstreeks zicht op het bouwvlak van Eurojust. De indiener woont op 120 meter van het bouwvlak en op 125 meter afstand van het hoge gedeelte van het gebouw. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

- de omvang en hoogte van het gebouw zullen het karakter van de wijk aantasten; het beschermd stadsgezicht wordt geweld aangedaan.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.3) *Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 2).*

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

- bestaande uitzichten en doorkijkjes verdwijnen evenals het bestaande plantsoen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.4) *Tussen het perceel van de indiener en het bouwvlak van Eurojust staat de Chinese ambassade. Deze beperkt uitzichten en doorkijkjes in grote mate. De indiener woont niet aan de aanliggende straten, zodat de indiener niet aannemelijk maakt waarin zijn zorg ligt.*

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

- de omvang van het gebouw en de komst van vele werknemers en bezoekers zal in combinatie met het vervallen van delen van bestaande wegen, tot knelpunten leiden voor het verkeer. Het verkeer naar en van de bestaande woningen in de omgeving zal ernstig belemmerd worden. Ook extra parkeren van auto's zal overlast veroorzaken.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.5) *) De woning van de indiener kent parkeerplaatsen op eigen terrein en een uitwegvergunning.*

Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoeningen onder 3 en 8). Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan en het bestemmingsplan.

Hierbij komt dat de hele besluitvorming niet zorgvuldig en niet transparant heeft plaatsgevonden. De suggestie wordt gewekt dat men open staat voor Inspraak, maar dat is niet het geval. Er wordt niet geluisterd naar de bezwaren die door omwonenden naar voren zijn gebracht. Er wordt geen openheid gegeven over informatie en rapporten. Zo zijn de schriftelijke analyse van het bureau Fakton met betrekking tot alternatieve locaties en het Programma van Eisen niet openbaar gemaakt.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.6) *Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).*

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Men staat niet open voor redelijke alternatieven die door de wijkvereniging zijn aangedragen zoals bouw aan het Verhulstplein. Ook de huidige enorme leegstand aan kantoorruimte in de regio en het beschikbaar komen van ministeries vormen alle aanleiding om nog eens zorgvuldig naar andere locatiemogelijkheden te kijken.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.7) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Bestaande beperkingen voor het behoud van het karakter van de wijk zoals neergelegd in de servituten worden achteloos terzijde geschoven.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.8) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Tot slot valt op dat de ruimte die in het bestemmingsplan wordt opgenomen voor de nieuwbouw nog aanzienlijk groter is dan in eerste instantie werd voorzien. Het plan neemt aldus een voorschot op een nog veel verdergaande grootschalige ontwikkeling van de wijk. Gelet op het voorgaande verzoek ik u om het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen en het college van burgemeester en wethouders te vragen de gekozen locatie voor nieuwbouw voor Eurojust in heroverweging te nemen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

69.9) In het bestemmingsplan is een maximum aantal vierkante meters bruto vloeroppervlakte voor de nieuwbouw opgenomen. Dit is niet groter dan in eerste instantie was voorzien..

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Ik ben graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.

Ra 2012.70 Loyens & Loeff namens M.W. van der Heijden, Jan Willem Frisolaan 13

De heer Breeman van Loyens & Loeff heeft namens de heer M.W. van der Heijden de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

“Namens de heer M.W. van der Heijden, wonende te Den Haag, eigenaar van het pand gelegen aan [adres] in Den Haag (hierna te noemen: “Cliënt”), dien ik hierbij zienswijzen in gericht tegen het ontwerpbestemmingsplan “Zorgvliet (Eurojust)” (hierna te noemen: “het Ontwerpbestemmingsplan”). Het Ontwerpbestemmingsplan ligt op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening van 29 maart tot en met 9 mei 2012 ter inzage. Cliënt kan zich niet vinden in het Ontwerpbestemmingsplan om de navolgende redenen.

1 Inleiding

1.1 Cliënt is eigenaar van het perceel en daarop gevestigde bebouwing aan [adres] in Den Haag (hierna te noemen: “het Perceel”). In het pand op het Perceel (hierna te noemen: “het Pand”) is het Nederlands Octrooibureau gevestigd.

1.2 Op grond van het vigerende bestemmingsplan “Zorgvliet en omstreken” is het Perceel bestemd voor “kantoren” (Vastgesteld bij raadsbesluit van 15 april 2004.). Ingevolge artikel 7 van de planvoorschriften zijn de gronden met deze bestemming bestemd voor kantoorgebouwen, parkeervoorzieningen en andere binnen de bestemming passende bouwwerken, geen gebouwen.

1.3 Er geldt een (bouw)hoogte van maximaal 17 meter. In het ontwerpbestemmingsplan “Zorgvliet en omstreken” was nog een bouwhoogte opgenomen van 14 meter. De wijziging naar een bouwhoogte van 17 meter is geschied om door de mogelijkheid van het aanbrengen van een extra bouwlaag een verbeterde uitstraling van de gevel te (kunnen) realiseren (Reactie op zienswijze van Cliënt, raadsvoorstel nummer 51 RIS 114492_040406, 15 april 2004, pagina 2.). Vanwege de bouwhoogte van 17 meter kan het Pand met een of twee bouwlagen worden uitgebreid.

1.4 De entree van het Pand is gesitueerd aan de Jan Willem Frisolaan. Aan deze zijde bevindt zich ook een grote parkeerplaats voor de medewerkers en bezoekers van het Octrooibureau. Het Pand is vrijstaand en omgeven door groen (struiken, bosschages en gras). Het Pand bevindt zich op z'n 30 meter afstand ten noorden van een schoolgebouw, dat is gelegen tussen de Jan Willem Frisolaan en de Willem Lodewijklaan. Zowel via de Johan de Wittlaan als via de Verlengde Tolweg is het Pand bereikbaar.

1.5 Het Ontwerpbestemmingsplan is opgesteld om de vestiging van Eurojust mogelijk te maken op het perceel gelegen tussen de Jan Willem Frisolaan en de Willem Lodewijklaan, waar nu het schoolgebouw staat.

2 Ontwerpbestemmingsplan

2.1 Op grond van het Ontwerpbestemmingsplan wordt het Perceel bestemd voor “Kantoor-2”.

Ingevolge artikel 6 van de planregels zijn de gronden met deze bestemming bestemd voor kantoor en is parkeren op eigen terrein uitsluitend toegestaan ter plaatse van de functie- aanduiding

“parkeerterrein”. De maximale bouwhoogte is 17 meter. Tevens is een gedeelte van het Perceel bestemd als ‘Tuin’. De gronden met deze bestemming zijn krachtens artikel 7 van de planregels onder meer bestemd voor de ontsluiting van (de gronden met) de bestemming “Kantoor-2” en de bestemming “Kantoor-1”, met dien verstande dat het aantal erfontsluitingswegen niet meer dan 4 mag bedragen en dat de erfontsluitingswegen geen aansluiting geven op de Johan de Wittlaan (Artikel 7.1 sub e onderdeel 1 en 2 van de planregels van het Ontwerpbestemmingsplan.).

2.2 De gronden gelegen tussen de Jan Willem Frisolaan en de Willem Lodewijklaan waar op dit moment een schoolgebouw en een dienstwoning zijn gevestigd alsmede een appartementenvilla (welke is gesplitst in wonen) zijn bestemd als “Kantoor-1”. Op grond van artikel 5 van de planregels zijn de gronden met deze bestemming aangewezen voor kantoor (hierna te noemen: “het Eurojustgebouw”), laden en lossen, en het herbergen van vleermuizen, een en ander met de daarbij behorende bedrijfsgebouwen, bouwwerken geen gebouw zijnde, erfontsluitingswegen, laad- en losplaatsen, beplantingen, water en overige voorzieningen. De maximale bouwhoogte van het Eurojustgebouw bedraagt 50 meter (voor wat betreft de ‘toren’ aan de noordwestzijde) en 22 meter (overige gedeelte van de bebouwing).

2.3 Het bouwvlak voor het Eurojustgebouw is geprojecteerd direct aan de Jan Willem Frisolaan, in plaats van midden op het perceel zoals bij het schoolgebouw het geval is. De afstand tussen het Eurojustgebouw en het Pand is hierdoor aanmerkelijk kleiner dan de afstand tussen het schoolgebouw en het Pand.

3 Zienswijzen

Parkeren

3.1 De huidige parkeergelegenheid behorende bij het Pand bevindt zich zowel aan de voorzijde van het Pand (aan de zuidzijde van het Perceel tussen het Pand en de Jan Willem Frisolaan in), alsmede - voor een klein gedeelte - aan de west- en oostzijde van het Pand. Alle parkeerplekken worden volledig gebruikt door de medewerkers en bezoekers van het Pand. In de huurovereenkomst die is gesloten tussen Cliënt en het Nederlandsch Octrooibureau voor het Pand, is een verplichting opgenomen van het beschikbaar stellen van 42 parkeerplaatsen aan het Nederlandsch Octrooibureau. Bij gebreke van dit aantal zal dit leiden tot vermindering van huurpenningen.

3.2 Uit de verbeelding van het Ontwerpbestemmingsplan blijkt dat de huidige parkeergelegenheid grotendeels is wegbestemd en dat parkeren nog slechts beperkt is toegestaan in hoofdzaak aan de oostzijde en de noordzijde van het Pand (aan de zijde van het Jan Willem Frisohof). Ten opzichte van de huidige situatie, waarin het gehele Perceel is (mede)bestemd voor parkeervoorzieningen en er derhalve geen enkele beperking is opgelegd ten aanzien van de plaats of de oppervlakte voor parkeren, is dit een enorme achteruitgang.

De inrichting van het Perceel is op de huidige wijze vormgegeven, omdat alhier sprake is van een optimaal gebruik van uitstraling van het Pand. Een wijziging van deze inrichting en een vermindering van het aantal mogelijke parkeerplekken vormt zonder noodzaak een onevenredige achteruitgang. Omtrent de gewijzigde plaats en de vermindering van het aantal parkeerplekken in het plan is geen beeld gegeven, noch van een motivering omtrent deze wijziging, laat staan van een daarbij betrokken afweging van de belangen van Cliënt. Dit is in strijd de artikelen 3:2, 3:4, 3:46 en 3:47 van de Awb. Kennelijk is ook onvoldoende rekening gehouden met het gemeentelijk beleid omtrent parkeren (Zie onder meer de nota “Parkeerkader Den Haag 2010-2020” en Nota Parkeernormen Den Haag”, vastgesteld op 10 november 2011.).

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.1) In paragraaf 5.2 van de Toelichting bij het ontwerp van het bestemmingsplan is uitgelegd dat als gevolg van de hantering van de stand-off zone het parkeerterrein voor het naastgelegen octrooibureau wordt verplaatst tot buiten die zone op het terrein van het Octrooibureau.

Vanwege de inkrimping van die zone en rekening houdende met de inkrimping van het bouwvlak van Eurojust, waardoor het aantal parkeerplaatsen groter kan worden, zal het aantal parkeerplaatsen per saldo afnemen. Om het ontstane tekort op te vangen is de projectie van een ondergrondse parkeergarage onder het voorerf, dan wel op de rest van het perceel van het octrooibureau mogelijk gemaakt.

Teneinde te kunnen waarborgen dat de stand-off zone daadwerkelijk tot stand kan worden gebracht is het voorerf eveneens in de bestemming ‘Tuin’ betrokken. In paragraaf 1.2 en hoofdstuk 6 wordt de verwerving van het voorerf toegevoegd.

De regels worden als volgt aangepast:

- toevoegen:

- artikel 6.1.b

‘parkeren op eigen terrein is uitsluitend ter plaatse van de functieaanduiding ‘parkeerterrein’

toegestaan’ door: ‘parkeren op eigen terrein is boven peil uitsluitend ter plaatse van de

functieaanduiding ‘parkeerterrein’ toegestaan; daarnaast is het parkeren toegestaan in beneden peil gelegen overdekte gebouwde parkeerplaatsen.’

- artikel 6.2.1.e

‘in uitzondering op het bepaalde in artikel 6.2.b mogen binnen de bestemming ‘Kantoor 2’ en de bestemming ‘Tuin’, ter plaatse van de aanduiding ‘parkeergarage’ gezamenlijk niet minder dan 32 en niet meer dan 42 parkeerplaatsen gebouwd worden ten behoeve van de bestemming ‘Kantoor 2’.

-artikel 6.2.1.f

‘overdekte gebouwde parkeerplaatsen en de daarbijbehorende verkeersruimten mogen - met uitzondering van de in- en uitritten, toegangsportalen en beluchtingsmiddelen - niet hoger dan 0,8 meter beneden peil en in niet meer dan 3 lagen gebouwd worden.’.

- in artikel 7.1.g na ‘met dien verstande’ ‘dat dit parkeren uitsluitend op de gronden buiten de functieaanduiding ‘parkeergarage’ mag plaatsvinden en’

- in artikel 7.1.h na ‘Kantoor 1’ en ‘Kantoor 2’

- artikel 7.1.j ‘het parkeren ten behoeve van de bestemming ‘Kantoor 2’ met dien verstande dat dit parkeren uitsluitend op de gronden met de functieaanduiding ‘parkeergarage’ in beneden peil gelegen overdekte gebouwde parkeerplaatsen dient plaats te vinden.’

‘- 7.2.1. d na ‘worden’ ‘ten behoeve van de bestemming ‘Kantoor 1’ en voor de bestemming ‘Kantoor 2’ in totaliteit niet minder dan 32 en niet meer dan 42 parkeerplaatsen binnen de bestemming ‘Kantoor 2’ en binnen de onderhavige bestemming ter plaatse van de functieaanduiding ‘parkeergarage’ gebouwd mogen worden.

- De plankaart wijzigt het voorerf van de bestemming ‘Kantoor 2’ in de bestemming ‘Tuin’ met de functieaanduiding ‘parkeergarage’. De functieaanduiding wordt aan de legenda toegevoegd. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het gestelde heeft geleid tot aanpassingen in de ‘regels, plankaart en/of toelichting bij het bestemmingsplan.

3.3 Ter plekke van de transformator, de vluchtrap, de keldertrap en de lichtstrook van de kelder zijn in het Ontwerpbestemmingsplan in totaal 33 parkeerplaatsen getekend. Hierbij is niet genoeg rekening gehouden met de plaats en maat van deze gebouwdelen. Indien wel rekening worden gehouden met de plaats en maat van deze gebouwdelen, passen er maximaal 21 parkeerplaatsen, slechts de helft van het aantal parkeerplaatsen dat is overeengekomen in de huurovereenkomst met het Nederlandsch Octrooibureau.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.2) Gelet op deze verplichting is de capaciteit van de geprojecteerde parkeergarages op maximaal 42 parkeerplaatsen gesteld. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het gestelde heeft geleid tot aanpassingen in de regels, plankaart en/of toelichting bij het bestemmingsplan..

3.4 Het is vaste rechtspraak dat een planwetgever is gehouden om bestaande bebouwing en bestaand gebruik in beginsel positief te bestemmen. Van deze hoofdregel kan alleen dan worden afgeweken, in het geval deze aantoonbaar dat aannemelijk is dat het huidige gebruik en/of de huidige bebouwing binnen de bestemmingsplanperiode van 10 jaar gewijzigd gaat worden. Nu in dit geval niet uit het Ontwerpbestemmingsplan blijkt van voorgenomen aankoop of onteigening, is de Raad gehouden de huidige parkeersituatie positief te bestemmen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.3) Gelet op deze verplichting is de capaciteit van de geprojecteerde parkeergarages op maximaal 42 parkeerplaatsen gesteld.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het gestelde heeft geleid tot aanpassingen in de regels, plankaart en/of toelichting bij het bestemmingsplan.

Ontsluiting

3.5 Op gronden met de bestemming “Tuin” mogen voor de gebouwen met de bestemmingen ‘Kantoor-1’ en “Kantoor-2” maximaal 4 ontsluitingswegen aanwezig zijn. Bovendien is in het Ontwerpbestemmingsplan een erfontsluiting die aansluiting geeft op de Johan de Wittlaan uitgesloten. Dit betekent dat het Perceel enkel nog via de Jan Willem Frisolaan te bereiken is. Het Eurojustgebouw is echter gedeeltelijk geprojecteerd op / over de Jan Willem Frisolaan heen en blokkeert daarmee de doorgang. Dat betekent dat een van de huidige en meest gebruikelijke manieren om het Pand te bereiken, onmogelijk wordt gemaakt in het Ontwerpbestemmingsplan.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.4) De bestemming ‘Tuin’ laat een erfontsluitingsweg voor de bestemming ‘Kantoor 1’ toe. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

3.6 Op dit moment is het Perceel dusdanig ingericht dat het Pand via alle wegen eromheen goed bereikbaar is, en dat men het Perceel via de entree, de hoofdingang, gelegen aan de zuidzijde van het Pand en de Johann de Wittlaan benadert. De vormgeving van het Pand is hierop afgestemd. In het Ontwerpbestemmingsplan wordt deze benadering van het Pand ten onrechte onmogelijk gemaakt.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
70.5) Gelet op de bestemming 'Tuin' blijft het benaderen van de hoofdingang mogelijk. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Dit is opmerkelijk, nu in het vigerende bestemmingsplan de bouwhoogte gewijzigd is vastgesteld juist vanwege de mogelijkheid tot verbetering van het aanzicht van de gevel.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
70.6) De maximale bouwhoogte is gelijk aan de maximale bouwhoogte uit het geldende bestemmingsplan. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

3.7 Het is nog onbekend hoeveel ontsluiting(sweg)en het perceel van het Eurojustgebouw zal omvatten en waar deze komen te liggen. Om deze reden is het niet inzichtelijk wat het mogelijke aantal of de mogelijk plaats is van de ontsluitingen van het Perceel. Tevens lijkt uit het plan te volgen dat elders, maar onduidelijk is waar, een nieuwe gewijzigde ontsluiting op het Perceel moet worden aangelegd. Deze onduidelijkheden zijn in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en maakt dat het Ontwerpbestemmingsplan in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
70.7) . Gelet op de bestemming 'Tuin' blijft het benaderen van de hoofdingang mogelijk. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Eurojustgebouw

3.8 Het Eurojustgebouw is (te) dicht op het Pand geprojecteerd. Blijkens de bezonningsstudie van Peutz (Rapportnummer O 15276-1-RA-001, van 16 februari 2012 met referentie AA/OO/MvN/O 15276-1-RA-001, Bezonningsonderzoek Stedenbouwkundige Bouwenveloppe Eurojust aan de Johan de Wittlaan te Den Haag) vallen de nabijgelegen appartementen aan het Jan Willem Frisohof binnen het invloedsgebied van het gebouw. Het Perceel is gelegen tussen het Eurojustgebouw en het in het onderzoek genoemde Jan Willem Frisohof. Dit betekent dat het Perceel ook onder het invloedsgebied van het gebouw valt. Uit de bij de bezonningsstudie behorende afbeeldingen met betrekking tot de schaduwwerking valt direct op dat het Perceel in de toekomstige toestand nagenoeg de gehele dag in de schaduw zal komen te liggen. Dit in tegenstelling tot de huidige situatie, waarin het Perceel geen last heeft van schaduwwerking van omringende bebouwing. Een dusdanig grote achteruitgang van het aantal bezonningsuren is uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening niet aanvaardbaar en ook niet nodig. Dit geldt temeer nu het Eurojustgebouw aan de rand van het perceel aan de Jan Willem Frisolaan is geprojecteerd, waardoor de achteruitgang van het aantal zonuren voor het Perceel en het Pand onevenredig groot is. Het Eurojustgebouw kan op andere wijze op het desbetreffende perceel worden gesitueerd. Zonodig kan het Eurojustgebouw ten opzichte van de huidige situering in het Ontwerpbestemmingsplan, in zuidoostelijke richting worden verplaatst. Het bestaande schoolgebouw wordt immers gesloopt. Dit punt is niet, althans niet genoegzaam, meegewogen in de belangenafweging.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
70.8) De bezonningsnorm geldt alleen voor woningbouw en is niet van toepassing op kantoorgebouwen. Bij een kantoorfunctie is lichttoetreding van belang. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

3.9 In het vigerende bestemmingsplan is de bouwhoogte gewijzigd vastgesteld vanwege de mogelijkheid tot verbetering van het aanzicht van de gevel. Door de hoogte van het Eurojustgebouw en door de situering van het Eurojustgebouw zo dicht op het Pand gaat het (uitzicht op het) aanzicht van het Pand teniet. Dit is onvoldoende gemotiveerd in het Ontwerpbestemmingsplan en onbegrijpelijk in het licht van (de motivering van) de reactie op de zienswijze terzake het aanzicht van de gevel in het vigerende bestemmingsplan.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
70.9) De voorgevel ligt op 33 meter van het bouwvlak voor Eurojust, zodat van het tenietgaan van het aanzicht geen sprake is. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Vleermuizen

3.10 De doeleindenomschrijving van artikel 5 van de planregels van het Ontwerpbestemmingsplan omvat voor het Eurojustgebouw de functie "het herbergen van vleermuizen". Op dit moment zijn vleermuizen (de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger) gevestigd in het schoolgebouw.

Zij gebruiken dit gebouw als kraamkolonie, zomerverblijf, baltsverblijf en mogelijk als winterverblijf (Vleermuizeninventarisatie Jan Willem Frisolaan te Den Haag, 7 september 2011, rapportnummer 21195/AQT 301 FF/CG).

Door de sloop van het schoolgebouw gaat deze habitat van de vleermuizen echter teloor. Niet valt in te zien hoe de gemeente dit gedeelte van de doeleindenomschrijving in het Eurojustgebouw wil of kan afdwingen dan wel bewerkstelligen. Om deze reden kan naar het inzicht van Cliënt een dergelijke bepaling redelijkerwijze niet worden opgenomen in het (Ontwerp)bestemmingsplan.

3.11 Uit de vleermuizeninventarisatie (Vleermuizeninventarisatie Jan Willem Frisolaan te Den Haag, 7 september 2011, rapportnummer 211 95/AQT 301 FF/CG, hoofdstuk 4) die is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Den Haag volgt dat in het gebied van het Ontwerpbestemmingsplan vleermuizen voorkomen die zijn genoemd als strikt beschermde soort volgens de Flora- en faunawet tabel 3 en de Habitatrichtlijn Bijlage IV. Om deze reden is een ontheffing vereist op grond van de Flora- en Faunawet. Daarnaast is een van de in het rapport genoemde vleermuizen, de laatvlieger, genoemd als kwetsbare soort op de Rode Lijst van het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.

3.12 Geenszins volgt uit het Ontwerpbestemmingsplan dat er dwingende redenen van openbaar belang zijn die het uitgeven van een benodigde ontheffing van de Flora- en faunawet rechtvaardigen. Andere eventueel relevante ontheffingscriteria zijn in het Ontwerpbestemmingsplan evenmin nadrukkelijk in de afweging betrokken (Zie onder meer AbRvS 30 juni 2004, JFf 2004, 67, AbRvS 24 januari 2007, 200506955/1, LJN: AZ 6854, AbRvS 11 juli 2007, JFf 2007, 98). Om deze reden blijkt niet dat in redelijkheid is te verwachten dat de ontheffing daadwerkelijk zal worden verkregen. Bij gebreke van een benodigde Flora- en faunawet-ontheffing staat op voorhand in redelijkheid de Flora- en faunawet aan de uitvoering van het Ontwerpbestemmingsplan in de weg. Het Ontwerpbestemmingsplan kan onder die omstandigheden om deze reden niet door de Raad worden vastgesteld (Vlg. onder meer AbRvS 26 oktober 1999, AB 2000, 23, AbRvS 10 november 2003, JFf 2004, 6, AbRvS 19 september 2007, BR 2007, 963, (m.nt. A.G.A. Nijmeijer), AbRvS 29 augustus 2007, BR 2007, p. 1029 (m.nt. J. in 't Hout)).

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.10) *In de in opdracht van de gemeente uitgevoerde eco-effectscan is onderzocht wat de nadelige effecten zijn op de beschermde flora en fauna in en rondom het plangebied. Uit deze scan is gebleken dat slechts nadelige effecten voor vleermuizen zijn te verwachten, naar aanleiding waarvan een nader vleermuizenonderzoek is uitgevoerd (zie bijlage 2 bij de Toelichting bij het bestemmingsplan). Ten behoeve van de sloop en realisatie van het Eurojustgebouw is voor de vleermuizen een ontheffing aangevraagd op grond van de Flora- en faunawet (Ffw).*

De vraag of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een ontheffing kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in de procedure op grond van de Ffw. Dit doet er echter niet aan af dat de raad het bestemmingsplan niet kan vaststellen, indien en voor zover hij op voorhand in redelijkheid had moeten inzien dat de Ffw de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat. Anders dan indiener betoogt, betekent het ontbreken van een ontheffing ten tijde van de vaststelling van het plan niet dat op voorhand in redelijkheid de Ffw de uitvoering van het Ontwerpbestemmingsplan in de weg staat.

Er bestaat dan ook geen aanleiding om op voorhand in redelijkheid te verwachten dat een ontheffing niet zal worden verkregen. Gelet op het grote openbare belang voor de realisatie van een kantoorgebouw ten behoeve van de vestiging van de internationale organisatie Eurojust en het bestaan van geen andere bevredigende oplossing voor de vestiging, is de verwachting dat ontheffing zal worden verleend.

In de doeleindenomschrijving van de bestemming 'Kantoor-1' (artikel 5) en de bestemming 'Tuin' (artikel 7) is bepaald dat deze gronden onder meer zijn bestemd voor het herbergen van vleermuizen. Deze bepaling verplicht - anders dan indiener stelt - niet dat vleermuizen ook daadwerkelijk op deze gronden aanwezig moeten zijn. De bepaling is opgenomen voor zover in de Ffw-ontheffing voorwaarden worden gesteld tot het treffen van voorzieningen voor de huisvesting van vleermuizen in het gebouw. Het bestemmingsplan verzet zich in dat geval niet tegen het treffen van dergelijke voorzieningen. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Exploitatiekosten

3.13 In het Ontwerpbestemmingsplan is vermeld dat via een zogenaamd projectdocument de aankoop van de voor het Eurojustgebouw benodigde gronden en de exploitatie(kosten) van het plangebied zouden zijn 'geregeld'. Dit projectdocument maakt geen onderdeel uit van het Ontwerpbestemmingsplan en is evenmin tegelijkertijd met het Ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Uit het Ontwerpbestemmingsplan blijkt dat de gemeente onder meer (flinke) kosten zal gaan maken voor het up-standard houden van de openbare ruimte, nu dit van 'residentieniveau' omhoog gaat naar een zogenaamd 'Hofstadniveau'.

Deze niveau's worden niet toegelicht in het Ontwerpbestemmingsplan, enkel wordt de verhoging van de kosten in verband met het verbeterde aanzien genoemd. Onduidelijk is wat hiermee wordt bedoeld. Onvoldoende blijkt hoe deze en andere met het plan gepaard gaande kosten zullen worden gedekt. Nu in het Ontwerpbestemmingsplan niet voldoende inzichtelijk is gemaakt hoe de exploitatiekosten zijn geregeld, voldoet het plan niet aan de daaraan te stellen eisen zoals genoemd in Afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening en Afdeling 6.2 Besluit ruimtelijke ordening.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.11) *Het kostenverhaal is anderszins via de grondexploitatie verzekerd. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

Beschermd stadsgezicht

3.14 Het Euro is gelegen in een beschermd stadsgezicht (Aanwijzingsbesluit tot beschermd stadsgezicht "Zorgvliet", 31 oktober 1996, Stb. 1996, nr. 211). Uit het Ontwerpbestemmingsplan blijkt onvoldoende of en hoe hiermee rekening is gehouden. In het programma van eisen ten aanzien van het Eurojustgebouw wordt gesproken van het feit dat een advies van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed een grote rol speelt of moet spelen en dat er hoge eisen worden gesteld aan de architectuur van het gebouw. Uit het Ontwerpbestemmingsplan blijkt niet of een dergelijk advies is opgesteld en wat de inhoud van dit advies zou zijn.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.12) *Verwezen wordt naar gezamenlijke afdoening onder 2). Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

3.15 Uit de toelichting behorende bij het besluit tot aanwijzing als beschermd stadsgezicht is het navolgende vermeld ten aanzien van de wijk Zorgvliet:

"Het karakter van Zorgvliet wordt grotendeels bepaald door de parkaanleg van het landgoed Zorgvliet. (...) Voorts is van belang de loop van de Scheveningseweg met z'n groenaanleg in relatie tot de Scheveningse Bosjes. (...) De opzet van de wijk bestaat uit een landschappelijke aanleg in glooiend terrein met villa's in grote tuinen aan een overwegend gebogen stratenpatroon. (...) De relatie tussen de bebouwing, het groen en het water in zijn parkachtige aanleg in een glooiend terrein heeft hoge landschappelijke waarde en een unieke ruimtelijke kwaliteit. De wijk draagt in hoge mate bij aan het groene stadsbeeld en heeft mede hierdoor een belangrijke recreatieve functie. Typerend zijn de architectuur en de stedenbouwkundige opzet van monumentale villabebouwing in een weids landschapspark."

3.16 Het lijkt zeer onwaarschijnlijk, gezien de gemiddelde hoogte van de omliggende bebouwing in de omgeving, dat een toren van 50 meter passend is in het beschermd stadsgezicht. Evenmin is het feit dat het Eurojustgebouw zo dicht op het Pand is geprojecteerd passend in de ruimtelijke kwaliteit van het beschermd stadsgezicht. Dit volgt onder meer uit de uiteenzetting van SCALA Architecten van 20 april 2012, betreffende de JW Frisolaan 13 (zie bijlage). Het Ontwerpbestemmingsplan is in strijd met de Monumentenwet 1988.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.13) *De indiener kiest het verkeerde citaat. De omschrijving van het plangebied en haar omgeving in de toelichting bij de aanwijzing tot Rijksbeschermd stadsgezicht valt onder het kopje 'gebouwen/gebieden die afwijken van het oorspronkelijk stedelijk weefsel'. Er worden geen uitspraken gedaan over de naoorlogse bebouwingslaag en hoe deze zich zou moeten verhouden tot het villagegebied of buitenplaats Zorgvliet. De cultuurhistorische analyse van de stedenbouwkundige karakter van Zorgvliet acht aan de Johan de Wittlaan een hoog volume mogelijk, terwijl het bouwdeel aan de Willem Lodewijklaan zich in de schaal en maat als vanzelfsprekend kan voegen in genoemde sfeer van middelgrote volumes in het groen (paragraaf 3.3.1). De door indiener bijgevoegde uiteenzetting van Scala-architecten herhaalt de zienswijze. Echter, ze toont de opzet van het octrooibureau op. Juist aan deze ligging heeft de cultuurhistorische analyse aangehaakt. De gekozen overhoekse bebouwing in een groene omgeving vult de regelmaat aan overhoeks geplaatste panden aan. De voorgevel van het Octrooibureau ligt op 33 meter van het bouwvlak voor Eurojust, zodat van het tenietgaan van het aangezicht van dit pand geen sprake is. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

Gelet op het feit dat de bijlage door indiener uitsluitend als aanvulling op deze zienswijze (3.16) bedoeld is, wordt voor het overige niet op de bijlage ingegaan.

Parkeertekort

3.17 Door de aanleg van het Eurojustgebouw zullen blijkens de toelichting op het Ontwerpbestemmingsplan (pagina 21, 22) parkeerplaatsen in het gebied verdwijnen. Uit de parkeerenquête Zorgvliet (Van Goudappel Coffeng van 15 juni 2011, kenmerk GHV 187/ong/1378) volgt dat nagenoeg alle parkeerplekken in het gebied doordeweeks overdag bezet zijn door mensen werkzaam in dat gebied. In het geval parkeerplaatsen verdwijnen neemt de parkeerdruk daarmee (onevenredig) toe.

3.18 Uit de Nota Parkeernormen volgt dat de huidige druk op de openbare ruimte door de vele geparkeerde auto's reeds hoog is. De gemeente wil deze druk niet laten toenemen. De parkeerdruk op straat wordt dan ook als een zwaarwegend criterium gehanteerd bij het bepalen van de wijze waarop de parkeereis bij een ontwikkeling moet worden ingevuld (Zie onder meer de nota "Parkeerkader Den Haag 2010-2020" en "Nota Parkeernormen Den Haag", vastgesteld op 10 november 2011). De vermindering van het aantal parkeerplaatsen gepaard gaande met een toename van de parkeerdruk is in strijd met het beleid van de gemeente Den Haag onvoldoende zorgvuldig onderzocht en gemotiveerd in het Ontwerpbestemmingsplan.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.14) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Bodemonderzoek

3.19 Uit het verkennend bodemonderzoek van de Jan Willem Frisolaan (Uitgevoerd door A.T.K.B. Stellendam, rapport van 1 augustus 2011, versie 1, rapportnummer 20110658_rap01) volgt dat een nader onderzoek naar een matige verontreiniging met PAK noodzakelijk wordt geacht. De mate van verontreiniging van de bodem is thans nog onduidelijk. Uit het Ontwerpbestemmingsplan blijkt niet dat daadwerkelijk een dergelijk nader onderzoek is uitgevoerd en wat de uitkomst van een dergelijk onderzoek is. In het plan wordt enkel genoemd dat een verontreiniging aanwezig mag zijn, mits de grond geschikt is voor de te realiseren functie. Nu de mate van verontreiniging van de bodem onbekend is, kan niet voldoende gemotiveerd worden betoogd dat een eventuele aanwezige verontreiniging geen probleem is voor realisering van de gewenste bestemming. Dit is in strijd met een zorgvuldige voorbereiding en dus met artikel 3:2 Awb.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

70.15) Uit de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Den Haag blijkt dat het plangebied is gelegen in bodemkwaliteitskaartzone 7. De bovengrond (0,0-0,5 m-mv) in dit gebied is licht verontreinigd met cadmium, kwik, lood, zink en PAK (teerachtige stoffen). De ondergrond (0,5-2,0 m-mv) is licht verontreinigd met PAK (paragraaf 4.8). Het geeft geen aanleiding tot het stellen van specifieke regels in het bestemmingsplan. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

4 Conclusie

4.1 Uit het voorgaande blijkt dat het Ontwerpbestemmingsplan niet voldoet aan de in de wet en gemeentelijke beleid en daaraan te stellen eisen. Cliënt kan zich niet vinden in (de vaststelling van het) Ontwerpbestemmingsplan en verzoekt aan uw Raad om haar zienswijzen gegrond te verklaren en het Ontwerpbestemmingsplan niet dan wel gewijzigd vast te stellen, waarbij rekening wordt gehouden met de zienswijzen en belangen van Cliënt."

Ra 2012.73

R.H.I. de Jong, Jan Willem Frisoehof 55

De heer/Mevrouw De Jong heeft de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

"Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik graag gebruik van de gelegenheid mijn zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

Daargelaten de bezwaren die ik heb met betrekking tot het woon- en leefklimaat in de wijk, de bouwhoogte en het bouwvolume van het beoogde project, de te verwachten problemen met parkeren, geluid en veiligheid, dit laatste niet alleen met betrekking tot Eurojust maar zoveel te meer voor de omwonenden, wil ik met name uw aandacht vragen voor een tweetal aspecten. Ten eerste is daar het gebrek aan transparantie bij het tot stand komen van het (ontwerp) bestemmingsplan. Ondanks herhaalde verzoeken is het door het bureau Fakton opgestelde rapport met betrekking tot andere locaties voor de vestiging van Eurojust nooit (geheel) openbaar gemaakt en is het zodoende u en ons (omwonenden) onmogelijk gemaakt tot een juiste afweging van feiten te komen. Ook het (gedeeltelijk) openbaar maken van het Programma van Eisen wordt door het College van Burgemeester en Wethouders op onduidelijke gronden geweigerd.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

73.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Mijn tweede punt betreft de leegstand van kantoren in de gemeente Den Haag. Ik kan mij in gemoede niet voorstellen dat er in de gemeente Den Haag en zelfs niet in buurt van de beoogde locatie van Eurojust, geen alternatief gevonden kan worden voor de vestiging van Eurojust. Aanpassing van zo'n gebouw aan de wensen en eisen van Eurojust zal veel geld kosten, maar niet zoveel als de beoogde nieuwbouw. Al dat geld zal moeten worden opgebracht door de inwoners/belastingbetalers van Nederland, het is dus de plicht van uw raad te zorgen voor een gedegen afweging van belangen, zeker in deze tijden van ingrijpende bezuinigingen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

73.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Gelet op het vorenstaande verzoek ik u het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen. Ik ben gaarne bereid mij zienswijze nader c.q. mondeling toe te lichten."

Ra 2012.74

C. de Koning en J. Houweling, Jan Willem Frisohof 59

De heer De Koning en mevrouw Houweling hebben de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

"Als bewoners van Zorgvliet maken wij bezwaar tegen het ontwerp/wijziging bestemmingsplan Zorgvliet ten behoeve van de komst van Eurojust.

Allereerst hechten wij er aan het toe te juichen dat een institutie als Eurojust zijn zetel in Den Haag krijgt en dat daar een passende ruimte voor wordt gevonden.

Echter het voorgenomen ontwerp/wijziging bestemmingsplan van Zorgvliet ten einde aldaar nieuwbouw te plegen ten behoeve van Eurojust vertegenwoordigen een onrechtmatige daad en wanprestatie van de Gemeente, de gemeenteraad, het College van B&W, de Burgemeester van Den Haag, Eurojust, de Rijksgebouwendienst, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, het Ministerie van Algemene Zaken en de Europese Commissie jegens bewoners van de wijk van Zorgvliet, inwoners van Den Haag, de Nederlandse Burger en de Europese Burger.

Wij behouden ons het recht voor alle genoemde partijen in rechte te betrekken mocht het ontwerp/wijziging bestemmingsplan van Zorgvliet alsnog goedgekeurd worden. Zulks met de steun van bewoners van Zorgvliet, inwoners van Den Haag en anderen.

Hierbij zullen alle juridische en andere middelen die ons ter beschikking staan ingezet worden, tevens zullen wij een of meerdere van de genoemde partijen aansprakelijk stellen voor de geleden en te lijden directe en indirecte financiële schade of anderszins, nu en in de toekomst. Daar waar mogelijk zullen wij ook het College, de Wethouder en de Burgemeester persoonlijk aansprakelijk stellen.

In dit document zullen wij niet ingaan op alle inhoudelijke argumenten en feiten die aanleiding geven tot de vaststelling dat er sprake zal zijn van onrechtmatige daad en/of wanprestatie indien het ontwerp/wijziging bestemmingsplan Zorgvliet onverhoopt goedgekeurd wordt. De Gemeente, Gemeenteraad, College van B&W en Burgemeester zijn uitstekend op de hoogte van alle feiten die straks hiertoe aanleiding zullen geven.

Wij volstaan hier met de mededeling dat wij tzt bereid zijn eea uitgebreid toe te lichten.

De Gemeente, Gemeenteraad, het College van B&W, de Burgemeester en Eurojust dienen zich diep te schamen voor de overval op lokale bewoners (1^e aankondiging), intimidatie (zog. Inspraakavonden, etc), misleiding (stijgende bouwvolumes, Fakton rapport, etc), het overtreden van wetten en gemeentelijke bepalingen (servituten, bouwhoogte), het negeren van belangrijke knelpunten (verkeersoverlast, leefbaarheid voor de inwoners, etc), onverantwoordelijk omgaan met gemeenschapsgeld, aantasten van woongenot, financiële schade en immateriële schade die zij zowel bewoners, als inwoners van Den Haag, Nederland en Europese Unie berokkenen.

Tot slot roepen wij hierbij de gemeenteraad, College van B&W en de Burgemeester op op hun schreden terug te keren nu het nog niet te laat is. Zoals vrijwel alle genoemde partijen maar al te goed weten zijn er betere, goedkopere alternatieven beschikbaar waarbij de bewoners aldaar dat zouden toejuichen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

74.1) De in deze zienswijze aangestipte onderwerpen zijn in de Toelichting bij het bestemmingsplan toegelicht. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Wij verzoeken u indringend het ontwerp/wijziging bestemmingsplan Zorgvliet te verwerpen. Niet zo hoogachtend..."

De heer/Mevrouw Mulder van Smithuijsen Winters & De Vries Advocaten heeft namens mevrouw L.J.F. a Campo en mevrouw E.H.S. Hyllner-a Campo de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

“Van 29 maart t/m 9 mei 2012 ligt bij de gemeente Den Haag ter inzage het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust). Namens cliënten, mevrouw L.J.F. a Campo en mevrouw E.H.S. Hyllner-a Campo, wonende aan [adres] te Den Haag, dien ik onderstaande zienswijze tegen het ontwerp bestemmingsplan in. Cliënten zijn het niet eens met het wegbestemmen van hun woningen en menen dat meer inzicht moet worden gegeven in de financiële gegevens van het bestemmingsplan.

Inleiding

1. Cliënten, 86 en 82 jaar oud, wonen al meer dan een halve eeuw in de appartementen aan [adres]. De appartementen zijn op deze unieke locatie destijds door hun ouders gebouwd. In verband met de hoge leeftijd van cliënten zijn inmiddels diverse aanpassingen aan de woningen verricht. Cliënten zijn zusters, wonen onder elkaar en kunnen mitsdien elkaar op ieder moment ondersteuning en hulp bieden, hetgeen met het oog op de chronische ziekte van een van hen ook noodzakelijk is. Cliënten zien geen mogelijkheden elders een gelijkwaardige woning met gelijkwaardig woongenot en mogelijkheden te vinden. Zij wensen dan ook zolang hun gezondheid het toelaat in de woningen te blijven wonen.

Verhuizing van cliënten

2. Cliënten betreuren het ten zeerste wanneer zij hun geliefde huis zouden moeten verlaten. Zij kunnen zich dan ook niet vinden in het ontwerp waarin hun appartementen worden bestemd voor kantoren. Het spreekt voor zich dat een gedwongen verhuizing een grote psychische belasting voor hen zal meebrengen. Het voornemen van de gemeente om de woningen in verband met de realisatie van Eurojust te verwerven heeft bij cliënten veel onrust veroorzaakt. Deze gevoelens van onrust spelen des te meer, nu cliënten in de WO II in december 1942 gedwongen waren hun woning te verlaten. De herinneringen aan die tijd worden bovendien versterkt door het hoge tempo waarin de gemeente de bouw van Eurojust wil realiseren.

3. Cliënten verzoeken de gemeente dan ook het bouwplan dusdanig aan te passen dat de woningen van cliënten niet worden geraakt. Cliënten kunnen dan hun resterende leven in hun geliefde woningen blijven wonen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

78.1) Vanuit het algemeen belang van de gemeente Den Haag is het gewenst Eurojust in het plangebied te lokaliseren. De oriëntatie op het Churchillplein en het aanhouden van de stand-off zone vormen stedenbouwkundige randvoorwaarden. De appartementen passen niet in het bestemmingsplan en zijn wegbestemd. Persoonlijke omstandigheden, herinneringen en verwachtingen van hen die daar woonachtig zijn vormen, hoe vervelend en ingrijpend dat voor betrokkenen ook is, geen onderdeel van de ruimtelijke afweging ten aanzien van de geschiktheid van de locatie voor de beoogde ontwikkeling. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Exploitatieplan en economische uitvoerbaarheid

4. Wanneer cliënten worden geconfronteerd met een onteigeningsprocedure, hebben zij belang bij inzage in de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Onder verwijzing naar de Afdelingsuitspraak inzake Hengelo van 18 augustus 2010 (LJN BN 4290) is de gemeente echter van oordeel dat een exploitatieplan wettelijk niet vereist is. De vereiste planning van de werkzaamheden en nadere eisen omtrent de uitvoerbaarheid van het plan zouden zijn opgenomen in het Projectdocument “Huisvesting Eurojust Jan Willem Frisolaan”.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

78.2) In de Toelichting bij het bestemmingsplan wordt in het hoofdstuk omtrent de economische uitvoerbaarheid niet naar enige jurisprudentie verwezen, wel naar de wettelijke bepalingen. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

5. Cliënten constateren dat de onderhavige situatie aanmerkelijk verschilt van de situatie in Hengelo. Hoofregel blijft dat een exploitatieplan moet worden opgezet wanneer niet alle gronden in eigendom zijn van de gemeente. Van een uitzondering omdat slechts een klein deel van de gronden niet in eigendom zou zijn van de gemeente, is geen sprake. Anders dan in de casus Hengelo zijn geen regels over de omvang en soort kantoren in het bestemmingsplan opgenomen en is het theorie mogelijk om een kantoor van relatief kleine omvang te realiseren op het perceel. Er zijn bovendien geen grondexploitatieovereenkomsten met andere eigenaren in het plangebied gesloten. Het kostenverhaal is niet anderszins verzekerd.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

78.3) Als gevolg van de keuze van een ontwerpvisie is dit deel van het perceel niet meer betrokken in het bouwvlak van de bestemming 'Kantoor 1'. Daardoor is het niet meer mogelijk om een kantoor van relatief kleine omvang te realiseren.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

6. Het Projectdocument waarnaar wordt verwezen, bevat een vertrouwelijke grondexploitatie. Naast het feit dat een projectdocument niet kan dienen ter onderbouwing van een bestemmingsplan - het maakt er immers geen deel van uit - voldoet het bestemmingsplan niet aan de eisen die de Afdeling aan de grondexploitatie stelt (ABVrS 13april2011, LJN BQ1077). De uitkomsten van de grondexploitatie kunnen niet volledig geheim blijven. Cliënten hebben ook belang bij inzage in de elementen van het onderzoek, gezien de dreigende onteigening

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

78.4) Zoals in het Projectdocument is vermeld, zal dit document de grondslag vormen voor dit bestemmingsplan. Er is sprake van gemeentelijke gronduitgifte waarbij het kostenverhaal verzekerd is. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Conclusie

Cliënten verzoeken uw gemeenteraad dringend om het bouwplan aan te passen zodat hun woningen niet worden geraakt. Cliënten wijzen voorts op het ontbreken van een exploitatieplan en het ontbreken van voldoende duidelijkheid over de financiële uitvoerbaarheid."

Ra 2012.79

L.B.M. Tummers en M. de Groot, Willem Lodewijklaan 4

De heer Tummers en Mevrouw De Groot de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

"Als bewoner van de wijk Zorgvliet maak ik graag gebruik van de mogelijkheid om mijn zienswijze in te dienen aangaande het ontwerp bestemmingsplan Zorgvliet (hierna: OBZ).

1. Algemeen

Voor de buitenstaander leest het OBZ als een volledig rapport. Echter voor de kenner komt het rapport over als een verzameling van passages uit verschillende beleidsstukken die de keuze voor de locatie alsmede de bouwplannen moeten staven. Hierbij worden meningen, rapporten, onderzoeken die kritisch staan tegenover de locatie en bouwplannen spaarzaam dan wel niet opgevoerd. Het rapport is in mijn ogen van ook onvolledig en selectief. Het vormt geen objectieve afweging van belangen zoals vereist is onder het administratieve recht.

Dit knelt temeer nu de bewoners individueel en collectief hebben aangedrongen bij de gemeente om openbaarmaking van stukken die een overwogen en objectieve afweging mogelijk maken.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijzen gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

2. Uitgangspunten Internationale Zone (3.2.4)

Het "gebied van vrede en recht" kent 5 kerngebieden en, na afspraken van de gemeente met het Rijk, is aan Eurojust een bidbook overhandigd met 3 mogelijke vestigingslocaties. Vervolgens heeft Eurojust gekozen voor de locatie J.W. Frisolaan. Nadere gegevens en overwegingen hierover ontbreken. Studies hierover, zoals de analyse van het bureau Facton, worden achtergehouden en over de resultaten ervan weigert het college van B & W informatie te verstrekken. Ik vraag dan ook aan de Raadsleden zich voor de discussie over het bestemmingsplan in te zetten voor de openbaarmaking van deze stukken, m.n. het Facton-rapport, zodat andere zienswijze op de keuze voor de locatie, deel maken van het debat in de gemeenteraad.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.2) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

3. Rijksbeschermd stadsgezicht (3.3.1)

In het OBZ staat dat gestreefd wordt naar een harmonieuze doorkijk vanaf de Johan de Wittlaan naar een te sparen wijk met een landgoed- en villaparksfeer. Daarbij moet de plaatsing van hekken worden vermeden, zeker die van hoge hekken. Bij dit alles wordt gerefereerd aan het wederopbouwplan van W.M. Dudok. De planning van een grote en hoge kantoorkolos (22 - 50 m. + evt. 15% overschrijding) met hekken (na vergunning mogelijk tot 2,5 m.) valt hiermee moeilijk te rijmen.

Het wordt niettemin mogelijk geacht. Daartoe wordt aangevoerd dat sprake zou zijn van een — niet nader aangegeven - lacune in de toelichting op de aanwijzing van Zorgvliet als beschermd stadsgezicht.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Voorts zouden de gemeentelijke nota “Haagse Verdichting” en de provinciale nota “Structuurvisie” massaliteit van bouwvolume rechtvaardigen en dient een overgangsfase te worden gecreëerd tussen het nieuwhouwgebied rond het Congresgebouw en de bestaande bebouwing.

Er zou ook genoeg groen overblijven, met name aan de zijde van de Willem LodewijkLaan. Dat wordt echter een door Eurojust beheerde veiligheidszone, die niet voor het publiek toegankelijk is.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.4) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 6).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel.

In het kader van door een internationaal Instituut gewenste veiligheidsvoorzieningen zal dat nauwelijks een punt van discussie kunnen zijn. Daarnaast zal ook de NCTV zich over de beveiliging van het gebouw moeten uitspreken. Dat er naar verwachting geen (hoge) hekken zullen worden geplaatst is een fictie.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.5) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 6).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel..

Tenslotte is er onvoldoende zicht op de veiligheidsmaatregelen die de omwonenden van Eurojust zullen treffen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.6) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 4).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Als veiligheidsexpert van Buitenlandse Zaken is mijn ervaring dat de veiligheidsmaatregelen op ambassades en internationale organisaties een derden werking kan hebben m.n. een impact op de privacy van de omwonenden door bv. camera's, bewegingsdetectoren, electronic countermeasures die de communicatie van derden kunnen storen. Ik geef de Gemeenteraad in overweging mee duidelijkheid te vragen m.b.t. het veiligheidsregime en de impact op de omwonenden ook in geval van calamiteiten. De toegang tot en genot van de woning dient altijd gegarandeerd te worden, als ook bescherming van de privacy en vrijheid van communicatie.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.7) De stand off-zone is voor het grootste deel ondergebracht in de bestemming 'Tuin'. Deze behoort tot het eigendom van Eurojust en zal door zijn functie niet voor publiek toegankelijk zijn. Het kent beperkte bebouwingsmogelijkheden. . De aanwezigheid van camera's, hitte- en bewegingssensoren is slechts op het eigen terrein van Eurojust mogelijk. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

4. Verkeer (2.3.2.)

Eurojust zal meer verkeer aantrekken. Voorts wordt de tweede uitweg van de wijk naar de Johan de Wittlaan gesloten. Dat brengt dus nog meer verkeersdruk met zich mee, met name in de richting van de Scheveningseweg.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.8) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de regels.

In de toelichting op het geldende bestemmingsplan wordt reeds gesproken over parkeeroverlast. In het kader van het OBZ is daarenboven sprake van verlies van 45 parkeerplaatsen. Dat moet dan worden gecompenseerd in de openbare ruimte binnen de wijk. Echter, niet blijkt van een plan om deze problemen op te lossen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.9) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting.

5. Leegstand (3.3.3.)

Dit is volgens het OBZ geen probleem, daar de nieuwbouw zal worden betrokken door Eurojust. Over de mogelijkheid om Eurojust elders onder te brengen in een van de vele leegstaande kantoorpanden in Den Haag wordt niet gerept. De huidige economische omstandigheden nopen er m.i. toe hier wel naar te kijken. Iedere burger, de gemeente Den Haag, de overheid en Europa (Eurojust) heeft in de huidige omstandigheden, in crisistijd, de verantwoordelijkheid onnodig geldslurpende projecten te vermijden.

Daarnaast is ook niet duidelijk of er gekeken is in hoeverre de twee Europese instituten, Eurojust en Europol, door samenwerking en synergie, taken en diensten kunnen delen waardoor de omvang van de bouw van Eurojust beperkt kan worden, nu en in de toekomst. Ook hier vallen kosten te besparen in een tijd van bezuinigingen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.10) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

6. Servituten

Over eventuele problematiek met betrekking tot erfdienstbaarheden wordt niets vermeld.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.12) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Het betreft een juridisch gecompliceerde kwestie waar ook de landsadvocaat een dermate aantal vraagtekens bij stelt dat de gemeente aan deze kwestie niet zomaar voorbij kan gaan in het OBZ. Wederom een selectieve vorm van informeren wat leidt tot een onvolledig en onzuiver beeld en afweging van de situatie.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.13) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

7. Waarde van Onroerend Goed

Onduidelijk in het plan is hoe de financiële belangen van de bewoners gewaarborgd worden. Het huis aan de Willen Lodewijklaan 4 heeft een recente OZB waarde van € 1.153.000 bij schrijven van deze brief. Met een dergelijke ingrijpende verbouwing, niet alleen qua bouw maar ook qua impact op het genot van het onroerend goed, is onvoldoende aandacht besteed aan een flankerend beleid in geval van eventuele waarde daling.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

79.14) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 9).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Conclusie

Als medewerker van Buitenlandse Zaken ben ik mij bewust van de wens Den Haag te positioneren als de hoofdstad van het recht (Legal Capital of the World) en van het positieve effect dat dit heeft op de lokale en nationale economie, laat staan het aanzien van Den Haag en Nederland.

Ik ben mij ook bewust van de discussies m.b.t. kosten besparing binnen internationale organisaties door hechte samenwerking en delen cq. synergie van diensten.

Tenslotte moet er voldoende aandacht zijn voor de positie, privacy en rechten van de omwonenden van het geplande Eurojust, inclusief eventuele waardevermindering van de onroerend goed a.g.v. de bouw van Eurojust. Derhalve moet het plan niet alleen gestoeld worden op de gemeentelijke en nationale ambities maar ook op de daarvoor vastgestelde beginselen van behoorlijk bestuur en op zuivere gronden van ruimtelijke ordening en een doelmatig financieel beheer. Gelet op al het vorenstaande verzoek ik u het OBZ niet vast te stellen. Ik ben graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten."

De heer Fleers van Steins Bisschop & Schepel heeft namens de Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en mevrouw A.H. Colijn de volgende zienswijze ingediend (geciteerd):

“Namens Stichting Wijkoverleg Zorgvliet, gevestigd te Den Haag (hierna: het Wijkoverleg), alsmede namens mevrouw A.H. Colijn, woonachtig aan de Jan Willem Frisolaan 15a te Den Haag (hierna: mevrouw Colijn), dien ik hierbij als advocaat gemachtigde een zienswijze in met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan” Zorgvliet (Eurojust)”.

1. INLEIDING

1.1 Cliënten hebben kennis genomen van het ontwerp bestemmingsplan.

1.2 Het bestemmingsplan vormt de planologische basis voor de realisatie van een groot kantoorgebouw ten behoeve van Eurojust (hierna: het Bouwplan).

1.3 Cliënten hebben op zich zelf genomen geen bezwaar tegen Eurojust. Wel hebben zij bezwaren tegen de volgende aspecten van het ontwerp bestemmingsplan.

- de aantasting van het rijksbeschermd stadsgezicht Zorgvliet door het bouwvolume;
- de gevolgen voor het woon- en leefklimaat in de wijk;
- de parkeerdruk;
- geluid;
- de veiligheid voor omwonenden;
- de beoordeling van alternatieve locaties;
- de transparantie bij de (voorbereiding van) de besluitvorming.

1.4 Hieronder zullen de bezwaren worden toegelicht.

2. BESCHERMD STADSGEZICHT

2.1 Zorgvliet is een rijksbeschermd stadsgezicht.

2.2 De wijk wordt gekenmerkt door veel groenvoorzieningen en relatief veel rijksmonumenten, waaronder het Catshuis.

2.3 De beschermwaardige kenmerken van de wijk zijn vastgelegd in het geldende bestemmingsplan, dat - niet voor niets conserverend van aard is. Het ontwerp bestemmingsplan vormt een ernstige breuk met het geldend planologisch regime.

2.4 Cliënten zijn van oordeel dat het ontwerp bestemmingsplan en het daarmee mogelijk maken van het Bouwplan een onaanvaardbare aantasting is van het rijksbeschermd stadsgezicht. De bouwhoogte en het bouwvolume waarin het ontwerp bestemmingsplan voorziet staan niet in verhouding tot de bestaande laagbouw in de wijk.

2.5 Het besluit tot aanwijzing van het rijksbeschermd stadsgezicht is van 31 oktober 1996 (hierna: het Aanwijzingsbesluit).

2.6 Blijkens het Aanwijzingsbesluit is het plangebied onderdeel van het rijksbeschermd stadsgezicht, maar grenst het plangebied aan een gebied waar de ene stedenbouwkundige misleun op de andere gestapeld is.

2.7 In de toelichting bij het Aanwijzingsbesluit wordt hierover het volgende vermeld:

“In dit kaalgeslagen gebied is door de aanleg van het Stadhoudersplantsoen, de President Kennedylaan en Johan de Wittlaan een nieuwe grootschalige stedenbouwkundige structuur ontstaan. Van het “Basisplan Stadhoudersplein Scheveningsche Boschjes” uit 1947 van W.M. Dudok is alleen het idee om een “eiland” met openbare functies en kantoren te creëren, gehandhaafd. Het gebied heeft een veel dichtere bebouwing gekregen dan Dudok voor ogen stond en mist de heldere structuur en het samenhangend bebouwingsbeeld van zijn plan. Door de bouw van het Congresgebouw naar ontwerp van J.J.P. Oud (1958-1966), een hotel, een groot aantal kantoren, het Omniversum, het Museon en de Statenhal is een wig in de stad geïntroduceerd, die bovendien zeer veel verkeer aantrekt. Dit gebied val dan ook niet binnen het te beschermen stadsgezicht.”

2.8 Het ontwerp bestemmingsplan voorziet in een uitbreiding van deze “wig”.

2.9 In de toelichting bij het ontwerp bestemmingsplan wordt dit miskend en verdoezeld:

“Door onder andere de sterke scheidslijn — opgeworpen door de Johan de Wittlaan — is het deel van de oorspronkelijke wijk Zorgvliet dat loopt tot aan de Stadhouderslaan (Pres. Eisenhowerlaan) zodanig veranderd van karakter dat het niet meer past binnen het stadsbeeld van het te beschermen gebied. Dit betreft het gebied rondom het Congresgebouw, het Gemeentemuseum en Catsheuvel.”

2.10 De conclusie dat het plangebied “niet meer past binnen het stadsbeeld van het te beschermen gebied” is niet terug te vinden in het Aanwijzingsbesluit. Sterker nog: deze conclusie miskent dat het plangebied nadrukkelijk deel uitmaakt van het beschermde gebied.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.1) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

2.11 Bovendien is de conclusie vreemd, omdat ten tijde van het Aanwijzingsbesluit de verandering van “karakter” van het te beschermen gebied al had plaatsgevonden. Op 31 oktober 1996 waren de Johan de Wittlaan en alle gebouwen rondom het plangebied al gerealiseerd. Indien ten tijde van het Aanwijzingsbesluit de conclusie zou zijn onderschreven dat het plangebied “niet meer past binnen het stadsbeeld van het te beschermen gebied”, dan had het bevoegd gezag het plangebied destijds wel van het te beschermen gebied uitgesloten. Dat is niet gebeurd en dus geldt als uitgangspunt dat het plangebied weloverwogen onderdeel uitmaakt van het te beschermen gebied.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.2) De opname van dit gebied in genoemde aanwijzing vond zijn reden in de begrenzing van het geldende bestemmingsplan.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

2.12 Klaarblijkelijk probeert het college van burgemeester en wethouders in het ontwerp bestemmingsplan met terugwerkende kracht de inhoud en strekking van het Aanwijzingsbesluit te wijzigen. In de toelichting wordt dit als volgt gemotiveerd:

“De formuleringen uit de toelichting bij de aanwijzing tot rijksbeschermd stadsgezicht tonen een lacune in de bepaling van cultuurhistorische waarden van het plangebied en haar omgeving. Om deze lacune weg te nemen is in overleg met Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een onderzoek verricht. Dit onderzoek werd verzorgd door het bureau SteenhuisMeurs BV te Schiedam.”

2.13 Uit de toelichting bij het ontwerp bestemmingsplan blijkt verder dat bij de vraagstelling aan het bureau SteenMeurs BV de komst van Eurojust door het college van burgemeester en wethouders als een voldongen feit is gepresenteerd. Niet de vraag of Eurojust past binnen het rijksbeschermd stadsgezicht stond centraal, maar de vraag hoe Eurojust “onderdeel kan worden” van het gebied.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.3) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

2.14 Geconcludeerd moet worden dat het ontwerp bestemmingsplan in strijd is met het Aanwijzingsbesluit. Het college van burgemeester en wethouders heeft geprobeerd de werking van het Aanwijzingsbesluit af te zwakken, maar zij is daartoe niet bevoegd.

3. WOON- EN LEEF KLIMAAT

3.1 Het woon- en leefklimaat in de wijk Zorgvliet wordt door cliënten zeer hoog gewaardeerd.

3.2 Zij vrezen dat door de komst van Eurojust het woon- en leefklimaat in de wijk, waaronder de privacy van de bewoners, aanzienlijk zal worden aangetast. Bij de vrees voor een aantasting van de privacy denken cliënten onder meer aan de komst van beveiligingscamera's, hitte en bewegingssensoren en maatregelen bij calamiteiten.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.4) De stand off-zone is voor het grootste deel ondergebracht in de bestemming 'Tuin'. Deze zal de tuin gaan vormen bij de Eurojustvestiging en zal door zijn functie niet voor publiek toegankelijk zijn. Het kent beperkte bebouwingsmogelijkheden. De aanwezigheid van camera's, hitte- en bewegingssensoren is slechts op het eigen terrein van Eurojust mogelijk.

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

3.3 Bij realisatie van het Bouwplan zal het karakter van de wijk aanzienlijk veranderen. Allereerst zal de voor de wijk zo kenmerkende laagbouw letterlijk in de schaduw komen te staan van het kantoor van Eurojust.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.5) . Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 2)

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Bovendien zal Eurojust meer verkeer aantrekken, wat gevolgen zal hebben voor de verkeersveiligheid. Ook zal meer geluidsoverlast door het verkeer ontstaan.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.6) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 8).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de regels.

Tevens zal de parkeerdruk toenemen, waardoor de kwaliteit van de bereikbaarheid van de woningen, ambassades en kantoren in de wijk zal afnemen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.7) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting bij het bestemmingsplan.

3.4 Daarnaast voorziet het ontwerp bestemmingsplan in een afname van bestaande groenvoorzieningen in de wijk.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.8) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 6).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel.

3.5 Als gevolg van al deze nadelen zal een aanzienlijke waardevermindering optreden van het onroerend goed van omwonenden. Weliswaar kunnen omwonenden een planschadeverzoek indienen, maar een planschadevergoeding biedt geen compensatie voor de afname van het woongenot, doch biedt slechts een gedeeltelijke tegemoetkoming in de financiële schade.

3.6 Het is niet duidelijk of, en zo ja op welke wijze deze belangen door het gemeentebestuur bij de voorbereiding van het ontwerp bestemmingsplan zijn betrokken.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.9) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 9).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

3.7 Hierbij beroepen cliënten zich op artikel 3:2 Awb en artikel 3:46 Awb.

3.8 Zoals bekend vereist artikel 3:2 Awb dat een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

3.9 Artikel 3:46 Awb bepaalt dat een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering.

3.10 Het ontwerp bestemmingsplan is in strijd met beide wettelijke bepalingen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.10) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 9).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

4. PARKEERDRUK

4.1 In de toelichting bij het ontwerp bestemmingsplan wordt aangegeven dat bouwplannen getoetst moeten worden aan de parkeernormen zoals beschreven in de beleidsnota 'Parkeernormen Den Haag'. Die parkeernormen zijn gekoppeld aan het bruto vloeroppervlak van de nieuwbouw. De beleidsnota "Parkeernormen Den Haag" is door de gemeenteraad vastgesteld op 10 november 2011 en gepubliceerd op 25 januari 2012.

4.2 In het op 22 november 2011 door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde "Projectdocument Huisvesting Eurojust Jan Willem Frisolaan" (hierna: het Projectdocument) is afgesproken dat het minimum aantal overdekte gebouwde parkeerplaatsen 275 moet bedragen.

4.3 Volgens de toelichting bij het ontwerp bestemmingsplan is het aantal van 275 parkeerplaatsen afgesproken vóór de inwerkingtreding van de nieuwe beleidsnota met betrekking tot de parkeernormen. Ook in het Projectdocument staat vermeld dat voor Eurojust nog de oude parkeernormen gelden, wat betekent dat de parkeernormen voor Eurojust zijn gebaseerd op het aantal werknemers dan wel het bruto vloeroppervlak.

4.4 Concreet zijn de volgende parkeernormen gehanteerd:

"De benodigde parkeerplaatsen voor Eurojust dienen op het eigen terrein te worden gerealiseerd.

Hierbij geldt voor werknemers: 1 parkeerplaats per 2 werknemers, dat wil zeggen 250 parkeerplaatsen, en voor bezoekers: 1 parkeerplaats per 20 werknemers, dat wil zeggen 25 parkeerplaatsen, samen 275 parkeerplaatsen."

4.5 Wat betreft de gehanteerde parkeernormen rijst een aantal vragen.

i Op welk gemeentelijk beleidsdocument zijn de gehanteerde parkeernormen voor Eurojust gebaseerd?

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.11) Zij zijn gebaseerd op de parkeernormen die golden ten tijde van de vaststelling van de stedenbouwkundige uitgangspunten. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

ii Waarom zijn de oude parkeernormen toegepast, terwijl de nieuwe normen ten tijde van de ter inzage legging van het ontwerp bestemmingsplan al waren vastgesteld en gepubliceerd?

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.12) *Dat heeft te maken met het tijdstip van besluitvorming. De Stedenbouwkundige uitgangspunten zijn op 14 december 2010 in het College vastgesteld en 14 april daaropvolgend in de gemeenteraad behandeld. De Nota parkeernormen Den Haag is op 10 november 2011 vastgesteld en begin van dit jaar van kracht geworden. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

iii Zowel in het projectdocument als in het ontwerp bestemmingsplan wordt niet gemotiveerd c.q. onderbouwd of 275 parkeerplaatsen toereikend zijn. Eurojust is een bestaande instelling waardoor op basis van ervaringscijfers bekend moet zijn hoe het autogebruik is van werknemers en hoeveel bezoekers gebruik maken van de auto. Heeft het college van burgemeester en wethouders het vereiste onderzoek met betrekking tot deze ervaringscijfers laten verrichten?

iv Cliënten voorzien dat de komst van Eurojust zal leiden tot een aanzienlijke toename van de parkeerdruk en de verkeersdruk in de wijk. Dit is een ernstige bedreiging van het woongenot in de wijk, omdat de parkeerdruk nu al zeer hoog is. Heeft het college van burgemeester en wethouders laten onderzoeken of de parkeer- en/of verkeersdruk als gevolg van het Bouwplan zal toenemen, en zo ja, wat is de uitkomst van dat onderzoek?

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.13) *Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).*

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting bij het bestemmingsplan.

v Het ontwerp bestemmingsplan voorziet in het laten vervallen van enkele tientallen parkeerplaatsen op het huidige terrein van het Octrooibureau. Kan het college van burgemeester en wethouders aantonen dat deze parkeerplaatsen volledig worden gecompenseerd?

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.14) *Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).*

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting bij het bestemmingsplan.

4.6 Zonder duidelijk antwoord op de hierboven gestelde vragen moet worden geconcludeerd dat het ontwerp bestemmingsplan niet zorgvuldig tot stand is gekomen (Artikel 3:2 Awb).

4.7 Overigens wordt in de toelichting bij het ontwerp bestemmingsplan vermeld dat de 275 benodigde parkeerplaatsen zijn opgenomen “in de regels van de bestemming”. Dit klopt slechts gedeeltelijk.

4.8 In de artikelen 5 en 6 met betrekking tot de bestemmingen “Kantoor 1” en “Kantoor 2” wordt in de regels niet verwezen naar de 275 benodigde parkeerplaatsen. Enkel in de bouwregels behorende bij artikel 7 met betrekking tot de bestemming “Tuin” is opgenomen dat niet minder dan 275 overdekte gebouwde parkeerplaatsen gebouwd mogen worden.

4.9 Bij gebrek aan een bouwplicht is het de vraag of, en zo ja hoe de gemeente de realisatie van voldoende parkeerplaatsen kan afdwingen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.15) *Een bouwplicht wordt contractueel vastgelegd. Indien men een bouw aanvraag indient geldt de Bouwverordening en de verplichting tot het bouwen in overeenstemming met de regels uit het bestemmingsplan. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

5. BESTEMMINGSVLAKKEN “K 1” EN “K 2”

5.1 Het bestemmingsvlak “K 1” loopt strak rondom het bouwvlak binnen die bestemming.

5.2 Het bestemmingsvlak “K 2” daarentegen is zeer ruim rondom het bouwvlak binnen die bestemming getrokken. Cliënten kunnen zich niet aan de indruk onttrekken dat het college hiermee anticipeert op een uitbreiding van Eurojust in de toekomst.

5.3 Sterker nog: een aanzienlijke uitbreiding van het bouwvlak binnen de bestemming “K 2” is waarschijnlijk noodzakelijk om het gewenste bouwvolume van 25.000 m te kunnen realiseren.

5.4 Indien deze analyse van cliënten juist is, dan betekent dit dat het ontwerp bestemmingsplan misleidend is.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.16) *In de 'Nota van uitgangspunten Huisvesting Eurojust' worden globaal 11 stedenbouwkundige uitgangspunten geformuleerd. In het bestemmingsplan zijn negen daarvan verwerkt. De twee andere – de uitbreiding van het kantoorgebouw met een vloeroppervlak van 7.000 m² en de projectie van deze uitbreiding aan de zijde van het appartementcomplex aan de Jan Willem Frisostraat – zijn buiten beschouwing gelaten.*

*Het parkeerterrein voor het naastgelegen octrooibureau met de bestemming 'Kantoor 2' wordt verplaatst tot buiten de stand-off zone. In deze bestemming laten de bestemmingsregels geen gebouwen toe buiten de op de plankaart aangeduide bouwvlak. Verder is een groot deel van het erf in genoemde de bestemming 'Tuin' aangewezen.
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

6. DEFINITIE "PEIL"

6.1 De definitie van het begrip "Peil" in artikel 1.41 maakt het mogelijk dat door het (gedeeltelijk) opbrengen van grond op het aansluitende afgewerkte maaiveld feitelijk een hoger kantoorgebouw kan worden gerealiseerd dan de bouwvoorschriften doen vermoeden. In die zin is het ontwerp bestemmingsplan misleidend.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

*80.17) In dit geval is artikel 1.41 onder b van toepassing. Het bouwvlak ligt grotendeels lager dan de Johan de Wittlaan, zodat hiermee geen verhoging ontstaat.
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

7. GELUID

7.1 De Wet geluidhinder stelt eisen met betrekking tot de geluidbelasting van geluidgevoelige objecten. In de toelichting bij het bestemmingsplan wordt terecht gesteld dat een kantoor geen geluidgevoelige bestemming is en daarom geen bescherming behoeft op grond van de Wet geluidhinder.

7.2 In het bestemmingsplan daarentegen wordt nagenoeg geen aandacht besteed aan de geluidbelasting ten gevolge van het kantoor op de omliggende woonobjecten. In de toelichting wordt enkel gesteld dat het plan, niet leidt tot een toename van de geluidsbelasting bij geluidgevoelige objecten. Een onderbouwing van deze aannamen in de vorm van een akoestisch rapport ontbreekt.

7.3 Een kantoor moet voldoen aan geluidseisen zoals deze worden gesteld in het Barim 2.17, 2e lid: maximaal 50 dB(A) op 50 meter. Als er gevoelige objecten binnen deze 50 meter zijn gelegen, dan geldt de 50 dB(A) op de gevel van die gevoelige objecten.

7.4 Bij geluid dat geproduceerd wordt door een kantoor gaat het onder meer om de volgende zaken:

- technische installaties op het dak zoals: de airco;
- geluid bij gebruik van de inrit van de parkeergarage;
- geluid als gevolg van de verkeer aantrekkende werking van het kantoor.

7.5 Vast staat dat binnen 50 meter van het kantoor geluidgevoelige bestemmingen zijn gelegen. Enkele woningblokken aan het Jan Willem Frisohof bevinden zich op niet meer dan 20 meter afstand van het bouwvlak van de bestemming "Kantoor 2".

7.6 Geconcludeerd moet worden dat in het ontwerp bestemmingsplan onvoldoende wordt onderbouwd dat voldaan wordt aan de eisen van het Barim. Ook wordt in het ontwerp bestemmingsplan onvoldoende onderbouwd dat geen sprake is van een toename van de geluidbelasting op de nabij gelegen woningen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.18) Door het treffen van maatregelen op bouwplanniveau en gelet op de afstand tussen het geprojecteerde kantoor en de woonbebouwing mag worden aangenomen dat aan de eisen van dit besluit wordt voldaan. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

7.7 Een ander punt van zorg van cliënten is dat bij de komst van Eurojust mogelijk gezondheidsklachten zullen optreden als gevolg van laagfrequente geluiden. Sinds de komst van Europol in het nabijgelegen Statenkwartier hebben veel omwonenden last van laagfrequente geluiden.

7.8 Europol en Eurojust zijn beide gevestigd in grote kantoren. De vrees voor dezelfde nadelige effecten voor de volksgezondheid lijken daarom niet zonder grond. Cliënten achten het daarom wenselijk en geboden dat hieromtrent nader onderzoek wordt verricht.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.19) Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om de bronnen van dit geluid op de daken van hun omgeving af te sluiten, door de mogelijkheid van het doortrekken van de buitengevels. Daartoe strekt de gekozen ontwerpvisie. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

8. VEILIGHEID OMWONENDEN

8.1 In het ontwerp bestemmingsplan wordt veel aandacht besteed aan de veiligheid rondom het kantoorgebouw van Eurojust. Over de veiligheid van omwonenden wordt met geen woord gesproken. Het is de vraag hoe die twee aspecten zich tot elkaar verhouden.

8.2 De voorschriften in het ontwerp bestemmingsplan met betrekking tot de veiligheid van Eurojust en haar medewerkers duiden erop dat het college van burgemeester en wethouders rekening houdt met aanslagen c.q. terrorisme. Het is niet duidelijk of, en zo ja op welke wijze de veiligheid van omwonenden bij de besluitvorming is betrokken.

8.3 Allereerst verwijzen cliënten in dit verband (wederom) naar het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 Awb. Het laten opstellen van een veiligheidseffectrapportage lijkt het minste wat het gemeentebestuur kan doen.

8.4 Ten tweede verwijzen cliënten naar artikel 21 van de Grondwet. Dit artikel luidt als volgt. “De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.”

8.5 Cliënten vragen zich af op welke wijze het ontwerp bestemmingsplan bijdraagt aan de “bescherming en verbetering van het leefmilieu” waartoe de grondwet de overheid verplicht. Dit klemmt eens te meer nu klaarblijkelijk rekening moet worden gehouden met terroristische aanslagen.

8.6 Zonder duidelijk antwoord is het ontwerp bestemmingsplan in strijd met deze grondwettelijke plicht.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.20) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 4).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

9. BESTEMMINGS “TUIN” (1)

9.1 Uitgangspunt in jurisprudentie is dat het toegelaten gebruik en de toegelaten bebouwing in een bestemmingsplan zoveel mogelijk dienen te worden geconcretiseerd (Ruimtelijk bestuursrecht, Tekst & Commentaar, Kluwer 2010, p. 55).

9.2 In artikel 7 van het ontwerp bestemmingsplan is vastgelegd dat de voor “Tuin” aangewezen gronden onder meer zijn bestemd voor “de bescherming en uitbreiding van het bestemmingsvlak ‘Kantoor 1’”.

9.3 De formulering “de bescherming en uitbreiding van het bestemmingsvlak ‘Kantoor 1’ is onvoldoende concreet.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.21) Het betrof de uitbreiding als bedoeld in artikel 7.3.a. Deze is gelet op de gekozen ontwerpvisie van geen betekenis meer en zal vervallen. In artikel 7.1.f wordt ‘en uitbreiding’ verwijderd. .

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren.

9.4 Het is niet duidelijk wat met “de bescherming” wordt bedoeld. Zijn dat hekwerken, muren, glazen wanden, grachten, een combinatie van deze maatregelen, of iets anders? Ook is niet duidelijk wat de hoogte en omvang van deze (bouw)werken mag zijn.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.22) Dat kunnen hekwerken, muren, of glazen wanden zijn. Hoogte en omvang worden in de bouwregels voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, geregeld. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Een vergelijkbare bepaling met betrekking tot de “bescherming” van andere bestemmingen is opgenomen in de artikelen 8 en 9 van het ontwerp bestemmingsplan. Ten aanzien van die artikelen gelden dezelfde bezwaren.

9.5 Ook rijst de vraag wat bedoeld wordt met “uitbreiding van het bestemmingsvlak ‘Kantoor 1’”. Wat wordt bedoeld met deze bepaling?

9.6 Zonder concretisering van deze bepalingen is de inhoud van het ontwerp bestemmingsplan te vaag.

10. BESTEMMING “TUIN” (2)

10.1 De bestemming “Tuin” is onder meer aangewezen voor “de ontsluiting van deze bestemming en de bestemmingen “Kantoor 1” en/of “Kantoor 2” met maximaal vier ontsluitingswegen, de “bescherming en uitbreiding van het bestemmingsvlak “Kantoor 1” en het “laden en lossen”.

10.2 Allereerst is deze bepaling onvoldoende concreet, omdat de maximale maatvoering van de ontsluitingswegen niet is bepaald.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.23) *Gelet op het aanlegvergunningsstelsel op grond van de bestemming ‘Waarde – Cultuurhistorie’. kunnen eisen gesteld worden aan de omvang van de aan te brengen verhardingen. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.*

10.3, Bovendien staan de bouwregels toe dat binnen de bestemming “Tuin” twee portiersgebouwen worden gerealiseerd met een maximale bouwhoogte van 4 meter en dat een expeditiegebouw wordt gerealiseerd van maximaal 5 meter hoogte.

10.4 Deze bepalingen tonen aan dat de gronden met de bestemming “Tuin” in de praktijk waarschijnlijk in belangrijke mate zullen worden bebouwd c.q. zullen worden verhard met straatstenen en/of asfalt. De aanduiding “Tuin” is in die zin misleidend.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.24) *Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 6).*

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regel.

11. ALTERNATIEVE LOCATIES

11.1 Sinds een aantal jaren is sprake van een grote leegstand van kantoren en een groot aantal beschikbare kantoorlocaties in Den Haag. Uit gegevens van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties blijkt dat de komende jaren circa 450.000 m aan kantoorruimte van de rijksgebouwendienst leeg komt te staan.

11.2 In de planbeschrijving wordt vermeld dat onderzoek is gedaan naar leegstaande kantoren voor de vestiging van Eurojust (Planbeschrijving par. 5.2). Daarbij wordt het volgende opgemerkt:

“Geen van de leegstaande kantoorpanden was in deze scan geschikt. De monumentenstatus, hoge veiligheidseisen (geen parkeergarage onder gebouw in verband met bom-auto en stand off-zone), onzekerheid over beschikbaarheid en gevraagde omvang hebben daartoe geleid (Zie ook commissiebrief DSO/201 1.349-RIS 179861).”

11.3 Klaarblijkelijk is het verrichte onderzoek beperkt tot kantoren zonder een parkeergarage onder het gebouw, dan wel zijn kantoren met een ondergrondse garage uitsluitend om die reden niet geschikt bevonden.

11.4 Uit de voorschriften van het ontwerp bestemmingsplan daarentegen blijkt dat het parkeren nu opeens hoofdzakelijk ondergronds in overdekte parkeergarages zal plaatsvinden (Zie onder neer de artikelen 6 en 7 van het ontwerp bestemmingsplan).

11.5 Ten eerste betekent dit dat de planbeschrijving c.q. het verrichte onderzoek en de voorschriften van het ontwerp bestemmingsplan tegenstrijdig zijn, althans moeilijk met elkaar zijn te rijmen.

11.6 Ten tweede betekent dit dat bij het onderzoek naar alternatieve locaties klaarblijkelijk is uitgegaan van (inmiddels) achterhaalde gegevens. Bij dit onderzoek werd kennelijk uitgegaan van de eis dat het parkeren niet ondergronds mocht plaatsvinden, terwijl dit thans klaarblijkelijk geen struikelblok meer vormt. Sterker nog: waarschijnlijk is ondergronds parkeren noodzakelijk, omdat anders realisatie van het Bouwplan in Zorgvliet niet mogelijk is, omdat de bouwlocatie daarvoor te klein is.

11.7 Ook de opmerking in het ontwerp bestemmingsplan dat de monumentenstatus van ten minste één alternatief kantoorpand heeft geleid tot de conclusie dat dat pand niet geschikt zou zijn, roept vragen op.

11.8 Weliswaar moet bij een verbouwing van een monument rekening worden gehouden met de monumentale waarden van een gebouw, maar daarbij moet uiteindelijk altijd een belangenafweging worden verricht. Het enkele feit dat een gebouw een monument is kan niet de reden zijn dat zo’n gebouw niet geschikt is.

11.9 In de parlementaire geschiedenis en in literatuur wordt hierover het volgende opgemerkt: “Van belang is voorts dat de laatste volzin van art. 2.15 Wabo buiten discussie stelt dat bij de belangenafweging die door het bevoegd gezag wordt gemaakt, rekening moet worden gehouden met het gebruik dat van het monument wordt gemaakt. Denkbaar is bijvoorbeeld dat aan de optimale gebruiksmogelijkheden van een gebouw in een concreet geval voorrang wordt gegeven boven de bescherming van de monumentale waarden van het gebouw. Het belang van de monumentenzorg heeft dus geen voorrang ten opzichte van andere (gebruiks)belangen maar is daaraan nevensgeschikt.” (Kamerstukken II 2006/07, 30 844, nr. 3, p. 86; zie ook: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Tekst & Commentaar, Kluwer 2010, p. 56.)

11.10 Het gebouw waar het hierbij om draait is waarschijnlijk het pand dat thans gebruikt wordt door het Joegoslavië Tribunaal. Niet valt in te zien waarom het Joegoslavië Tribunaal hier wel gehuisvest heeft kunnen worden, terwijl hetzelfde pand voor Eurojust niet geschikt zou zijn.

11.11 Al deze aspecten roepen vragen op over de zorgvuldigheid waarmee onderzoek is verricht met betrekking tot alternatieve locaties voor Eurojust. Zonder inzicht in het verrichte onderzoek kan de zorgvuldigheid van de besluitvorming niet worden getoetst.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.25) De achtergrond bij de locatiekeuze ontbrak in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze daarom gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

12. TRANSPARANTIE

12.1 Het bureau Fakton heeft een schriftelijke analyse verricht met betrekking tot alternatieve locaties. Cliënten hebben herhaaldelijk verzocht om een kopie van dat rapport, maar tot op heden heeft het college van burgemeester en wethouders het beschikbaar stellen van een kopie geweigerd. Hierdoor is het cliënten niet mogelijk te toetsen of de keuze voor de wijk Zorgvliet als locatie voor Eurojust berust op een deugdelijke afweging van belangen.

12.2 Hetzelfde geldt voor het Programma van Eisen. Weliswaar heeft de Minister van Veiligheid en Justitie besloten dat het Programma van Eisen gedeeltelijk openbaar kan worden gemaakt, maar een kopie van dit document hebben cliënten niet ontvangen.

12.3 Bij gebrek aan de gevraagde informatie is toetsing van het verrichte onderzoek met betrekking tot alternatieve locaties niet mogelijk.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.26) De achtergrond bij de locatiekeuze ontbrak in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze daarom gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

13. WOB PROCEDURES

13.1 Thans lopen twee bestuursrechtelijke procedures op grond van de Wet openbaarheid van bestuur met betrekking tot het verzoek om openbaarmaking van het Fakton rapport en het Programma van Eisen.

13.2 Het is hier niet de plaats om alle argumenten met betrekking tot deze procedures te herhalen, maar gelet op de rol van de gemeenteraad merken cliënten het volgende op.

13.3 Een aspect dat door de Afdeling bestuursrechtspraak van de raad van state meegewogen wordt in zijn beoordeling is of het gaat om informatie die (mede) in opdracht van een bestuursorgaan is vervaardigd en waarvan de kosten uit de openbare middelen is betaald, alsmede of de inhoud van de informatie een functie heeft in het kader van de besluitvorming over een zaak, waarbij grote publieke belangen zijn betrokken en die de woon- en leefomstandigheden van een deel van de bevolking direct raken (Wet openbaarheid van bestuur, artikel 10, Commentaar algemeen bestuursrecht, J.A. van Schagen, p. 6).

“Onder dergelijke omstandigheden wettigt het mogelijk nadeel dat het bestuursorgaan bij openbaarmaking treft, niet a priori de conclusie dat dit zwaarder moet wegen dan het algemeen belang dat wordt gediend bij openbaarmaking.” (ARRS 3 december 1984, AB 1986, 54 en Va ARRS 7 februari 1989, AB 1989, 370.)

13.4 De analyse van Fakton is in opdracht van de gemeente opgesteld en wordt betaald met belastinggeld. Bovendien heeft de analyse volgens het college een belangrijke rol gespeeld bij de besluitvorming over de locatiekeuze voor Eurojust. Dat daarbij grote publieke belangen zijn betrokken, die de woon- en leefomstandigheden van een deel van de bevolking direct raken is evident. Kortom, de onderhavige zaak is bij uitstek een zaak waarbij het mogelijk nadeel van de gemeente bij openbaarmaking niet a priori de conclusie wettigt dat dit zwaarder moet wegen dan het algemeen belang dat wordt gediend bij openbaarmaking.

13.5 In een uitspraak met betrekking tot Vliegveld Beek nam de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de raad van state (hierna: de Afdeling) “vooral” in aanmerking dat inzage werd verlangd in een rapport waarvan de inhoud grote publieke belangen raakt (Vz ARRS 3 december 1984, AB 1986, 54).

13.6 In literatuur wordt over deze passage van de Voorzitter van de Afdeling het volgende opgemerkt: Dit argument benadrukt, dat de Vz. democratie langs de weg van representatie in vertegenwoordigende lichamen alleen niet toereikend acht.” (Vz ARRS 3 december 1984, AB 1986, 54, m.nt. H.J. de Ru.)

13.7 Uitsluitend de betrokkenheid van de gemeenteraad bij de besluitvorming over de locatiekeuze voor Eurojust is dus niet toereikend. Belangengroepen (zoals het Wijkoverleg) en burgers (zoals mevrouw Colijn) dienen in staat gesteld te worden de besluitvorming door het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad te kunnen (laten) beoordelen, teneinde een eigen opvatting te kunnen bepalen.

13.8 De slotsom van de laatst genoemde auteur is glashelder:

“De conclusie is, dat geheimhouding van aan de overheid uitgebrachte adviezen slechts in zeer uitzonderlijke gevallen gerechtvaardigd kan worden.”

13.9 Openbaarmaking is dus regel. Geheimhouding is de uitzondering.

13.10 In het licht van vorenstaande zijn cliënten van oordeel dat de gemeenteraad het ontwerp bestemmingsplan niet moet vaststellen alvorens het Fakton rapport en het Programma van Eisen (al dan niet gedeeltelijk) openbaar zijn gemaakt, dan wel in rechte een onherroepelijk oordeel is uitgesproken over de gevraagde stukken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.27) De achtergrond bij de locatiekeuze ontbrak in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze daarom gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

14. ONRECHTMATIGE OVERHEIDSDAAD

14.1 De beoogde nieuwbouw voor Eurojust is een miljoenenproject, waaraan wordt gewerkt terwijl een economische crisis het land in haar greep heeft. Het rijk en de gemeente Den Haag moeten fors bezuinigen en talloze ambtenaren zijn c.q. worden ontslagen. Tegen deze achtergrond is het gebrek aan financiële terughoudendheid bij het college van burgemeester en wethouders niet te vatten.

14.2 De nieuwbouw voor Eurojust wordt bekostigd met belastinggeld. Dit betekent dat op de schouders van het gemeentebestuur een extra zware last drukt om zorgvuldig te handelen.

De macht van de overheid, in dit geval het college van burgemeester en wethouders, berust uiteindelijk op het vertrouwen van de burgers dat zij door diezelfde overheid worden beschermd in hun individuele kwetsbaarheid. Nu het college van burgemeester en wethouders weigert transparant te handelen, laadt zij daarmee de verdenking op zich vooringenomen te handelen en andere belangen, dan de belangen van inwoners deze stad te laten prevaleren. Hiermee ondermijnt het college van burgemeester en wethouders haar positie binnen ons democratisch stelsel.

14.3 In literatuur wordt opgemerkt dat het “vanzelfsprekend” is dat een bestemmingsplan niet mag worden gebruikt “voor een ander doel dan een goede ruimtelijke ordening” (Ruimtelijk bestuursrecht, Tekst & Commentaar, Kluwer 2010, op. 51). In deze zaak lijkt het er meer op dat de keuze voor Zorgvliet als locatie voor Eurojust op voorhand vast stond en dat bij het opstellen van het ontwerp bestemmingsplan een doelredenering is gevolgd.

14.4 Het gemeentebestuur kan het tegendeel bewijzen door openheid van zaken te bieden.

14.5 Mocht de gemeenteraad het verzoek om informatie van cliënten negeren en mocht toch het ontwerp bestemmingsplan worden vastgesteld vooruitlopend op een onherroepelijk rechterlijk oordeel over de lopende procedure op grond van de Wet openbaarheid van bestuur, dan creëert de gemeenteraad daarmee een groot financieel risico voor de gemeente.

14.6 Mochten cliënten uiteindelijk in rechte in het gelijk worden gesteld, dan kunnen en zullen zij (en eventueel ook andere gedupeerden) een schadeclaim indienen bij de gemeente.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.28) De achtergrond bij de locatiekeuze ontbrak in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 1).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze daarom gegrond te verklaren voor zover het geleid heeft tot aanpassingen in de Toelichting bij het bestemmingsplan.

15. FINANCIËEL ECONOMISCHE HAALBAARHEID

15.1 In de toelichting bij het bestemmingsplan wordt voorgesteld aan de gemeenteraad geen exploitatieplan vast te stellen. Ter onderbouwing van dit voorstel wordt gesteld dat het kostenverhaal anderszins is verzekerd. Deze stelling wordt niet gemotiveerd.

15.2 Het is niet duidelijk op welke wijze het kostenverhaal is verzekerd. Zonder nadere motivering is het ontwerp bestemmingsplan in wezen een ongedekte cheque.

15.3 Indien de gemeenteraad hiermee akkoord gaat, terwijl bezuinigingen het land in haar greep hebben, dan is dat financieel en politiek onverantwoord.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.29) Omtrent het kostenverhaal is in hoofdstuk 6 toegelicht dat dit verzekerd is. Er is sprake van een gemeentelijke gronduitgifte waarbij het kostenverhaal verzekerd is. Daarbij is verwezen naar de grondexploitatie bij het Projectdocument.. Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

16. SERVITUTEN

16.1 Het college van burgemeester en wethouders heeft per brief van 29 maart 2011 laten weten dat zij van oordeel is dat de aangetroffen erfdienstbaarheden (ook wel aangeduid als “servituten”) geen belemmering vormen om verder te gaan met de planvorming.

16.2 Cliënten plaatsen vraagtekens bij de conclusie dat de aangetroffen erfdienstbaarheden geen belemmering vormen om verder te gaan met de planvorming.

16.3 Zoals bekend moeten privaatrechtelijke rechten worden betrokken in de belangenafweging met betrekking tot de vaststelling van een bestemmingsplan.

16.4 Daarnaast geldt dat een eventueel bestemmingsplan c.q. een omgevingsvergunning voor de oprichting van het kantoorgebouw onverlet laat dat privaatrechtelijke rechten dienen te worden gerespecteerd.

16.5 Cliënten behouden zich het recht voor om op een later tijdstip een beroep te doen op aeldende erfdienstbaarheden/servituten (Zie ook de brief van cliënten van 2 september 2011).

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

80.30) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 7).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

17. JAN WILLEM FLEVOLAAN

17.1 Tot slot.

17.2 In de planbeschrijving wordt in paragraaf 5.3 vermeld dat de Jan Willem Flevolaan wordt afgesloten. Cliënten zijn groot voorstander van dit besluit. Sterker nog: wat hun betreft mag deze weg volledig worden opgeheven.

18. CONCLUSIE

18.1 Het ontwerp bestemmingsplan vormt een ernstige inbreuk op het geldend planologisch regime als gevolg waarvan onherstelbare schade zal worden berokkend aan het rijksbeschermd stadsgezicht Zorgvliet.

18.2 Het ontwerp bestemmingsplan is niet zorgvuldig tot stand gekomen. De noodzakelijke gegevens (zoals het Fakton rapport) om de keuze voor Zorgvliet als locatie voor Eurojust te toetsen ontbreken.

18.3 Bovendien is het onderzoek naar alternatieve locaties, waarop de locatiekeuze van het college van burgemeester en wethouders is gebaseerd, inmiddels achterhaald door gewijzigde wensen omtrent het ondergronds parkeren, de grootschalige leegstand van kantoren en de grote hoeveelheid beschikbare kantoorlocaties binnen de gemeente en het nieuwe werken.

18.4 Op z'n minst zullen eerst de gevraagde stukken openbaar moeten worden gemaakt en zal eerst nader onderzoek moeten worden verricht met betrekking tot alternatieve locaties, waaronder het Verhulstplein.

18.5 Gelet op al het vorenstaande verzoeken cliënten de gemeenteraad het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen.

18.6 Cliënten zijn graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.”

Ra 2012.81

SRK Rechtsbijstand namens T.G. Kannegieter, Jan Willem Frisohof 37

SRK Rechtsbijstand heeft namens de heer T.G. Kannegieter de volgende zienswijze (geciteerd):

“Namens mijn cliënt, de heer T.G. Kannegieter, [adres], dien ik hierbij een zienswijze in tegen uw ontwerpbestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust).

Cliënt heeft de volgende bezwaren ten aanzien van het ontwerp.

- Bouwhoogte en volume in relatie tot de bestaande bebouwing in de wijk

De wijk Zorgvliet is een villawijk welke zich kenmerkt door veel groen en het ontbreken van noemenswaardige hoogbouw. Zo uit het hoofd vormt de toren van het Vredespaleis het hoogste gebouw van de wijk.

Het huidige Eurojust gebouw bevindt zich langs de A12 naast de KPN gebouwen en naast het spoor, in het verlengde van het Binckhorstgebied; het bedrijventerrein van Den Haag.

Deze laatste keuze was in overeenstemming met de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Hoe kan de nieuwe keuze dat ook zijn wanneer men bedenkt dat een groter contrast tussen beide gebieden nauwelijks denkbaar is.

Zorgvliet is een Rijksbeschermd Stadgezicht. Hoe verhoudt een toren van 50 m zich daartoe?

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

81.1) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 2).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Niet alleen de hoogte is zeer afwijkend van de omgeving maar ook de keuze om het kantoor midden in de wijk te plaatsen waardoor de ruimtelijke impact op de wijk heel groot is.

Dit speelt te meer daar lopende de voorbereidingsprocedure bekend is geworden dat er betere alternatieven zijn (analyse bureau Fakton).

- Verkeeraantrekkende werking

In de wijk bevinden zich al de volgende organisaties waarvan met name de musea een grote verkeeraantrekkende werking hebben:

- het Joegoslavië-tribunaal
- het World Forum Convention Center
- de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens
- het Catshuis
- het Gemeentemuseum
- het Omniversum
- het Museon
- het Vredespaleis
- o het Permanent Hof van Arbitrage
- o het Internationaal Gerechtshof
- o de Haagse Academie voor Internationaal Recht
- o de Bibliotheek van het Vredespaleis, een uitgebreide rechtsbibliotheek
- o voorheen: Permanent Hof van Internationale Justitie
- het Museum Mesdag

De vraag is of de wijk niet overbelast raakt door daar een nieuwe organisatie te vestigen waar tenminste 500 mensen werken kijkende naar het aspect verkeer.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

81.2) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 3).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting bij het bestemmingsplan.

- Veiligheid

Daarnaast is het zeer de vraag of de keuze voor een dergelijk zwaarbewaakt orgaan op zo korte afstand van woningen moet worden geplaatst. De keuze voor een ondergrondse en zwaarbewaakte parkeerplaats is er niet voor niets.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

81.3) Verwezen wordt naar de gezamenlijke afdoening onder 4).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

- Parkeren

De CROW normen kennen voor een wijk als Zorgvliet (matig stedelijk) een norm van tenminste 1,0 en maximaal 2,0 per 100 m² bvo (kantoren zonder baliefunctie). Daarbij wordt uitgegaan van 1 arbeidsplaats per 25-35 m².

De in het ontwerp gekozen parkeernorm is 0,5.

Graag zou cliënt inzichtelijk krijgen hoe een en ander zich tot elkaar verhoudt:

- Is het kantoor niet veel te groot, kijkende naar het aantal arbeidsplaatsen;
- Hoe wordt een zo lage parkeernorm verklaard?

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:

81.4) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 3).

Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze gegrond te verklaren voor zover het heeft geleid tot aanpassing van de genoemde regels en de Toelichting bij het bestemmingsplan.

- Signaalfunctie gemeente Den Haag

Het is inmiddels een feit van algemene bekendheid dat ook Den Haag een zeer groot aantal m² aan lege kantoorruimte kent. Straks komt daar het bestaande Eurojustgebouw bij.

Welke instantie gaat dat gebouw overnemen? A-typisch qua vormgeving en nog atypischer qua veiligheidsconstructies. Bovendien direct naast een zeer omvangrijk (noodlijdend) KPN dat al vele jaren een hoge mate van leegstand kent. Op de grens van de gemeenten Den Haag-Leidschendam Voorburg ontstaat zo een groot probleem terwijl er in Zorgvliet nog een probleem bij komt. Niemand wacht op dit moment op een zo groot project dat geenszins leidt tot een toename van arbeidsplaatsen. De raad van een van de grote vier gemeenten van Nederland moet van goeden huize komen wil men dit verdedigd krijgen.

Ten aanzien van deze zienswijze merkt het college het volgende op:
81.5) Verwezen wordt na de gezamenlijke afdoening onder 5).
Het College adviseert de gemeenteraad deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Ik verzoek u om het plan op grond van bovenstaande argumenten niet vast te stellen.”

ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

De villa aan de Jan Willem Frisostraat 15, 15a, 17 en 17a en het pand van de Johan Westermansschool aan de Willem Lodewijklaan 3 en het voorerf van het kantoor aan de Jan Willem Frisolaan 13 passen niet in dit bestemmingsplan en zijn met dit plan wegbestemd. De school komt in juridisch eigendom van de gemeente; de villa wordt verworven. De kosten verbandhoudende met de herprofilering van de parkeerplaatsen binnen de bestemming ‘Kantoor 2’ en binnen de bestemming ‘Tuin’, ter plaatse van de functieaanduiding ‘parkeergarage’ in casu de aanleg van een ondergrondse parkeergarage worden door het Rijk gedragen. Het kostenverhaal is verzekerd, omdat alle gronden waarop een zelfstandig bouwplan is voorzien, in eigendom zijn bij de gemeente. Met de vaststelling van het 'Projectdocument Huisvesting Eurojust Jan Willem Frisolaan' heeft het College zijn voornemen uitgesproken mee te werken aan de vestiging van Eurojust aan de Jan Willem Frisolaan en daartoe contracten met het Rijk aan te willen sluiten. Bij het projectdocument was een grondexploitatie gevoegd, waarmee de gemeente voor zichzelf het financiële instrumentarium heeft gecreëerd om het project economisch uit te voeren.

AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

Toelichting

- Opnemen aanvulling paragraaf 2.3.1.3

‘In een brief van 6 april jongstleden heeft de staatssecretaris voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de eigenaar van het schoolgebouw aan de Jan Willem Frisolaan nummer 4 de mededeling overgebracht dat hij de gemeente Den Haag om advies heeft verzocht over de aanwijzing van dit pand tot rijksmonument. De adviesaanvraag vindt zijn grondslag in aan de staatssecretaris gezonden stukken waarin wordt opgemerkt dat het schoolgebouw een aula kent, die voorzien is van een zijbalkon, dat gedragen wordt door drie pilaren. Deze zijn versierd door M.C. Escher. Alleen de aula en de pilaren worden in die stukken op historische gronden waardevol en beschermenswaardig geacht. Ook wordt in de stukken gemeld dat het schoolbestuur voorstellen heeft voor verplaatsing van de pilaren naar haar nieuwe gebouw. Met de verzending van bovengenoemde mededeling, die zijn grondslag in artikel 3 van de Monumentenwet vindt, wordt het aanbrengen van wijzigingen aan het gebouw of het slopen daarvan vergunningsplichtig op grond van deze wet. Deze voorbescherming duurt tot de datum waarop de staatssecretaris beslist of een aanwijzing zal plaatsvinden.’

Vervangen in paragraaf 2.3.2:

- ‘De ruime opzet van de wegen in het plangebied en de aanwezigheid van een aantal openbare parkeerterreinen bieden veel parkeerplaatsen in de openbare ruimte.’ wordt: ‘De wegen in het plangebied bieden veel parkeerplaatsen in de openbare ruimte’.

- ‘De derde flat op de hoek met Adriaan Goekooplaan kent een klein parkeerterrein.’ wordt: ‘Het kantoorgebouw op de hoek met Adriaan Goekooplaan beschikt over een klein parkeerterrein.’

- Ook het appartementencomplex 'De Wildernisse', het kantoor in de hoek van de Scheveningsweg en de Johan de Wittlaan en de Zweedse ambassade kennen ondergrondse parkeergarages’ wordt: ‘Ook het appartementencomplex 'De Wildernisse', het kantoor in de hoek van de Scheveningsweg en de Johan de Wittlaan en de Zweedse ambassade beschikken over ondergrondse parkeergarages’

- ‘Binnen 10 minuten lopen van deze halte ligt het plangebied’ wordt: ‘Het gehele plangebied ligt binnen 10 minuten lopen vanaf deze halte.’

‘Op de kaart van de Nota Haagse Mobiliteit is deze 'de ambitie Randstadrail agglomeraliteit' aangewezen.’ wordt: ‘Op de kaart van de Haagse Nota Mobiliteit is deze 'de ambitie Randstadrail agglomeraliteit' aangewezen.’

- ‘Het plangebied grenst aan de internationale ring Den Haag, stedelijke hoofdweg Johan de Wittlaan.’ wordt: ‘Het plangebied grenst aan de stedelijke hoofdweg Johan de Wittlaan, die deel uitmaakt van internationale ring Den Haag.’

Vervangen in paragraaf 3.2.4.3:

‘Daarin is ook de Jan Willem Frisolaan begrepen.’ wordt: ‘Daarin is ook een groot deel van de Jan Willem Frisolaan begrepen.’

Vervangen in paragraaf 3.2.4.4:

‘Indien er aanleiding is om van de parkeernorm af te wijken en maatwerk toe te passen, dient dit nadrukkelijk door de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen afdoende te worden onderbouwd.’ wordt:

‘Indien de parkeerbehoefte afwijkt van het getal dat door hantering van de parkeernorm als minimumaantal van het parkeerplaatsen afwijkt en maatwerk toe te passen, dient de afwijking nadrukkelijk door de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen afdoende te worden onderbouwd.’

In paragraaf 3.3.1 van de Toelichting bij het bestemmingsplan onder de tussenkop ‘Bezonning’ toevoegen na ‘het midden van de gevel’ de zin: ‘Bij besluit van 14 juni 2011 (Ris 180461) heeft de gemeenteraad besloten dat de excessenregeling uitsluitend bij dakopbouwen en niet bij nieuwbouwsituaties gehanteerd mag worden.’

Vervangen in paragraaf 3.3.2 tussenkop ‘openbaar vervoer.’

‘In paragraaf 2.3.2 zijn de bus- en tramroutes voor het gebruik van het openbaar vervoer binnen het plangebied aangegeven.’ wordt: ‘In paragraaf 2.3.2 is de bediening van het plangebied door het openbaar vervoer aangegeven.’

Vervangen in paragraaf 3.3.2 tussenkop ‘parkeernormen voor auto’s’:

- ‘Voor kantoren, bedrijven en voorzieningen zijn vooral de functie van het gebouw en de bereikbaarheid bepalend voor de parkeernorm.’ wordt: ‘Voor kantoren, bedrijven en voorzieningen zijn vooral de functie van het gebouw en de bereikbaarheid met het openbaar vervoer bepalend voor de parkeernorm.’

- ‘In de buurt van openbaar vervoer knooppunten geldt daarom een lagere norm dan op plekken die minder goed bereikbaar zijn met de fiets of het openbaar vervoer.’ wordt: ‘In de buurt van openbaar vervoer knooppunten geldt een lagere norm dan op plekken die minder goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.’

- Opnemen paragraaf 3.3.4.5 ‘Ontwerpvisie

In april is een keuze gemaakt uit de ontwerpvisies. De gekozen ontwerpvisie gaf aanleiding tot een aantal aanpassingen:

1) het stallen van fietsen zonder gebruik van gebouwen of overkappingen in de bestemming ‘Tuin’

2) het uit het zicht nemen van op de daken van het kantoorgebouw te bouwen ondergeschikte bouwdelen als liftschachten, airco-installaties en telecommunicatie apparatuur door het doortrekken van de voorgevels tot de maximale bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen,

3) het niet ondergronds bouwen van kantoorruimte in de bestemming ‘Tuin’,

4) de overhoekse voorgevelrooilijnen ten opzichte van de as van de Johan de Wittlaan bij het hoge onderdeel van het kantoorgebouw en het bouwen binnen de bouwgrenzen,

5) de inrichting van de bestemming ‘Tuin’ als duinlandschap en

6) het ondergronds bouwen van overdekte gebouwde parkeerplaatsen op kortere afstand van het bouwvlak in de bestemming ‘Kantoor 1’.

6) het ondergronds bouwen van een deel van het kantoorgebouw in twee bouwlagen waarmee de totale bruto oppervlakte van het kantoorgebouw 18.250 m² zal bedragen.’

Vervangen in paragraaf 4.3 tussenkop ‘vervoer gevaarlijke stoffen over de weg’:

‘Voor de bepaling van het groepsrisico is er een Quicksan uitgevoerd met behulp van RBM II om de bijdrage te bepalen van de nieuwe ontwikkeling aan het groepsrisico ten opzichte van de bestaande situatie.’ wordt: ‘Dit onderzoek is uitgevoerd met behulp van RBM II om de bijdrage te bepalen van de nieuwe ontwikkeling aan het groepsrisico ten opzichte van de bestaande situatie.’

Vervangen in paragraaf 4.9.2:

‘2.2’ door: ‘2.3.6’.

Vervangen in paragraaf 5.2 tabel rij 8

‘de aanwezige bomen zullen zoveel mogelijk behouden blijven’. wordt: ‘De aanwezige bomen zullen zoveel mogelijk behouden blijven. Verder geldt de herplantplicht.’

Vervangen in paragraaf 5.2 tabel rij 9

‘Er is sprake van een zeer hoog niveau ambitieniveau voor wat betreft de toepassing van energievoorzieningen en gebruik van duurzame bouwmaterialen. De ambitie van CO₂-neutraliteit is betrokken bij de uitgangspunten voor het ontwerp de nieuwbouw van Eurojust.’ vervalt.

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 3 rij 2

‘In het bestemmingsplan zijn de negen uitgangspunten verwerkt.’ wordt: ‘In het bestemmingsplan zijn negen uitgangspunten verwerkt.’

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 3 rij 3

‘schoolbestemming’ wordt: ‘gemengde bestemming’.

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 3 rij 4

‘Deze behoort tot het eigendom van Eurojust en zal door zijn functie niet voor publiek toegankelijk zijn.’ door: ‘In voorkomend geval strekt deze zich uit over fiets- en voetpaden en stoepen. De resterende insteek van de Jan Willem Frisolaan vóór het appartementencomplex is ook in de bestemming ‘Tuin’ betrokken en de bestemming ‘Verkeer – Verblijfsgebied’ is doorgetrokken.. De bestemming ‘Tuin’ behoort bij de Eurojustvestiging en zal door zijn functie niet voor publiek toegankelijk zijn.’

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 3 rij 6

‘Dit aantal is in de bestemming opgenomen.’ wordt: ‘Dit minimum aantal is in de bestemming opgenomen.’

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 4 rij 4

‘Om alternatieven te bieden is tevens een deel van de omliggende verkeersbestemming en - ook voor de Johan de Wittlaan - in het plan opgenomen, zodat ook daar vervangende veiligheidsvoorzieningen geplaatst dan wel aangebracht kunnen worden.’ aanvullen met: ‘De plaatsing mag het doorgaande langzaamverkeer niet belemmeren.’

Invoegen in paragraaf 5.3 in tabel 4 rij 10

‘De gekozen ontwerpvisie gaf aanleiding tot een aantal aanpassingen:

1) het stallen van fietsen zonder gebruik van gebouwen of overkappingen in de bestemming ‘Tuin’ leidt tot het invoegen in artikel 7.1.j: ‘het stallen van fietsen ten behoeve van de bestemming ‘Kantoor 1’;

2) het uit het zicht nemen van op de daken van het kantoorgebouw te bouwen ondergeschikte bouwdelen als liftschachten, airco-installaties en telecommunicatie apparatuur door het doortrekken van de voorgevels tot de maximale bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen, leidt tot het invoegen van artikel ‘5.2.1 g : ‘De buitengevels mogen worden doorgetrokken tot een hoogte niet hoger dan de in de regels bepaalde maximale bouwhoogten voor bedrijfsgebouwen, met dien verstande dat met deze doortrekking geen bouwlaag of bouwlagen ontstaan.’

3) het niet ondergronds bouwen van kantoorruimte in de bestemming ‘Tuin’ en buiten het bouwvlak van de bestemming ‘Kantoor 1’, leidt tot het vervallen van de artikelen 5.4.b en 7.3.a;

4) de overhoekse voorgevelrooilijnen ten opzichte van de as van de Johan de Wittlaan bij het hoge onderdeel van het kantoorgebouw en het bouwen binnen de bouwgrenzen leidt tot vervangen van artikel 5.4.b ‘in artikel 5.2.1.b voor het bouwen van bedrijfsgebouwen buiten het bouwvlak beneden peil in niet meer dan 3 lagen, met dien verstande dat: ze niet hoger dan 0,8 meter beneden peil gebouwd mogen worden en dat daarmee de toename van de totale vloeroppervlakte van 18.000 m² in deze bestemming niet meer dan 900 m² bedraagt’ door: ‘in artikel 5.2.1.b voor het bouwen van overdekte gebouwde parkeerplaatsen buiten het bouwvlak in aansluiting op het bepaalde in de artikelen 7.2.1.d en 7.2.1 e met dien verstande dat de overdekte gebouwde parkeerplaatsen en de daarbijbehorende verkeersruimten - met uitzondering van de in- en uitritten, toegangsportalen en beluchtingsmiddelen - niet hoger dan 0,8 meter beneden peil en in niet meer dan 3 lagen in aansluiting gebouwd mogen worden’ en het vervallen in artikel 7.1.f van ‘en uitbreiding’. Verder wordt de plankaart aangepast waarbij de bouwgrens van de bestemming ‘Kantoor 1’ ingekrompen wordt en vervangen door de bestemming ‘Tuin’; door de inkrimping van het terrein dat de stand-off zone bestrijkt in de bestemming ‘Kantoor 2’ wordt aan de westelijke zijde van het bouwvlak van die bestemming de functieaanduiding ‘parkeerterrein’ verruimd.’

5) de inrichting van de bestemming ‘Tuin’ als duinlandschap,

6) het ondergronds bouwen van overdekte gebouwde parkeerplaatsen op kortere afstand van het bouwvlak in de bestemming ‘Kantoor 1’ leidt tot opname van het eerdergenoemde artikel 5.4.b.

7) het ondergronds bouwen van een deel van het kantoorgebouw in twee bouwlagen waarmee de totale bruto oppervlakte van het kantoorgebouw 18.250 m² zal bedragen leidt tot het vervangen van artikel - 5.4.a ‘daarmee de toename van de totale bruto vloeroppervlakte van 18.000 m² in deze bestemming niet meer dan 900 m² bedraagt’ door ‘daarmee de totale bruto vloeroppervlakte in deze bestemming niet meer dan 18.900 m² bedraagt.’ en in artikel ‘5.2.1 b ‘ tot de toevoeging ‘en boven peil’.

- Opnemen in paragraaf 5.3 tabel 4 een rij 11:

‘Het aanbrengen van wijzigingen aan het schoolgebouw of het slopen daarvan is vergunningsplichtig op grond van de Monumentenwet. Deze vinden hun grondslag in door M.C. Escher versierde pilaren ter plaatse van de aula.

Het schoolbestuur heeft voorstellen voor verplaatsing van de pilaren naar haar nieuwe gebouw. Daarmee wordt de historische kwaliteit, die deze vergunningsplicht waarborgt, behouden. Door deze verplaatsing, vervalt de verbinding van de pilaren met dit gebouw.’

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 5 rij 4

- 'De aanwezige en op korte afstand gelegen aansluiting op de Johan de Wittlaan zorgt ervoor dat bij verplaatsingen vanwege kantoren van de wegen in de wijk gebruik gemaakt wordt.' wordt: 'Door de op korte afstand gelegen aansluiting op de Johan de Wittlaan ligt het voor de hand dat het bestemmingsverkeer van Eurojust niet van de wegen in de wijk gebruik zal maken.'
- 'Zij is als 'Verkeer- straat' bestemd.' wordt: 'Zij zijn als 'Verkeer- straat' bestemd. De weg die voor de aansluiting op de Johan de Wittlaan zorg draagt ook.'
- 'In het belang van de vlotte doorstroming op deze hoofdweg is geen extra aansluiting op deze weg vanuit het plangebied geprojecteerd.' wordt: 'In het belang van de vlotte doorstroming en de verkeersveiligheid op deze hoofdontsluitingsweg is geen extra aansluiting op deze weg vanuit het plangebied geprojecteerd.'

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 5 rij 5

'Teneinde het doorgaand fietsverkeer door de afsluiting van de Jan Willem ~~Elevo~~Frisolaan een alternatief te bieden wordt het tussen deze laan en de Johan de Wittlaan gelegen voetpad omgezet in een langzaam verkeersroute en is het daartoe de bestemming 'Verkeer – Verblijfsverkeersgebied' aangewezen.

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 5 rij '6

'Deze parkeereis werd voor de inwerkingtreding van de beleidsregels omtrent de parkeernormen bepaald.' wordt: 'Deze parkeereis werd vòòr de inwerkingtreding van de beleidsregels omtrent de parkeernormen in de nota Parkeernormen Den Haag bepaald.'

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 8 rij 1

'Door de inkrimping van de huidige schoolkavel aan haar westzijde, wordt de knik uit de Willem Lodewijklaan gehaald.' wordt 'Door de inkrimping van de huidige schoolkavel aan haar westzijde, wordt de knik bij de Chinese ambassade uit de Willem Lodewijklaan gehaald.'

Vervangen in paragraaf 5.4.1

Jan Willem ~~Elevo~~Frisolaan

De inkrimping van het bouwvlak in de bestemming 'Kantoor 1' leidt tot een beperking van de schaduwhinder. Het bezonningsonderzoek bij het ontwerp van het bestemmingsplan met het rapportnummer O 15276-1-RA ging daar niet van uit. Er is een nieuw bezonningsonderzoek opgesteld. Daarom wordt het vervangen in bijlage 1 bij de Toelichting.

Vervangen in Bijlage 1:

het rapport met het rapportnummer O 15276-1-RA door het rapport met het rapportnummer O 15276-2-RA.

-

Regels

Artikel 1

- vervangen:

in de artikelen 1.2 en 1.43 het onderdeel van het bestandsnummer '41ON' door '50VA'.

Artikel 5

toevoegen:

- '5.2.1 b ~~'en boven peil'~~ ***In de regels van het bestemmingsplan in artikel 5.2.1.b toevoegen 'met dien verstande dat het totale brutovloeroppervlakte boven peil niet meer dan 18.000 m² mag bedragen'.***

- '5.2.1 g De buitengevels mogen worden doorgetrokken tot een hoogte niet hoger dan de in de regels bepaalde maximale bouwhoogten voor bedrijfsgebouwen, met dien verstande dat met deze doortrekking geen bouwlaag of bouwlagen ontstaan.'

vervangen:

- 5.4.a

'daarmee de toename van de totale bruto vloeroppervlakte van 18.000 m² in deze bestemming niet meer dan 900 m² bedraagt' door 'daarmee de totale bruto vloeroppervlakte in deze bestemming niet meer dan 18.900 m² bedraagt.';

- 5.4.b

'in artikel 5.2.1.b voor het bouwen van bedrijfsgebouwen buiten het bouwvlak beneden peil in niet meer dan 3 lagen, met dien verstande dat: ze niet hoger dan 0,8 meter beneden peil gebouwd mogen worden en dat daarmee de toename van de totale vloeroppervlakte van 18.000 m² in deze bestemming

niet meer dan 900 m² bedraagt' door:'in artikel 5.2.1.b voor het bouwen van overdekte gebouwde parkeerplaatsen buiten het bouwvlak in aansluiting op het bepaalde in de artikelen 7.2.1.d en 7.2.1 e met dien verstande dat de overdekte gebouwde parkeerplaatsen en de daarbijbehorende verkeersruimten - met uitzondering van de in- en uitritten, toegangsportalen en beluchtingsmiddelen - niet hoger dan 0,8 meter beneden peil en in niet meer dan 3 lagen in aansluiting gebouwd mogen worden'.

- '5.4.d

'in artikel 5.2.2.voor het bouwen van erfafscheidingen met een bouwhoogte van niet meer dan 3 meter indien blijkt dat het vereiste veiligheidsniveau bij de bestemming 'Kantoor 1' anders onvoldoende kan worden gegarandeerd.'

Artikel 7

- invoegen 7.1.i

'het stallen van fietsen ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 1';'

- vervallen:

7.3.a

- vervangen 7.3.b 'in artikel 7.2.2.b voor het bouwen van erfafscheidingen met een bouwhoogte van niet meer dan 3 meter indien redelijkerwijze andere middelen tot bescherming van de bestemming 'Kantoor 1' niet mogelijk blijken;' door:'in artikel 7.2.2.b voor het bouwen van erfafscheidingen met een bouwhoogte van niet meer dan 3 meter indien blijkt dat het vereiste veiligheidsniveau bij de bestemming 'Kantoor 1' anders onvoldoende kan worden gegarandeerd en het zicht op de beplantingen vanaf de openbare weg gewaarborgd blijft.'

In artikel 16.1.a van de regels verwijderen na 'ten aanzien van' de tekst 'goot- en/of bouwhoogten en'; vervolgens na 'perceelsgrensafstanden' verwijderen de tekst 'en bebouwingspercentage'.

Plankaart

- De plankaart wijzigt het voorerf van de bestemming 'Kantoor 2' in de bestemming 'Tuin' met de functieaanduiding 'parkeergarage' aan. De functieaanduiding wordt aan de legenda toegevoegd.

- De 'resterende insteek van de Jan Willem Frisolaan vóór het appartementencomplex is ook in de bestemming 'Tuin' betrokken en de bestemming 'Verkeer – Verblijfsgebied' is doorgetrokken.

- Verder wordt de plankaart aangepast waarbij de bouwgrens van de bestemming 'Kantoor 1' ingekrompen wordt en vervangen door de bestemming 'Tuin'; 'door de inkrimping van het terrein dat de stand-off zone bestrijkt wordt in dat vrijkomend terrein in de bestemming 'Kantoor 2' aan de westelijke zijde van het bouwvlak van die bestemming de functieaanduiding 'parkeerterrein' verruimd.

STAAT VAN WIJZIGINGEN

Plankaart

- De bouwgrens van de bestemming 'Kantoor 1' ingekrompen wordt en vervangen door de bestemming 'Tuin';

- Door deze inkrimping van het terrein dat de stand-off zone bestrijkt wordt in dat vrijkomend terrein in de bestemming 'Kantoor 2' aan de westelijke zijde van het bouwvlak van die bestemming de functieaanduiding 'parkeerterrein' verruimd.

- De plankaart wijzigt het voorerf van de bestemming 'Kantoor 2' in de bestemming 'Tuin' met de functieaanduiding 'parkeergarage'. De functieaanduiding wordt aan de legenda toegevoegd.

- De 'resterende insteek van de Jan Willem Frisolaan vóór het appartementencomplex is ook in de bestemming 'Tuin' betrokken en de bestemming 'Verkeer – Verblijfsgebied' is doorgetrokken.

Regels

Artikel 1

- vervangen:

in de artikelen 1.2 en 1.43 het onderdeel van het bestandsnummer '40ON' door '41ON'

Artikel 5

toevoegen:

- '5.2.1 b ~~' en boven peil'~~ ***In de regels van het bestemmingsplan in artikel 5.2.1.b toevoegen 'met dien verstande dat het totale brutovloeroppervlakte boven peil niet meer dan 18.000 m² mag bedragen'.***

- '5.2.1 g De buitengevels mogen worden doorgetrokken tot een hoogte niet hoger dan de in de regels bepaalde maximale bouwhoogten voor bedrijfsgebouwen, met dien verstande dat met deze doortrekking geen bouwlaag of bouwlagen ontstaan.'

vervangen:

- 5.4.a

'daarmee de toename van de totale bruto vloeroppervlakte van 18.000 m² in deze bestemming niet meer dan 900 m² bedraagt' door 'daarmee de totale bruto vloeroppervlakte in deze bestemming niet meer dan 18.900 m² bedraagt.';

- 5.4.b

'in artikel 5.2.1.b voor het bouwen van bedrijfsgebouwen buiten het bouwvlak beneden peil in niet meer dan 3 lagen, met dien verstande dat: ze niet hoger dan 0,8 meter beneden peil gebouwd mogen worden en dat daarmee de toename van de totale vloeroppervlakte van 18.000 m² in deze bestemming niet meer dan 900 m² bedraagt' door: 'in artikel 5.2.1.b voor het bouwen van overdekte gebouwde parkeerplaatsen buiten het bouwvlak in aansluiting op het bepaalde in de artikelen 7.2.1.d en 7.2.1 e met dien verstande dat de overdekte gebouwde parkeerplaatsen en de daarbijbehorende verkeersruimten - met uitzondering van de in- en uitritten, toegangsportalen en beluchtingsmiddelen - niet hoger dan 0,8 meter beneden peil en in niet meer dan 3 lagen in aansluiting gebouwd mogen worden'.

- '5.4.d

'in artikel 5.2.2. voor het bouwen van erfafscheidingen met een bouwhoogte van niet meer dan 3 meter indien blijkt dat het vereiste veiligheidsniveau bij de bestemming 'Kantoor 1' anders onvoldoende kan worden gegarandeerd.'

Artikel 6

toevoegen:

- artikel 6.1.b

'parkeren op eigen terrein is uitsluitend ter plaatse van de functieaanduiding 'parkeerterrein' toegestaan' door: 'parkeren op eigen terrein is boven peil uitsluitend ter plaatse van de functieaanduiding 'parkeerterrein' toegestaan; daarnaast is het parkeren toegestaan in beneden peil gelegen overdekte gebouwde parkeerplaatsen.'

- artikel 6.2.1.e

'in uitzondering op het bepaalde in artikel 6.2.b mogen binnen de bestemming 'Kantoor 2' en de bestemming 'Tuin', ter plaatse van de aanduiding 'parkeergarage' gezamenlijk niet minder dan 32 en niet meer dan 42 parkeerplaatsen gebouwd worden ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 2'.

- artikel 6.2.1.f

'overdekte gebouwde parkeerplaatsen en de daarbijbehorende verkeersruimten mogen - met uitzondering van de in- en uitritten, toegangsportalen en beluchtingsmiddelen - niet hoger dan 0,8 meter beneden peil en in niet meer dan 3 lagen gebouwd worden.'

Artikel 7

- toevoegen: in de bestemming 'Tuin' artikel 7.1.e.3: *'de erfonthoudingsweg voor de ondergrondse parkeergarage ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 1' dient te worden ontsloten ter hoogte van de westelijke bestemmingsgrens van deze bestemming.'*

- vervallen in artikel 7.1.f 'en uitbreiding'

- in artikel 7.1.g na 'met dien verstande' 'dat dit parkeren uitsluitend op de gronden buiten de functieaanduiding 'parkeergarage' mag plaatsvinden en'

- invoegen artikel 7.1.i het parkeren ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 2' met dien verstande dat dit parkeren uitsluitend op de gronden met de functieaanduiding 'parkeergarage' in beneden peil gelegen overdekte gebouwde parkeerplaatsen dient plaats te vinden.

- invoegen artikel 7.1.j 'het stallen van fietsen ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 1'

'- 7.2.1. d na 'worden' 'ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 1' en voor de bestemming 'Kantoor 2' in totaliteit niet minder dan 32 en niet meer dan 42 parkeerplaatsen binnen de bestemming 'Kantoor 2' en binnen de onderhavige bestemming ter plaatse van de functieaanduiding 'parkeergarage' gebouwd mogen worden.

- vervallen artikel 7.3.a

- vervangen artikel 7.3.b 'in artikel 7.2.2.b voor het bouwen van erfafscheidingen met een bouwhoogte van niet meer dan 3 meter indien redelijkerwijze andere middelen tot bescherming van de bestemming 'Kantoor 1' niet mogelijk blijken;' door: 'in artikel 7.2.2.b voor het bouwen van erfafscheidingen met een bouwhoogte van niet meer dan 3 meter indien blijkt dat het vereiste veiligheidsniveau bij de bestemming 'Kantoor 1' anders onvoldoende kan worden gegarandeerd en het zicht op de beplantingen vanaf de openbare weg gewaarborgd blijft.'

vervangen:

- in artikel 9.1.d 'minimaal 45' door: 'parkeren op'

toevoegen:

- in artikel 9.3 Specifieke gebruiksregel: 'Het gebruik als bedoeld in artikel 9.1.d voor parkeren op parkeerplaatsen betreft niet minder dan 116 parkeerplaatsen.'

In artikel 16.1.a van de regels verwijderen na 'ten aanzien van' de tekst 'goot- en/of bouwhoogten en'; vervolgens na 'perceelsgrensafstanden' verwijderen de tekst 'en bebouwingspercentage'.

Toelichting

- toevoegen in paragraaf 1.2 onder b ‘Het parkeren wordt daar alleen buiten de stand-off zone toegelaten, in het belang van de juridische uitvoering van deze zone wordt het voorerf de bestemming ‘Tuin’ aangewezen en verworven.’

- Opnemen aanvulling paragraaf 2.3.1.3

‘In een brief van 6 april jongstleden heeft de staatssecretaris voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de eigenaar van het schoolgebouw aan de Jan Willem Frisolaan nummer 4 de mededeling overgebracht dat hij de gemeente Den Haag om advies heeft verzocht over de aanwijzing van dit pand tot rijksmonument. De adviesaanvraag vindt zijn grondslag in aan de staatssecretaris gezonden stukken waarin wordt opgemerkt dat het schoolgebouw een aula kent, die voorzien is van een zijbalkon, dat gedragen wordt door drie pilaren. Deze zijn versierd door M.C. Escher. Alleen de aula en de pilaren worden in die stukken op historische gronden waardevol en beschermenswaardig geacht. Ook wordt in de stukken gemeld dat het schoolbestuur voorstellen heeft voor verplaatsing van de pilaren naar haar nieuwe gebouw.

Met de verzending van bovengenoemde mededeling, die zijn grondslag in artikel 3 van de Monumentenwet vindt, wordt het aanbrengen van wijzigingen aan het gebouw of het slopen daarvan vergunningsplichtig op grond van deze wet. Deze voorbescherming duurt tot de datum waarop de staatssecretaris beslist of een aanwijzing zal plaatsvinden.’

Vervangen in paragraaf 2.3.2:

- ‘De ruime opzet van de wegen in het plangebied en de aanwezigheid van een aantal openbare parkeerterreinen bieden veel parkeerplaatsen in de openbare ruimte.’ wordt: ‘De wegen in het plangebied bieden veel parkeerplaatsen in de openbare ruimte’.

- ‘De derde flat op de hoek met Adriaan Goekooplaan kent een klein parkeerterrein.’ wordt: ‘Het kantoorgebouw op de hoek met Adriaan Goekooplaan beschikt over een klein parkeerterrein.’

- Ook het appartementencomplex ‘De Wildernisse’, het kantoor in de hoek van de Scheveningsweg en de Johan de Wittlaan en de Zweedse ambassade kennen ondergrondse parkeergarages’ wordt: ‘Ook het appartementencomplex ‘De Wildernisse’, het kantoor in de hoek van de Scheveningsweg en de Johan de Wittlaan en de Zweedse ambassade beschikken over ondergrondse parkeergarages’

- ‘Binnen 10 minuten lopen van deze halte ligt het plangebied’ wordt: ‘Het gehele plangebied ligt binnen 10 minuten lopen vanaf deze halte.’

‘Op de kaart van de Nota Haagse Mobiliteit is deze ‘de ambitie Randstadrail agglomeraliteit’ aangewezen.’ wordt: ‘Op de kaart van de Haagse Nota Mobiliteit is deze ‘de ambitie Randstadrail agglomeraliteit’ aangewezen.’

- ‘Het plangebied grenst aan de internationale ring Den Haag, stedelijke hoofdweg Johan de Wittlaan.’ wordt: ‘Het plangebied grenst aan de stedelijke hoofdweg Johan de Wittlaan, die deel uitmaakt van internationale ring Den Haag.’

Vervangen in paragraaf 3.2.4.3:

‘Daarin is ook de Jan Willem Frisolaan begrepen.’ wordt: ‘Daarin is ook een groot deel van de Jan Willem Frisolaan begrepen.’

Vervangen in paragraaf 3.2.4.4:

‘Indien er aanleiding is om van de parkeernorm af te wijken en maatwerk toe te passen, dient dit nadrukkelijk door de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen afdoende te worden onderbouwd.’ wordt: ‘Indien de parkeerbehoefte afwijkt van het getal dat door hantering van de parkeernorm als minimumaantal van het parkeerplaatsen afwijkt en maatwerk toe te passen, dient de afwijking nadrukkelijk door de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen afdoende te worden onderbouwd.’

In paragraaf 3.3.1 van de Toelichting bij het bestemmingsplan onder de tussenkop ‘Bezonning’ toevoegen na ‘het midden van de gevel’ de zin: ‘Bij besluit van 14 juni 2011 (Ris 180461) heeft de gemeenteraad besloten dat de excessenregeling uitsluitend bij dakopbouwen en niet bij nieuwbouwsituaties gehanteerd mag worden.’

Vervangen in paragraaf 3.3.2 tussenkop ‘openbaar vervoer’:

‘In paragraaf 2.3.2 zijn de bus- en tramroutes voor het gebruik van het openbaar vervoer binnen het plangebied aangegeven.’ wordt: ‘In paragraaf 2.3.2 is de bediening van het plangebied door het openbaar vervoer aangegeven.’

Vervangen in paragraaf 3.3.2 tussenkop ‘parkeernormen voor auto’s’:

- ‘Voor kantoren, bedrijven en voorzieningen zijn vooral de functie van het gebouw en de bereikbaarheid bepalend voor de parkeernorm.’ wordt: ‘Voor kantoren, bedrijven en voorzieningen zijn vooral de functie van het gebouw en de bereikbaarheid met het openbaar vervoer bepalend voor de parkeernorm.’

- 'In de buurt van openbaar vervoer knooppunten geldt daarom een lagere norm dan op plekken die minder goed bereikbaar zijn met de fiets of het openbaar vervoer.' wordt: 'In de buurt van openbaar vervoer knooppunten geldt een lagere norm dan op plekken die minder goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.'

- Opnemen paragraaf 3.3.4.5 'Ontwerpvisie

In april is een keuze gemaakt uit de ontwerpvisies. De gekozen ontwerpvisie gaf aanleiding tot een aantal aanpassingen:

- 1) het stallen van fietsen zonder gebruik van gebouwen of overkappingen in de bestemming 'Tuin'
- 2) het uit het zicht nemen van op de daken van het kantoorgebouw te bouwen ondergeschikte bouwdelen als liftschachten, airco-installaties en telecommunicatie apparatuur door het doortrekken van de voorgevels tot de maximale bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen,
- 3) het niet ondergronds bouwen van kantoorruimte in de bestemming 'Tuin' en buiten het bouwvlak van de bestemming 'Kantoor 1',
- 4) de overhoekse voorgevelrooilijnen ten opzichte van de as van de Johan de Wittlaan bij het hoge onderdeel van het kantoorgebouw en het bouwen binnen de bouwgrenzen,
- 5) de inrichting van de bestemming 'Tuin' als duinlandschap en .
- 6) het ondergronds bouwen van overdekte gebouwde parkeerplaatsen op kortere afstand van het bouwvlak in de bestemming 'Kantoor 1'.
- 7) het ondergronds bouwen van een deel van het kantoorgebouw in twee bouwlagen waarmee de totale bruto oppervlakte van het kantoorgebouw 18.250 m² zal bedragen.'

- Toevoegen paragraaf 3.2.4.6 'De achtergrond bij de locatiekeuze' als bedoeld onder 1 van de gezamenlijke afdoening.

-

Vervangen in paragraaf 4.3 *tussenkop* 'vervoer gevaarlijke stoffen over de weg':

'Voor de bepaling van het groepsrisico is er een Quickscan uitgevoerd met behulp van RBM II om de bijdrage te bepalen van de nieuwe ontwikkeling aan het groepsrisico ten opzichte van de bestaande situatie.' wordt: 'Dit onderzoek is uitgevoerd met behulp van RBM II om de bijdrage te bepalen van de nieuwe ontwikkeling aan het groepsrisico ten opzichte van de bestaande situatie.'

Vervangen in paragraaf 4.3 *tussenkop* 'vervoer gevaarlijke stoffen over de weg':

'Voor de bepaling van het groepsrisico is er een Quickscan uitgevoerd met behulp van RBM II om de bijdrage te bepalen van de nieuwe ontwikkeling aan het groepsrisico ten opzichte van de bestaande situatie.' wordt: 'Dit onderzoek is uitgevoerd met behulp van RBM II om de bijdrage te bepalen van de nieuwe ontwikkeling aan het groepsrisico ten opzichte van de bestaande situatie.'

Vervangen in paragraaf 4.9.2:

'2.2' door: '2.3.6'.

Vervangen in paragraaf 5.2 *tabel rij 8*

'de aanwezige bomen zullen zoveel mogelijk behouden blijven'. wordt: 'De aanwezige bomen zullen zoveel mogelijk behouden blijven. Verder geldt de herplantplicht.'

Vervangen in paragraaf 5.2 *tabel rij 9*

'Er is sprake van een zeer hoog niveau ambitieniveau voor wat betreft de toepassing van energievoorzieningen en gebruik van duurzame bouwmaterialen. De ambitie van CO₂-neutraliteit is betrokken bij de uitgangspunten voor het ontwerp de nieuwbouw van Eurojust.' vervalt.

Vervangen in paragraaf 5.3 *tabel 3 rij 2*

'In het bestemmingsplan zijn de negen uitgangspunten verwerkt.' wordt: 'In het bestemmingsplan zijn negen uitgangspunten verwerkt.'

Vervangen in paragraaf 5.3 *tabel 3 rij 3*

'schoolbestemming' wordt; 'gemengde bestemming'.

Vervangen in paragraaf 5.3 *tabel 3 rij 4*

'Deze behoort tot het eigendom van Eurojust en zal door zijn functie niet voor publiek toegankelijk zijn.' door: 'In voorkomend geval strekt deze zich uit over fiets- en voetpaden en stoepen. De 'resterende insteek van de Jan Willem Frisolaan vóór het appartementencomplex is ook in deze bestemming betrokken. De bestemming 'Tuin' behoort bij de Eurojustvestiging en zal door zijn functie niet voor publiek toegankelijk zijn.'

- in paragraaf 5.3 *tabel 3 rij 5*

Ondanks de inkrimping van die zone, als gevolg van de inkrimping van het bouwvlak van Eurojust, waardoor het aantal parkeerplaatsen groter kan worden, zal het aantal parkeerplaatsen afnemen. Om het

ontstane tekort op te vangen is de projectie van een ondergrondse parkeergarage onder het voorerf, dan wel op de rest van het perceel van het octrooibureau noodzakelijk.

De betekenis van het stand-off zone leidt er tevens toe dat het overgangsrecht van de bestemming 'Kantoor 2' buiten werking moet worden gesteld. Daarom is het voorerf eveneens in de bestemming 'Tuin' betrokken, '.

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 3 rij 6

'Dit aantal is in de bestemming opgenomen.' wordt: 'Dit minimum aantal is in de bestemming opgenomen.'

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 4 rij 4

'Om alternatieven te bieden is tevens een deel van de omliggende verkeersbestemming en - ook voor de Johan de Wittlaan - in het plan opgenomen, zodat ook daar vervangende veiligheidsvoorzieningen geplaatst dan wel aangebracht kunnen worden.' aanvullen met: 'De plaatsing mag het doorgaande langzaamverkeer niet belemmeren.'

Invoegen in paragraaf 5.3 in tabel 4 rij 10

'De gekozen ontwerpvisie gaf aanleiding tot een aantal aanpassingen:

1) het stallen van fietsen zonder gebruik van gebouwen of overkappingen in de bestemming 'Tuin' leidt tot het invoegen in artikel 7.1.j: 'het stallen van fietsen ten behoeve van de bestemming 'Kantoor 1';'

2) het uit het zicht nemen van op de daken van het kantoorgebouw te bouwen ondergeschikte bouwdelen als liftschachten, airco-installaties en telecommunicatie apparatuur door het doortrekken van de voorgevels tot de maximale bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen, leidt tot het invoegen van artikel '5.2.1 g : 'De buitengevels mogen worden doorgetrokken tot een hoogte niet hoger dan de in de regels bepaalde maximale bouwhoogten voor bedrijfsgebouwen, met dien verstande dat met deze doortrekking geen bouwlaag of bouwlagen ontstaan.'

3) het niet ondergronds bouwen van kantoorruimte in de bestemming 'Tuin', leidt tot het vervallen van artikel 5.4.b en 7.3.a;

4) de overhoekse voorgevelrooilijnen ten opzichte van de as van de Johan de Wittlaan bij het hoge onderdeel van het kantoorgebouw en het bouwen binnen de bouwgrenzen leidt tot vervangen van artikel 5.4.b 'in artikel 5.2.1.b voor het bouwen van bedrijfsgebouwen buiten het bouwvlak beneden peil in niet meer dan 3 lagen, met dien verstande dat: ze niet hoger dan 0,8 meter beneden peil gebouwd mogen worden en dat daarmee de toename van de totale vloeroppervlakte van 18.000 m² in deze bestemming niet meer dan 900 m² bedraagt' door: 'in artikel 5.2.1.b voor het bouwen van overdekte gebouwde parkeerplaatsen buiten het bouwvlak in aansluiting op het bepaalde in de artikelen 7.2.1.d en 7.2.1 e met dien verstande dat de overdekte gebouwde parkeerplaatsen en de daarbijbehorende verkeersruimten - met uitzondering van de in- en uitritten, toegangsportalen en beluchtingsmiddelen - niet hoger dan 0,8 meter beneden peil en in niet meer dan 3 lagen in aansluiting gebouwd mogen worden' en het vervallen in artikel 7.1.f van 'en uitbreiding'. Verder wordt de plankaart aangepast waarbij de bouwgrens van de bestemming 'Kantoor1' ingekrompen wordt en vervangen door de bestemming 'Tuin';

5) de inrichting van de bestemming 'Tuin' als duinlandschap,

6) het ondergronds bouwen van overdekte gebouwde parkeerplaatsen op kortere afstand van het bouwvlak in de bestemming 'Kantoor 1' leidt tot opname van het eerdergenoemde artikel 5.4.b.

7) het ondergronds bouwen van een deel van het kantoorgebouw in twee bouwlagen waarmee de totale bruto oppervlakte van het kantoorgebouw 18.250 m² zal bedragen, leidt tot vervangen van artikel - 5.4.a 'daarmee de toename van de totale bruto vloeroppervlakte van 18.000 m² in deze bestemming niet meer dan 900 m² bedraagt' door 'daarmee de totale bruto vloeroppervlakte in deze bestemming niet meer dan 18.900 m² bedraagt.' en in artikel '5.2.1 b ' tot de toevoeging 'en boven peil'.

- Opnemen in paragraaf 5.3 tabel 4 een rij 11:

'Het aanbrengen van wijzigingen aan het schoolgebouw of het slopen daarvan is vergunningsplichtig op grond van de Monumentenwet. Deze vinden hun grondslag in door M.C. Escher versierde pilaren ter plaatse van de aula.

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 5 rij 4

- 'De aanwezige en op korte afstand gelegen aansluiting op de Johan de Wittlaan zorgt ervoor dat bij verplaatsingen vanwege kantoren van de wegen in de wijk gebruik gemaakt wordt.' wordt: 'Door de op korte afstand gelegen aansluiting op de Johan de Wittlaan ligt het voor de hand dat het bestemmingsverkeer van Eurojust niet van de wegen in de wijk gebruik zal maken.'

- 'Zij is als 'Verkeer- straat' bestemd.' wordt: 'Zij zijn als 'Verkeer- straat' bestemd. De weg die voor de aansluiting op de Johan de Wittlaan zorg draagt ook.'

- 'In het belang van de vlotte doorstroming op deze hoofdweg is geen extra aansluiting op deze weg vanuit het plangebied geprojecteerd.' wordt: 'In het belang van de vlotte doorstroming en de

verkeersveiligheid op deze hoofdontsluitingsweg is geen extra aansluiting op deze weg vanuit het plangebied geprojecteerd.'

-

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 5 rij 5

'Teneinde het doorgaand fietsverkeer door de afsluiting van de Jan Willem ~~Flevo~~Frisolaan een alternatief te bieden wordt het tussen deze laan en de Johan de Wittlaan gelegen voetpad omgezet in een langzaam verkeersroute en is het daartoe de bestemming 'Verkeer – Verblijfsverkeersgebied' aangewezen.

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 5 rij 6

'45' door '116'.

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 5 rij 6

'Deze parkeereis werd voor de inwerkingtreding van de beleidsregels omtrent de parkeernormen bepaald.' wordt: 'Deze parkeereis werd vòòr de inwerkingtreding van de beleidsregels omtrent de parkeernormen in de nota Parkeernormen Den Haag bepaald.'

Vervangen in paragraaf 5.3 tabel 8 rij 1

'Door de inkrimping van de huidige schoolkavel aan haar westzijde, wordt de knik uit de Willem Lodewijklaan gehaald.' wordt 'Door de inkrimping van de huidige schoolkavel aan haar westzijde, wordt de knik bij de Chinese ambassade uit de Willem Lodewijklaan gehaald.'

Vervangen in paragraaf 5.4.1

Jan Willem ~~Flevo~~Frisolaan

Het schoolbestuur heeft voorstellen voor verplaatsing van de pilaren naar haar nieuwe gebouw. Daarmee wordt de historische kwaliteit, die deze vergunningsplicht waarborgt, behouden. Door deze verplaatsing, vervalt de verbinding van de pilaren met dit gebouw.'

Toevoegen in hoofdstuk 6 na 'Westermansschool': 'aan de Willem Lodewijklaan 3 en het voorerf van het kantoor aan de Jan Willem Frisolaan 13'

Vervangen in Bijlage 1

het rapport met het rapportnummer O 15276-1-RA door het rapport met het rapportnummer O 15276-2-RA.

BESLUITVORMING

Gezien het vorenstaande stelt het college de raad voor het volgende besluit te nemen:

De raad van de gemeente Den Haag,

Gezien het voorstel van het college van 19 juni 2012,

Gelet op de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening,

Gelet op de Crisis- en herstelwet,

Besluit:

met overneming van de door het college in het hiervoor vermelde voorstel aangegeven overwegingen, welke worden geacht deel uit te maken van dit besluit:

- I. de zienswijzen in het bij dit besluit behorende voorstel onder "Ingekomen zienswijzen" opgenomen ontvankelijk te verklaren;
- II. de zienswijze van TenneT TSO B.V. (Ra 2011.234) en Stedin Netbeheer B.V. (Ra 2011.255) voor kennisgeving aan te nemen;
- III. de zienswijzen , in het bij dit besluit behorende voorstel onder "Ingekomen zienswijzen" opgenomen,
W.H. Groenenberg met de nummers 42.1, 42.3 en 42.5,
Th.J. van Selm met de nummers 43.1, 43.2 en 43.4,
K.R. van der Graaf met de nummers 44.1, 44.2, 44.4, 44.5, 44.6, 44.7 en 44.10,

P.C.E.Z. Zuijdgeest met de nummers 46.4 en 46.5,
 F. van der Dussen met het nummer 47.3,
 R.H. Coops met de nummers 48.2, 48.3, 48.5, 48.7, 48.9 , 48.14 en 48.15,
 R.Leopold met de nummers 49.1 en 49.2,
 A.C. Rutgers-Smit met het nummer 52.3,
 P.J. Huisman met de nummers 54.2, 54.3, 54.5 en 54.6,
 P.G. Baas-van den Tillaard en J.J. van den Tillaard met de nummers 58.4 en 58.5,
 J.L.T. Graziosi-de Hey met de nummers 59.2 en 59.3,
 Stichting Wijkoverleg Statenkwartier met de nummers 63.1 en 63.4,
 D.A.Schoorel met de nummers 69.5, 69.6 en 69.7,
 Loyens & Loeff namens M.W. van der Heijden met de nummers 70.1, 70.2 en 70.3,
 R.H.I. de Jong met het nummer 73.1,
 L.B.M. Tummers en M. de Groot met de nummers 79.1, 79.2, 79.4, 79.8 en 79.9,
 Steins Bisschop & Schepel namens de Stichting Wijkoverleg Zorgvliet en mevrouw A.H. Colijn met de nummers 80.6, 80.7, 80.8, 80.13, 80.14, 80.21, 80.24, 80.25, 80.26, 80.27, 80.28,
 SRK Rechtsbijstand namens T.G. Kannegieter met de nummers 81.2 en 81.4,
 gegrond te verklaren;

- IV. de overige ingebrachte zienswijzen ongegrond te verklaren;
- V. tot herziening van de op het plangebied Zorgvliet (Eurojust) betrekking hebbende bestemmingsplannen:
  - Bestemmingsplan Zorgvliet e.o., vastgesteld bij raadsbesluit 51, d.d. 15 april 2004;
  - Parapluherziening Seksinrichtingen, vastgesteld bij raadsbesluit 199, d.d. 25-11-2004;
  - Parapluherziening Detailhandel Vuurwerk, vastgesteld bij raadsbesluit 207, d.d. 25-11-2004;
  - Parapluherziening Archeologie, vastgesteld bij raadsbesluit 100, d.d. 23-09-2010;
- VI. met in achtneming van de Staat van wijzigingen vast te stellen het Bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust), bestaande uit de kaart NL.IMRO.0518.BP0249DZorgvltEur.dgn met ondergrond NL.IMRO.0518.BP0249DZorgvltEur-ondergrond.dgn, en regels, zoals deze bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bescheiden zijn aangegeven, toegelicht en beschreven;
- VII. dat bij het bestemmingsplan voor Zorgvliet (Eurojust) geen exploitatieplan wordt vastgesteld. Het kostenverhaal is via de grondexploitatie volledig verzekerd.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier.

De voorzitter.

Een set van de ingekomen zienswijzen en het Ontwerp-bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust), ligt ten behoeve van de raadsbehandeling voor de raadsleden ter inzage in de leeskamer (map no.21).

Na vaststelling van het Bestemmingsplan Zorgvliet (Eurojust) wordt het identificatie nummer van het bestemmingsplan gewijzigd van NL.IMRO.0518.BP0249DZorgvltEur-41ON in NL.IMRO.0518.BP0249DZorgvltEur-50VA